

یا رب صل وسلم وایما ابددا

شکر خدای پاک را که در فرشت سید الزکریا علیه الصلوة والسلام التناجی

قضا پرست

تصنيف یادگار انکتیج نسخہ تخیال موسیٰ محمد حسن عثمانی مراد آبادی

در طبع منشئی نام سرچشمه

M.A. LIBRARY, A.M.U.

PE2405

بسم الله الرحمن الرحيم

ای فروغ حسن بکون و مکان انداخته
 در جگر از آتش عشقت شراری برزدم
 بهر جان زار در غمگان ابروی بتان
 پیش این سوادگران ناز در باز آرسن
 تا شود آرایش است و کلمی دلبران
 نکته سنجان اغزالان مضامین غریب
 خوست بر فرش زمین نقاشی لیل و نهار
 بهر زخم آرمی نظاره اهل زمین
 از پنی مهای ذرات و حش صنایعین

سوز عشقت در تر و خشک جهان انداخته
 تاب ای سوزی بغیر استخوان انداخته
 آب صد پیکان رنگ صد کمان انداخته
 نقد جان در فروشان رایگان انداخته
 گوهر و جوهر بجز عجب و کمان انداخته
 در کند فکر و عقل نکته دان انداخته
 رنگ گردش چرخ را بر طلیسان انداخته
 نوز انجم چرخ را در قله دان انداخته
 قوس زرین بر فراز سبز خوان انداخته

سجده

کرم را بار آوری بخشیده از گردن ننی
گرفتار از آفتاب مهر بروی پر توی
داده گلشن لباس عفراتی در خزان
جلوه آئینه حسن تو در بزم شهو و
اسی ز فکر مبری دشواری ادا کرد
تا بنگار از دهن تو ز قهر جان بسایه اشیم
فیض تو تا که هر بر سر می گوی کرد
سر حیرانی وصف ترا نامزم که او
حدا یدار صورت ساز صانع تو که او
ناظم حکم تو بهر انتظام روز و شب

رنگ جذین نشسته در خون رزان انداخته
دزد را سبزه بفرق نسر قدان انداخته
در بهاران می بجام ارغوان انداخته
صد حجاب حیرتی بر چشم جان انداخته
سفر عقل و رهن را خو بچکان انداخته
ابر لطف تو ز رحمت سائبان انداخته
جوهر نطق در جیب زبان انداخته
نطق را در سبخت آن بی زبان انداخته
رنگ چندین نقش اندر کنجکان انداخته
مهر و مهره را در کف گردش عنان انداخته

رحم فرمای تمنا می حرمین کشد دهر

سبزه بهر دست بچکان

بقرار و عاجز و بس ناتوان انداخته

در حمد و نعت

ای رفیع عالم تو بهر چیز سامان یافته
چون نوال آستین نشاند بر کون و مکان
جو تو بخشیده عالم را چه شریف وجود
از فکان شد چون مرا و قدر تو انجام او
از نو بر رو گهر کرد یمیمی آب شد
دید زنده انیان مصر از احسان تو

نسخ گشتی یافته تنو و طوفان یافته
کوه و دریا لعل و در جیب و دایان یافته
کوه صحرای صبح دایان و گریبان یافته
نابغه ایجاد از کن رنگ عنوان یافته
گوهر حدکان بدامن انریان یافته
همچو حسن یوسفی شمع شبستان یافته

جسته چون اندیشه حق بودین بهمان سرا
 تاز قهر بے امان تو شود آئینه دار
 تا با ثبات وجود واجبت آید بکار
 در ره توصیف تو عقل سلیم بخردان
 چون نمی از بحر حسن تو بخل شان رسید
 جو تو با حکمت آمد کار ساز کائنات
 ای رحیم و شافی سطق سدم براده شفا
 بهران داروی هر درد و شفای هر مرض
 از برائے آنکه دست هر کد ابے التماس
 یعنی آن سلطان مین پرور محمد مصطفی
 تا کنده اخبار از جان بخشی ذات شریف
 کس بچاک راه آن نور مکان و لامکان
 پیش سیما و رخ او دیده نظارگی

مور تا سیم رخ بر خوان تو بهمان یافته
 جو هر برش دم شیر بران یافته
 عقل حکمت آفرینان فهم و بران یافته
 یک فکر تیز نگ را با بد امان یافته
 دست خبان اب نگ شاخ مرجان یافته
 هر چه می بالست عالم را ز تو آن یافته
 جان من از درد او رنج فراوان یافته
 کز لب جان بخشش ما و هر درد در مان یافته
 از عطایش مایه صد بجزو صد کان یافته
 کز نوازش قطره دریا سے عمان یافته
 یکدم از انفاس او عیسا بهمان یافته
 دژه کربت خورشید و درخشان یافته
 چشم مهر و ماه چون آئینه حیران یافته

از درت محروم چون گرد و تمنا ی گدا
 دشت دشمن باز نوالت هر چه هست آن یافته

در شجاعت

مایه دیوانگی زلف چلیپا سے او
 نکبت گیسوی او تندی بوی جنون
 چاشنی یک گزک بوی کباب دلم

خواجه فرزانگی هندو سے سودای او
 ناله خال پری آبو سے صوای او
 نثار سرشار حسن باوہ مینای او

در شجاعت

برق طپشهای جان یک روانی دران
 ناله جانگاه دل نمے بزم طرب
 صافی دل میداد جلوه رنگ بهار
 مهره گردون سیه گشته چو پتالام
 شورش لبش لنگان در شب نازش بر سر
 چشم سفید مر احب لوه او در نظر
 جنبش بروی او حله تیغ اجل
 پاکئی دامن گل عصمت حسن نهان
 وای بجان حسنین کم نشود در عشق
 در چنین بزم داد جلوه ریحان و گل
 چاک دلم تاز جیب گشته عیان و جنون
 ماضی عشق او مشا به عقل مرا
 تخم نهال جنون جلوه حال خوش
 فصل بهار جنون از رنگ ابر غره
 عشق گر شعاع زد جوش جنون برق سخت
 صبر من و مهر او روی او جودے ندید
 آتش تاب رخس پرده چشم بسوخت
 جام غرور صنم غارت میخانه ما
 تازه کنم شوق دل یادمست اینخیر

شونخه رمهای دل آهوی صحرای او
 ملخی جان خرنش ندی صهبای او
 شیشه گلزار کرد داغ درونی او
 ریخت لبم رنگ اوه در شبغهای او
 صبح قیامت نمود پند پیمای او
 دیده آینه شد محو تماشای او
 خون دو عالم بشو عجب لبهای او
 بر سر بار از عشق آمده رسوای او
 گرچه بشیرم نشاند پیری غمهای او
 اشک جگر بار من رنگ سمن ساسی او
 دامن جان سیکت ریخت صحرای او
 داده بر زینتی از گل سودای او
 حلقه دامن پری زلف چلیپای او
 پر ز گل اشک خون دامن صحرای او
 باد بر آتش زنده دامن صحرای او
 گشته بهای دلم همه عشقهای او
 دامن دل سیکت شوق تماشای او
 جوشش دریا حسن موه صهبای او
 باز لب میرد مطلع غمهای او

شیشه گلزار کرد داغ درونی او
 ریخت لبم رنگ اوه در شبغهای او
 صبح قیامت نمود پند پیمای او
 دیده آینه شد محو تماشای او
 خون دو عالم بشو عجب لبهای او
 بر سر بار از عشق آمده رسوای او
 گرچه بشیرم نشاند پیری غمهای او
 اشک جگر بار من رنگ سمن ساسی او
 دامن جان سیکت ریخت صحرای او
 داده بر زینتی از گل سودای او
 حلقه دامن پری زلف چلیپای او
 پر ز گل اشک خون دامن صحرای او
 باد بر آتش زنده دامن صحرای او
 گشته بهای دلم همه عشقهای او
 دامن دل سیکت شوق تماشای او
 جوشش دریا حسن موه صهبای او
 باز لب میرد مطلع غمهای او

تلخی شود و دلبوسه لبهای او
 لغزه سرای دلم قمری آن سرفراز
 مستی ساقی نشاند خورده میناکام
 جوشش سودای من عهد شباب جنون
 عاشق شوریده سمرت بالین نبر
 شوخی حسش نگر برقی تخی فکند
 موج تپاک دلم جوشش سیلاب عشق
 قلم حسن مرا قطره رحمی ز بخت
 از ستم ای بیوفای خون دل او میرز
 بادشده و جهان نایب یزدان پاک
 شافع روز حساب خیل ملک در رکاب
 قلمم جو دو سخا باعث عجب خلق
 مهر بود نام آن سحر می نمند
 صبح جبینش نمودیر تو حسن ازل
 هست ز سرتافتدم دیده بنمای حق
 قد مکر سخن راز جهان منکشف
 بوی گل جان دهد با گل حبل از بند
 قلمم تطهیر حق سازد وضو سازیش
 معنی کیتایش آینه لفظ خواست

این شعر در
 کتاب
 دیوان
 است

ز بر بکام نمید لذت حلوائی او
 کرده نخل مراد سایه بالائی او
 باده کامی ندید حجام تمینای او
 زلف پریشانیم طره لیلی او
 سنگ رسته لستان بالمش خاوری او
 لغزه ارنی نخواست از لب و ساقی او
 خشک لب جانمن ساحل دریای او
 تشنه لبی جان بدادر لب دریای او
 خود ز منت استرس ترس محلائی او
 آنکه بجز زخم نیست قیمت اعدای او
 قصر تری بود منزل ادنای او
 بحر و جهان قطره دریای او
 بردل چرخ برین داغ تو لای او
 آینه نور حق روئے دل ارای او
 سر نه اهل نظر خاک کف پای او
 از لب گویای او بردل دانای او
 ارجمین حسن ز او غنچه لبهای او
 چادر عصمت شد مهرت مصلائی او
 نام یتیمی گرفت گوهر کیتای او

این شعر در
 کتاب
 دیوان
 است

کعبه ابروی او قبله دین خدا گلبن او سپید رنگ بساغ وجود دست دعا برکنم وقت اجابت رسید	سجده گداز سیان نقش کف پای او رسته بدشت عسرم نخاله بهتای او باوسرم گرد راه زیر قدمهای او
--	---

در لغت

شعله نشان آه من گریه بازار او تازه بهار جنون شیشه خون پری قبله گرفته سلسله کافری بر سر خادگان در ره او رختیز ناله حلق و بیخ ز سر زنده لب زخم دل خستگان پرده ساز طرب واه مست می من خواهم از و بطلبی شکر جان در گلو طوطی گفتار او اختربیل و نه بار مردم اغراض کار سوی تمنا بسین از کرست یا قوی از بی محبوب خاص عمتی از بهر عام منظر اشراق کن مشعل بزم فکان از کف احسان او ابرموا گرده محفل توحید او فیض ازل ساقیش دیده حق بین او نرگس باز غقام	قطره زنان اشک من شبنم گلزار او نیکل داغ سرم نرگس سرشار او ابروی خمیدار او طره طرار او حشر گرفته ها شوخی رفتار او شهید اهل وفا گلشن بی خار او ناله جان سزین نغمه گلزار او قند بکامم نه لذت اشعار او شور قیامت بکف قند نگار او دیده بیدار من نرگس سرشار او ضعف بود تا بکی در سود و بکار او انکه نداند کسی غیر تو اسرار او مناقت شبس و قمر لعل انوار او منبع دریای فیض قطره مطار او قلزم عرفان حق ساغر سرشار او فتنه نشانی تمام آمده در کار او
---	---

صبح جبینش که هست مشرق نور قدم چرخ کشد بر زمان دایره بردایره قطره توحید او آتش فارس نشاند شام غم رستخیز نیست صبح سرور بها کف جود او جوشش بحر سخا شهر پربال با حشت گران سنگ این گوهر کیتای او منقطع نور عظیم بنده مهر خشن حسن به برج مصر تا و ک قهرش دمی گر بغیر نمی رسید شوق جنون خیزد که وادی شیر کجا	مطلع خورشید غنی جلوه اسفار او نقطه مرضی او مرکز پرگار او مشعل دین مشتعل گشته ز از بلبر او چون لب مرقد شود مطلع انوار او موجها نهافض جلوه اسرار او بستر خواب شهری سایه دیوار او مطلع حسن ازل لمعه رخسار او تابش نورش دم گرمی بازار او کردن خضایت سبز مرهم رنگار او در گرجان تا نهم نشتر بهر خار او
--	--

در لغت

شور پریشانها ز کس قتان او جلوه گداز آئینه و عکس تنم شوق شهادت جوشش بحر صفا جان گداز مطلع حبیب شفق گوشه خورشید حشر یاد فراموشیش گریه زیادم برد عرض که حسن و عشق بیکدیگر تصدیق بهم نظم دل آراسی من عالم نیزنگ با صافی دلپای ماعصه جولان او	تشنه خون پری شتر مرغان او صورت پیدای من سیرت پنهان او خار غم از دل کشد غنچه پیکان او زخم نمایان من خنجر عریان او آه چه گرید کسی در غم نیان او خاطر آشفته ام زلف پریشان او مطلع عرای تو مهر درخشان او جوهر آینه یار یک سیاهان او
---	--

مجموعه اشعار و کلام

عاشق خون گشته را طر فیه زیارت گهی
 قصر و فای صنم کرده خسرانی دست
 خون گرفتاریم بر سر آوار گے
 محل ناز پری تخت سلیمان بباد
 آه دل ناتوان داغ سر عاشقان
 صفحہ شمار من باغ بہار آفرین
 دیدہ خونبار من لاله بستان او
 شیشہ دل بشکند شکر آفرین زند
 خرمین صبرم بسوخت جلوه مستانہ آتش
 محو صفای بخش ساز خود آرایش
 دانه الفت بود برق فنا خرمینش
 بر جگر خستہ ام بر دل خون گشتہ ام
 خنجر جو ہر نابروے خنجر کردہ اش
 مست و خرابم فلک غمزدہ مستانہ آتش
 آتش سودایم آتش شیشہ دل را گدخت
 در چہستان طبع گلبن معنی دسید
 مایہ داغ سرم لاله بستان او
 ورد ہنش رنگ پان جلوه نیرنگہا
 ماہ شفق دوش سن شاہ بلعین قبا

بر سر کوی صنم خاک شہیدان او
 مایہ چندین شکست بندش پیمان او
 گرنہ فراہم شود زلف پریشان او
 نالہ دیوانگان بانگ حدی خوان او
 سرو خیابان او لاله بستان او
 مطلع رنگین ادا نو گل خندان او
 موجہ دو دلم سنبلی پیمان او
 جوش بہار جنون رنگ پریشان او
 شوخی برقی آفرین سرو خزان او
 آئینہ سامان دیدہ حیران او
 رفتن خاکش بباد حاصل و بستان او
 دیدہ نا دیدہ جو ہر پیمان او
 آن مژہ سرمہ سانیخ صفایان او
 ساقی خمخانہ کش نرگس فشان او
 شوخی بال پری جنبش مرگان او
 مطلع نویر بلبل اعصاب او
 منشا رآہ دلم سرگلستان او
 آتش آب آشناسرخ دندان او
 غنچہ گل پیرہن گوے گریبان او

مصروف حق در مصر در گریه سخن
 خاک شوم ای صبا که بپندی بمن
 آب دم تیغ او تشنه خون جگر
 گردن شفاف او خون صراحی بسر
 جلوه خورشید حسن شبنم گلزار عشق
 عرصه معنی جو دید تو سن فکرم جهید
 یک گل ابر خفا خنجر بران او
 چو هر خونریزش آینه اش رنگ پان
 جوشش دیوانه بازنگ بهار پری
 تاشده اشوب بر کشت فزون خوانان
 تشنگی حرف او بسمل تکلیف حسن
 شوقی ناز صنم داده نشاخم بباد
 بر دل دیوانه ام رنگ خرابی پیرس
 تار نظری لطیف بنجی زن چاک دل
 بلبل فکر سخن تازه نوا می کشید
 عکس بهار قدم روی درخشان او
 مطلع شرق ظهور گشت چو گنج خفی
 بوی روان بخش آن روح تن مشک خلد
 نگهت پیرانش بوی بهار جمال

شور دم در قفا پسته خندان او
 زاویه عافیت گوشه دامان او
 محو کباب دلم شور نکلان او
 خاتم دور شراب گردش چشمان او
 ذوق جراحت دل شوق نکلان او
 مطلع حربته شد شوقی جولان او
 باغ بهار و فز از خم شهیدان او
 لعل مسی زب او تیغ صفایان او
 شعله اه دلم شمع شبستان او
 لذت افسانه داد شور اسیران او
 شور سخن زیر لب پسته خندان او
 خاک شهیدان او غارت جولان او
 شوقی چشم پری سیل بیابان او
 مرهم زخم نهان خنده پنهان او
 نغمه لغت نبی زینت آسمان او
 طایر روح القدس مرغ گلستان او
 ساقی زهر و جوب پرتو امکان او
 سبیل گلزار قدس عنبر لرزان او
 شیشه عطر جهان گوی گریبان او

از آنکه بود حکم رب طالب عنوان او
مایه قلزم بشت قطره باران او
همچو خلیله مزار آمده جهان او
مایه انکان سا پر تو امکان او
سرحد ملک ابد خد خیابان او
خیرت مرگان حور خاریابان او
ابر بهاران بود در کف احسان او
پرس ز عنوان خلد عظمت دربان او
منظر شان چند آئینه شان او
دیده آئینه آسوده حیران او
خجسته سلیمان شود ز کس خوان او
خشک لب تشنه جان است شاد خوان او

منظر اسرار کن مطلع حسن مکان
گلشن آمال ماز ابر کفش تازه شد
خوان کرم تانها دازره فیض همیم
عکس بهار قدم رنگ حدوث نبی
گلشن اجلال او فیض ازل باغبان
روضه شیرب کجا گلشن جنت کجا
جوهر نایاب است هر که عطایش نیافت
ای ملک مصر و چین ناز برین قهر و کاخ
آیت اجلال حق صحن روزه نبی
برق تجلی او طاقت نظاره خست
مورچه را اگر رسد دانه از خرمنش
گزنمست دهد ساعر کوثر به دور

صبحدم چون برق ریزد گرمی جولان او
عشوه پیدا بخون من منبذ چون کمر
از شب سیرده لطف عزیزین گوی فرغ
بسکه میدزد ز رشوهها تبسم پیش من
چیت قدیر بر فیض شوخیش اکنون که بخت
چشم قان منم بیدارش از شوخی کند

ایضا در لغت

شعله انگیزد ز جانم جفیش دامن او
میزند چشک بهردم غمزه پنهان او
هر تابست ان رود در خم چوگان او
غنچه سان لب کرده پنهان بسته خندان او
اضطراب طبع او تاثیر از درمان او
فدنه خواند اگر بوی خطا رجحان او
مغول

شعله انگیزد ز جانم جفیش دامن او
میزند چشک بهردم غمزه پنهان او
هر تابست ان رود در خم چوگان او
غنچه سان لب کرده پنهان بسته خندان او
اضطراب طبع او تاثیر از درمان او
فدنه خواند اگر بوی خطا رجحان او
مغول

ای کلاه زینت

استخوانم جوهرین شد بسکه میزد و در خوش
 اگر جنبیدن همیدار و هوای شوخیش
 شمع شد بر استخوان اندر تخم از سو زخم
 ناخوشی گریه پشادست می میرم زخم
 زانقش سینۀ پر سوز من باشد تنور
 تا فراموش میم خود را فراموش کردم
 پرتوزنگ گلی گر غارۀ رویش شود
 راو یابد اشتیاق شاه راه زخم تیغ
 گشته تا جسم زارم صرف جولان بود
 یابد بیداد تغافل چون برد از خود مرا
 بسمل شوق شهادت رفعت از جوش خوشی
 ترسم از بربادی خاک شهیدانش کشد
 جلوه نیزنگست از چشم تماشا در غبار
 خاک خود را ریختم آخر فرقی جان خویش
 میسر ایم لغت نگ بوی گلزار جهان
 روز پاداش عمل بهر پستاران او
 هر که در عشق رخ پرتو را باشد اسیر
 شهسوار می آنکه چون تاز و میمندش در بند
 بر امید آنکه در بستان او یابد گذار

از براسه یاد گاری جوهر پیکان او
 چون بگیرد این غبار زان توان دامن او
 می پرد پروانه آس جوهر پیکان او
 در پ عشق صنم از کلفت بهران او
 جوشش اندوه بی پایان بود طوفان او
 سیل یاد گشت جوش طغیان او
 غنچه نسیم بریزد لاله نسیم او
 چون کشاید کوچه زخمی بدل پیکان او
 ریزه های استخوانم ذره میسبب ان او
 بخود می مرهم نهند بر زخمی انسان او
 شد بلال عید قربان خنجر عریان او
 اضطرابم گرداد عسر جولان او
 سید پادشاهان حیرت جولان او
 بسکه گشتم نا امید از گوشه دامن او
 نغمه سنج طبعم آمد بلبل بستان او
 هشت جنت یک گل از گلشن احسان او
 یوسف تانی بود هر گوشه زندان او
 آتش اندازد در اعدا اگر می جولان او
 بسته رضوان صد کمر در خدمت دربان او

چون پیکان از دامن او
 می پرد پروانه آس جوهر پیکان او
 در پ عشق صنم از کلفت بهران او
 جوشش اندوه بی پایان بود طوفان او
 سیل یاد گشت جوش طغیان او
 غنچه نسیم بریزد لاله نسیم او
 چون کشاید کوچه زخمی بدل پیکان او
 ریزه های استخوانم ذره میسبب ان او
 بخود می مرهم نهند بر زخمی انسان او
 شد بلال عید قربان خنجر عریان او
 اضطرابم گرداد عسر جولان او
 سید پادشاهان حیرت جولان او
 بسکه گشتم نا امید از گوشه دامن او
 نغمه سنج طبعم آمد بلبل بستان او
 هشت جنت یک گل از گلشن احسان او
 یوسف تانی بود هر گوشه زندان او
 آتش اندازد در اعدا اگر می جولان او
 بسته رضوان صد کمر در خدمت دربان او

هر که در داو نسا زوداروی ایمان خویش
چون تریزی دانه عشقش نکشت دل که هست
ای تمنا شرم می آید مرا از لاسکان
سیف و شمشیر شاید این حلیت رساند تا درش

کفر پستان است در بیماری ایمان او
جنسهای هر دو عالم حاصل بهقان او
عرش عظم را جو گویم کرسی ادیان او
نیست جنس بدی که در بار من شایان او

بسیار است
که در سراسر این دیار

در لغت

بر برجش است بحر عشق آفت زای من
گرم تا زاز لبکه دارد و جوشش سودای من
آتش انگیز آمد ز بس گرمی دهبای من
شب کجا بودی که بے تو شیخ بی پروای من
در چشم سر رسای اوست در بزم طلب
مرغ جانم تا شکار تیر مرغانی شده است
از سودا خرمین نگ ظلمت بسکه ریخت
تا نهالم را بگلزار جهان بنشاند هفت
بیقراری کرده بی او بزم چشم را خراب
شرح سوز دل ز آهیم خوش دلاویزی گرفت
سخت جانم بای چشم بت قائل فرود
این دل دیوانه رسوای جهانم می کند
آتش زرد در فراق او بروزم آفتاب
کی بود یار نبهت است انتقام جذب دل

یاب پر کاسم بطوفان بلائی ای من
آسمان باشد غبار جسته از صحرای من
شعله می خیزد بجای گداز صحرای من
ناله سر می زود بجای خنده از مینای من
بر نیخیزد صدای قلقل از مینای من
چون نفس صد رخند دارد یکدل تنهای من
نیلگون شد چادر منتاب در محرابی من
داده آب از جوی شمشیر همین برای من
بشکند برسم پیدان ساعره مینای من
زلف لیلای سخن شد دود یارهای من
خنجر او را بود سنگ فشان خارا می من
سنگ شد بشیشه ناموس من مینای من
ماه باشد بی خورشید غل دل شهبای من
آه بر لبهای جانان خنده بر لبهای من

بسکه کارم سرسبز ناقبت بینی شد به
 عرضم بسکه تنگ آمد چشمتها می او
 سپید پرداغ من اندوگانی مالدش
 افکند ریگ روان زنجیر در پاشی شتاب
 سبز بیکانه من گل ز گلزارم ز بود
 زینت فرقم گل داغ جنون او بساد
 می نوازی منتهی از تو پذیرم یک نیست
 جوش شک خون بخود آخر چشمتها سفید
 ابراهیم در جنون بارید باران شر
 نازک اندامیکه در آغوش گل هم جانکود
 گرفتوز شمع آن خسار بزخم حسن را
 خانه من نگ صحرای حیات در جسر گل
 رسته معنی های روشن در زمین شعر من
 چون لبان دلبان قند مکر می نهند
 کس نمی بیند درین صحرایش پای من
 بشکاف زخم دل از جوش تمیز نهایی من
 ای شمس چند جوش از لب این شربت
 وصف نوازش سایه تا افکند ابرش می من
 نظر حلیه ای نزاکت گشت و معنی با کس
 قسم حلا

در این
 کمال

گریه دارد کنون امروز بر فردای من
 می رهد از خولیش هر دم آهوی محرابی من
 کی گذارد پای گلزارم گل عسای من
 شد غبار خاطر بے تاب گرد بهای من
 یاز نگذار و باغش اختر سودای من
 چون کشد امن ز خار راه جانان پای من
 جامت ای ساقی بقدر تشنه کامیهای من
 یاسیناری دیدم از لاله حرای من
 آتشین بجزت موج ریگ در صحای من
 در حریم پهلوی خود چون پسند جای من
 شوخی پروانه گردد دل تنید نهایی من
 خاسته گشته رگهای گل دیبای من
 رنگ چرخ هشتمین گل کرد از خبرای من
 در مذاق عاشقان این سر و مظهرهای من
 جذب دل گیر و عنان ناله لیلای من
 خفته گل ریزد از برق قیامت زای من
 مطلع جریسته خوان در رحمت مولای من
 نیز اعظم بود هر نقطه اطلس من
 تانبات مدح او میریزد از لبهای من

گشت روشن تیر بخت نزع صف حسن او
 میزخم حرف جبهش بخت من از بسکه تافت
 پنجه تمیز من به کام تو صیفش در د
 ذره مضنون تو صیف حلال دنیا فت
 آستان قصر جاهش را ناید زینهار
 چون بود مکن نظیر ذات بے ستمای او
 هست امید شفاعت از حق یا تش سوز
 حید اطلاع که مالم بر درش روی نیاز
 سر دشت یثربم نه پابراه در گمش
 که شود یارب که در بخش چون عشق او
 کمتر من بندگان یعنی گمشناسی تو هم

ماه شد حرف رخ او در شب یلدا ی من
 روکش آینه خورشید شد سیاهی من
 بر تن افشای من پیر این طای من
 تافت بر عرش برین صد باهرای من
 تا گردون سجده بر چین اگر سیاهی من
 مظهر یکتای یزدان بود آفتابی من
 گرچه نامحسوس شد بر علم حصیانهای من
 تا شود خورشید داغ از غیبت سیاهی من
 لا ابا لی حشمت من شوق ناپردای من
 وقف سنگ کوی او گردد سر سودای من
 کون شفاعت یا نهی در دین و در دنیا ی من

در نعت

از پی تمیز سامانی نشد در کار من
 تا متاع عشق بر دکان دل چیدم بود
 قوبه ورزیدم ز کفر عشق اسلام پرین
 ساغر میخانه نوش و کاسه دریافشان
 خرمن گل در فراق او بود اگر بستم
 سیل شکم می نهد طرح خرابی در جهان
 بکذات دوستم در پیش تیغ ناز او

خانه عشقم خرابی می شود معمار من
 شعله دیدار خوبان گریه بازار من
 رستن از زلف تبار بگستنی نام من
 ز گس محمود ساقی دیده خوبار من
 برق او گردد و تپید نهایی جسم زار من
 خانه بر پا میکند افتادن دیوار من
 دامن جفیش نمی گیرد لب نهار من

گریه ساز چشم خنبار مرا آخر سفید
 تا قیامی دل کند در کارگاه سوز عشق
 نشکستال انقضا است شد ریگ روان
 مستیم در جوش غم بهن می و پیمان نیست
 با کسی دشمن کنیم گو دشمن جفا نم شوند
 بلبل شوریده جانم محبت شور قیام
 دل چرا در خون پیدی گریه بر دم یخچین
 داغ سوزان غایت سودی و بهر توان خیزد
 خضر راه عارض چشم حریف در دست
 زورق چشم ترم طوفانی آتش من است
 که چنین جوش بهار است چنین عشق پری
 بلبل ناک بجان بسته ام خون می شود
 بقراری میکشاید یک در جوش جنون
 از خراش چهره ام گردیده جانان بدگان
 سوختن باشد پی من فتن اندر راه شوق
 طاعت پیدای من باشد قبا محبت
 گزند ادم در بهای بادیه اش تقدی بسین
 که گشت آرزو داری شرف باطن
 گشتاع و صفت نور او بود در بار من

با بزم و
 ۱۴۹
 هر دو گفته

که گشت آرزو داری شرف باطن

یاسین اری شود در عشق او گلزار من
 پرنیان شعله با فدا آتش کار من
 از تپ عنقا نظر در چشم دریا بار من
 دیده پر شک من پیمان سرشار من
 تیغ انصافم بکف با خود بود پیکار من
 ناله صورت هر یک لغمه در مختار من
 ناله شش اکو چه داد می سینه فکار من
 جنم صل سیمبر روزی ازین ^{راه دادی} بیار من
 سخت سبز او گشت در سیم زنگار من
 میکش بر فرق داچیم جسم جودی کار من
 می شود داغ جنون آخر گل بستار من
 لغمه من چون بد از سینه تا منتار من
 شور من بندد ز غمازی اسرار من
 ناخن من عقده های انگند در کار من
 آتشین ساز و زین اگر می فستار من
 شوق عصیان معنی الفاظ استغفار من
 تنگ داردی فروش از جبهه دستار من
 دردیج سید مختار حق سردار من
 شمع افروز فروغ گریه بازار من

در کنار بهمن موی گوشه دستار من
استخوان شاخ نبات آند جسم زار من
آسمان بیرون و در یک نقطه از پرکار من
میکند پنهان بخوف کثرت ادرار من
در دو عالم ساز آسمان جلگی دشتار من

از بهارین باد طغش بی خزانگی گل شود
تا خیال قند بهایش بجا نم کرده جا
حکم آو گوید که چون مرکز شود ساکن اگر
جود او گوید که سحر و کان متاع خویش تن
یا الهی از طفیل سرور دنیا و دین

در لغت

حاضر من سینه هم در ید که من
از دل خسته خون چکید که من
ابروی او کمان کشید که من
گریه بر آه شد سینه زد که من
صبح جیب قبا در ید که من
نال دل بلب رسید که من
آهوا از پیش من رسید که من
از دلم آه سر کشید که من
در پیش ناله ام دوید که من
برقع ابرو رخ فرو کشید که من
خار خرم در جگر غلبید که من
نال در خون دل تپید که من
اشک بر چهره ام دوید که من

خنجرش دیدم دل تپید که من
گفت مرگان مرا که آب دهد
دل تپان شد که گیت صیادم
ابر خرم گفت چیست بارانم
گفتم امروز رو سوی یار که دید
گفتم آشوب روز محشر چیست
چشم شوخش که دید میگفتم
گفت زلفش که میگشاید چشم
رفت و گفت که در رکاب منست
گفتش آفتاب کمانم چیست
که دم یاد از آن ستره گفتم
گفت لبه لب که شد ز ناز کیم
عشق گفت آبرو مرا که دهد

غم دل گفت شهر تم که دهد
گفت در عشق من که باخته جان
گفت اسیر چیت محسودم
ارض گفت اما سما که کند
مهر گفت آورد سدا که بدام
شعله ملود خواست آئینه
قصر او گفت کرسیم چه شود
گفت عالم چه جز جان نیست
گفتم آئینه دار حسنش کیست
قداو گفت بنده ام که بود

رنگ از روی من پرید که من
شد ممت از غم شهید که من
ناله یثرب هوا کرد که من
قبه شاه سر کشید که من
بند محباز او رسید که من
برق الوار او جهید که من
عرش در پیش او خمید که من
نعل او بانگ بر کشید که من
آفتابم بر رسید که من
سروان در جنان چید که من

در نعت

چشم مستش نظر گر اندازد
فتنه انگیزه خرام کسی
شهبوارم کند سبک تازی
چشم بکشا که شود خفته نکبت
هر گردون نجبا که از وصالش
استیجاب کر هم بشت تپ غم
آه زانکه که در بوسه رفت تو
کاش در پهنه زارستی من

نشاء عشق در سر اندازد
حسان عالم محشر اندازد
که غبارم بصر مرا اندازد
از رخ غمبزه چادر اندازد
طرح نقش دو پیکر اندازد
از دو چشم مست در اندازد
خار و زارم به بستر اندازد
برق حسن تو از خگر اندازد

عرق انفصال گو که مسرا
 قسم شوق دل و نیت یگان
 نسکین خنده اش نصیر یادم
 جنبش ابرویش کجا که دگر
 شانه را دست بوسم اردل من
 اضطراب هوا به رفتارش
 گروش جام چشم آن ساقی
 ماه من گزرو سبزه مهری
 اضطراب و تپیدم ز سریر
 ای منت ابله که ذهن رسا
 ابر کلکم چو گوهر اندازد
 آن معظم که طمع تنظیمش
 دزد او کند چو سیر عروج
 پیشش بسر عدو و بو عدا
 پیش تیغش تهتن از سر بیم
 چه تهتن که ترک چرخ بلبند
 کو بهمنور که طرح مدحت او
 طایر در هم ز رفت آن
 زرد چو گان شاه گوی زمین

موج در دامن تر اندازد
 رقص در نقش سطر اندازد
 شور دیگر بحشر اندازد
 تیغ بر جان مضطر اندازد
 از کف زلف کافر اندازد
 موج در اشک حشر اندازد
 شهرت جم بخون در اندازد
 رخت در بزم دیگر اندازد
 گل تصویر بستر اندازد
 در سخن رنگ دیگر اندازد
 در لغت همی بر اندازد
 بچه در بطن سادر اندازد
 بر سر بستر اندازد
 خود بستیده محبزه اندازد
 سپر و تیغ و مغضر اندازد
 از تن خویش تن سر اندازد
 یه شایه در خور اندازد
 در ره لغت شهپر اندازد
 بر سر چرخ اخضر اندازد

تشنه را ذکر لعلی سیرایش
 تنمخ کاسان هر چرخش را
 برب او بدین که در حلا
 شوق دندان اوج زبانی
 در دندان که تبسم او
 اضطراب نظاره سیر رخ او
 ذره راه او سر و غ و ضیا
 در بطون عقیق آفاق
 مایه عیش ابل رزم و عشا
 آتش افشان تفنگ مهر گلن
 سحرش که ملامی لطف دهد
 گرمی خشم او چو دشمن را
 آب در جوی تیغ خشک شود
 نیست حاجت باشد که جوار
 اگر بگوید چرخ دشمن را
 فیض روح القدس محبت او
 معجز او برنگ امتیت
 از تن لفظ حبان معنی را
 حرف توصیف تاب دندانش

در گلو آب کوثر اندازد
 ذکر خلقتش بشکر اندازد
 خط او مشک اوفر اندازد
 موج در آب گوهر اندازد
 صد شکسته بگوهر اندازد
 نور از دیده تر اندازد
 چون بهر چار سود را اندازد
 نایه مهر خا در اندازد
 سلاح عدو گر اندازد
 رطب تازه و تر اندازد
 شور در سمع گر اندازد
 تب هدیت باشد که اندازد
 رزه موسی بجوهر اندازد
 چون بهر جا تگاور اندازد
 سنگ بردوش بر سر اندازد
 بدل مهر پرور اندازد
 طح انشا اگر در اندازد
 دررگ نقش سطر اندازد
 برق جربان گوهر اندازد

<p> نہایت نظم من ز مدحت او پیش طفت کلام من سبحان ز ہی ایما ہے او کہ چو گانش وصف عجب از آدم عیسا مرغ شکرم باوج توصیفش نخلت نامت سے ہر چش </p>	<p> آب ہر دے کہ ہر اندازد آب نخلت بدسترا اندازد گوی ہر از فلک پرا اندازد بدیان شن اگر اندازد بال بکشايد و پرا اندازد خامہ از دست من پرا اندازد </p>
---	--

اور لغت

<p> حرف رویش گلشن اندازم ذکر لعل لب سی زیش آن ہزارم کہ جائے بستر گل سپیل خون از جگر سبزه چشم بر کشم یار بی جواب دقتا بکشم ناله گریختی را دشت عشق بردگی صنم است چشم دوزم بنیک مگر گانش ترکستم چو برفت خنجر بر کشم پرده از رخ صفتی آدم ناله دوت بسک بطبع ناجبر غنم ناست از شیدون </p>	<p> گل تر را بگلشن اندازم بر زبانہائے سوسن اندازم آتش اندر نشیمن اندازم فصل مرجان بدامن اندازم شیر چشمہ برفن اندازم درد و حبان رہزن اندازم طرح صحرا بسکن اندازم کار مردم بسوزن اندازم از تن زار جو شمن اندازم نکتہ شیخ و برہن اندازم طرح بزم اربابکن اندازم آب صدرہ بروغن اندازم </p>
--	--

حرف چشیش بخافه نبرم
 ماه من میخدم بیا که ز مهر
 قدر خورشید بشکنم بهسان
 خانه سوزست شوق رسوائی
 بچمن در خیال عارض او
 دغسها بکه از تنم عزیزند
 از خوش در چمن نقاب کشم
 چشم او گفت نیم غمز پس است
 گر برم را خسر و خریدار است
 ز آبستین بر کشم چو دست خرد
 ای محبت بیا که در ساغر
 در لغت نبجا بدست خسر و
 حرف خلقت زخم بباغ جهان
 علم و صفت تیغش افرازم
 وصف پیرش کنم بکوه و زبیم
 لطف طبع شریفش آند یاد
 گفت حسش که از تجلی نور
 اگر هم جان بجوی گیسویش
 در جان چون رخس بیاد ارم

فتنه با چون با من اندازم
 برقع از روی روشن اندازم
 چرخ را سوز در تن اندازم
 رخت در کوبه و بر زن اندازم
 اضطرابی چو در تن اندازم
 از گل لاله خسر من اندازم
 طبع گلشن بگلشن اندازم
 فتنه با گر با من اندازم
 دست بهت بعد از اندازم
 مهر و مهر را بگردن اندازم
 شربت مدح از دهن اندازم
 از دل کان بخت زن اندازم
 رنگ آردی به بهمن اندازم
 خون بگور تنه من اندازم
 درد سنگ روزن اندازم
 طرح لغت بدشمن اندازم
 شدر در طرز و امین اندازم
 مشک و عنبر بدفن اندازم
 گل احمد ز دامن اندازم

کحل جوهر بخوار چشمش
 بخیه خواهد اگر غسال نبی
 یا شفیع الوری از جور عدو
 کن شفاعت مرا بجزرت حق

گوهر جان بهاون اندازم
 رشته جان بسوزن اندازم
 تا کج طاح سیون اندازم
 که در گمان بروغن اندازم

در نغم

بوسه بر برون جانان میزنم
 کشتی صبرم نگر و چون تیار
 اشتیاق کاوش مرغان گیت
 از جگر در سینه می یابم نشان
 سرگین چشمتی مرا دیوانه کرد
 سنگ راه پانی من شد آبله
 بادشاه ملک دور اندیشیم
 مصرع شد سایه بال پری
 ستم از ذوق تبسم هاس او
 تاهوت بچشم خدنگ غمزه را
 ست حرمان داشت آزادی مرا
 دیده افشاند سر شک شعله گون
 رسن چاک جیب دازم تا کجا
 دل بران خسار مژه نهاده ام

بردم شمشیر جولان میزنم
 بخود دم موج طوفان میزنم
 دیده بر جنا مغفیلان میزنم
 خنده یا بر چشم گریان میزنم
 سر بدیوار صفایان میزنم
 بایک بر خار بیابان میزنم
 گام در راه گدایان میزنم
 حرف چشم شوخ فغان میزنم
 ساغر می از نکلان میزنم
 دم عشق چشم فغان میزنم
 کاسه با از خون اربان میزنم
 آتشی در جیب و دامان میزنم
 دست در دامان جانان میزنم
 نشتر غم بر برگ جان میزنم

سرکار آمد غبار خاطرش
 گشته خون ارمان سیرالاه زار
 بس بد و چشم او بجام الم
 سیف و دم آتش حسن بیتی
 نامرادی بین که حلقم تر نشد
 بایک ریخته های خون خوش تر است
 دیده ام نطقی ز چشم سرمد
 سینا چیم پس سودای پری
 بی خوش بینم بلال عید را
 هستم از راه صفای دل غبار
 حرف استغنائی یوست طلعتان
 مگر باد دشته شو قلم چرخ و حد
 در کینم گریه صیادست و دام
 نفوذ صد ناله در دل شد گره
 باده خون پری کردم بجمام
 می نیمم در کوچه صبا نان شدم
 در دجان فرسای عشقم حلقه با
 آن تنهای سوار و حشتم
 از بهارین سیرانم سخن

از افغانان خاطر غبار گشته زار
 سرمد نامرادی بین که حلقم تر نشد
 بایک ریخته های خون خوش تر است
 دیده ام نطقی ز چشم سرمد
 سینا چیم پس سودای پری
 بی خوش بینم بلال عید را
 هستم از راه صفای دل غبار
 حرف استغنائی یوست طلعتان
 مگر باد دشته شو قلم چرخ و حد
 در کینم گریه صیادست و دام
 نفوذ صد ناله در دل شد گره
 باده خون پری کردم بجمام
 می نیمم در کوچه صبا نان شدم
 در دجان فرسای عشقم حلقه با
 آن تنهای سوار و حشتم
 از بهارین سیرانم سخن

بی صدای آه و افغان سینم
 سخت دل بر خازن مرگان سینم
 بال و از بسته از جان سینم
 آب با بر نار گبران سینم
 صد نفس در قعر عمان سینم
 زشته بر تارک جان سینم
 باب غامیش افغان سینم
 تیشه با پر سنگ طفلان سینم
 ناخنی برداغ حرمان سینم
 بوجت آینه رویان سینم
 از بیاض پیرنگان سینم
 بر لولاهای جدی خوان سینم
 باز شبگیر گلستان سینم
 زخم بر طنبه افغان سینم
 در خیال چشم فشان سینم
 غوطه در خون شهیدان سینم
 بر درد لها سئ نالان سینم
 بیرون از کونین جولان سینم
 حرفی از مدح گلستان سینم

غم افغانان خاطر غبار گشته زار
 سرمد نامرادی بین که حلقم تر نشد
 بایک ریخته های خون خوش تر است
 دیده ام نطقی ز چشم سرمد
 سینا چیم پس سودای پری
 بی خوش بینم بلال عید را
 هستم از راه صفای دل غبار
 حرف استغنائی یوست طلعتان
 مگر باد دشته شو قلم چرخ و حد
 در کینم گریه صیادست و دام
 نفوذ صد ناله در دل شد گره
 باده خون پری کردم بجمام
 می نیمم در کوچه صبا نان شدم
 در دجان فرسای عشقم حلقه با
 آن تنهای سوار و حشتم
 از بهارین سیرانم سخن

بر سر آدمی نهم ز زین کلاه
 حلقه بیرون در تا بوده ام
 در غش لب که می برم ز خلق
 چشم ایمان خون میگرد که من
 میزدم از سر سودای پدی
 ای شمشیر گوی جان سویم بد
 تا دم از لغت پیمبر میزنم
 فلک من وصف و ندانش برود
 دره اش تابید و پیر حیرت گفت
 نگفت آن موی جلان کرد و گفت
 در هیچ جهاد او دارم سروج
 لعل سیرایش بمضمون اب داد
 زله تا از خان جوش بسته ام
 میسکالم مدحت و ندان او
 حرف غم بر جان عدایش قم
 دوستان با تیغ و دشمن زیر تیغ

که تزویج بر ز میزنم
 روز تا شب حلقه بر دایه میزنم
 تیشه با بر پای رهبر میزنم
 دم ز عشق زلف کافر میزنم
 جای پا بر خار با سر میزنم
 نغمه بی چنگ و مزم میزنم
 بر لب خشک آب کوثر میزنم
 رخنه می سازم بگوهر میزنم
 تخت او بر مهر الفز میزنم
 کاروان شاک از قری میزنم
 کام برگردون اخضر میزنم
 تشنگان را با ناک کوثر میزنم
 بر مذاق طبع شکر میزنم
 آشنا در آب گوهر میزنم
 زین عساکر از نوک خنجر میزنم
 نغمه آمین مکرر میزنم

بهر تیر تو میزنم ای کلاه

ای گوهر پیم تو آمد ز کان مسلم
 هر دم مدح دانش تو بر زبان مسلم

آمین گوشت از تو سراسر کان مسلم
 جلوه ای وصف را تو نقل کان مسلم

تفریحی نامی توشیح کلام حق
 و هم دکان دکن تو جز علم هیچ نیست
 توین علمی همه علم از تو مستفاد
 در وصف عقل تو که کلون عقل اول است
 از شرح صدر قوج و هم شرح زانکه است
 در برگذار رای میرت زمان زمان
 هر مکن است زله ربا سے نوال تو
 کرده است شست رست ز رای میر تو
 اگر بد داشت کند اب یا ریش
 از دست برد شکر غارت شعار چهل
 از ترک تاز تو سن رایت و از عرش
 از دانش تم هست نصیبش نفیم خلد
 هنگام گرم جوشی خر تموز چهل
 تیرش کجاست بسر حدان جهان
 تا چاکبای شد بغلامی طبع تو
 گر رای روشن تو خریدار نادی
 ایمان بگیردش لعل تا نمیکند
 تا طبع تو ضیافت فهم و حسد و نمود
 از بام قصر جاده تو بس نارسافتاد

فکر بحق رسیده تو تر جان علم
 نور بصیرت تو بود تو امان علم
 آینه شجاعت حق نشان علم
 باز است هر زمان لب گوشتان علم
 هر گوشه از قدرت صد جهان علم
 از هر طرف رسیده بسی کاروان علم
 هر عقل میمان تو آید بخوان علم
 زانکه از خطاست خدنگان علم
 وقف خزان چهل شود گلستان علم
 حصن حصین را تو دارالامان علم
 گردد خبا عقل و هم آسمان علم
 لبان سر طبع تو باشد جهان علم
 شد سایه طبیعت تو سایبان علم
 کر و در فکرت تو نگردد کمان علم
 بستند از خرد کمری بر میان علم
 کس گهری نیافتی اندر دکان علم
 در افتاد رای تو صد امتحان علم
 باز است بهر نعمه فیضت دکان علم
 گوید بهر شربین زردبان علم

گر فهم داشت بشی عالمی شود
تا نصف اوج فکر تو تیرش نمیرسد
را ندو عقل گل پنهان فهم جلال تو
آمد زب که خادم رای بلبت تو
تیرت تیغ علم قطع کوه سبیل
داخ از نیکه امی و علامه فرید
هر حرف گفتگوی تو صد علم شرح داد
مرگ جالالت آمده انفاس نطق تو
از پر تو جان تو عرفان باب و تاب
آئینه ایست علم تو علمت دریم را
تا استان فهم فطرت نمیرسد
ز اندم که روح سنجی علم تو میکند

گرد زمین او بهی آسان علم
پر زو را اگر چه آمده از بس کمان علم
افتد شکسته پاهم و هم و گمان علم
بس اشرف است در دو جهان و دو مان علم
طبع بلند نکر تو آمد فسان علم
باشد خمیر مایه طبع تو شان علم
طرزیت خامشی تو هم از بیان علم
باشد هوای طبع لطیف تو جان علم
وز نسبت لبان تو شیرین بیان علم
روشن تر از عیان تو راز نهان علم
گو بر ترست از دو جهان تو شان علم
دارد خرد بجمل منت امان علم

عالمی که از این دنیا می آید

در غمت

من کیستم آن محو تجلا سے صمیم
بیرنگی من قابل صدر رنگ مخالف
گر عشق زنده جوش منم موجب طوفان
آب دم تنیم چو شد عشوه سحر منم
چون شاد شود در دو عالم خنده زخم
در جلوه که صورت من آئینه گیتی

کز حیرت خود پیش نفس آئینه گیرم
خوشید نا آئینه ام ماه منیرم
و حسن تماشا طلبد چشم بصیرم
گر غمزه خدنگی بکشد پیرم
گر لغزه کند ناله دلبا هم وزیرم
وز عالم معنی همه یک نام نظیرم

آب رخ حسنم چو شود تشنه تماشا
 گویا دلم تشنه شود و چشمم غم
 بی برکیم از برگ و نو از رنگ پذیرست
 منم عشقم بگل حسن صبا بم
 اگر عشق خرابی طلبد دشت جنو غم
 بردارم و بر کر سئو تحریک شام
 من کیستم آن کاتب اعجاز و بیرم
 شد طایر یغنون سر ره کارم
 تا فتنه لغت بنویست سرودم
 در اوج سخن پای عرش است بدستم
 سوار و منزل مدح شد و نیم
 تا جلوه کنم بر خود و بر خویش بنادم
 لذت الوار رخ او دم تحریر
 بجزای ز معانی شدم از بین محش
 من اگر چه سزاوار نیم لطف بکین لطف
 تو خاصه یزدانی و تو شاه شهانی

گر عشق شود دراز نهانگاه صمیم
 و در مزاج غم خشک شود ابر بطیم
 در خانه بی برگ و نو نقش صیرم
 گلگون طراز رخ یار است زیرم
 در حسن سر جلوه کند مصرع میرم
 افتاده برون مطلق از چشم صیرم
 کز فیض سیح است هیولای صیرم
 پرشهر جبرئیل امین است به تیرم
 با طوطی طوبی ادب آموز صغیرم
 مداح رسولم سر عشق و جبرم
 تا عرش ز فرشتگان آمد یک گام میرم
 از دخت سیامی نبی آئینه گیرم
 خورشید بود مجره در پیش و بیرم
 لب بلب سر قد است صغیرم
 کز لطف تو ای حجت حق نیست گزیرم
 من بر سر راه تو تمنای حقیرم

در لغت

خنجر در دهنم در جگر نشسته ام
 در رگ جان خوش بزرگ نشسته ام

دخ سودا پر زادم بنشسته ام
 لایبشوق لعل و دیوانه خون گشتم

شاعران کجایند سرافرازان کجایند

بر سر آدمی نهم ز زین کلاه
 حلقه بیرون در تا بوده ام
 در غشش لبکه می برم ز خلق
 چشم ایمان خون همیگر پد که من
 می برم از سر بودای پدی
 ای قشنگ گوشت جان سویم بدای
 تا دم از لبت عیب می نهم
 کلک من و وصف دندانش برود
 دزه اش تابید و پیر حیرت گفت
 نگفت آن موی جلان کرد و گفت
 در هیچ جبهه او دارم خروج
 لعل سیرالشن بمضمون اب داد
 ز لاله تا از خوان حدش بسته ام
 میسکالم بدحت دندان او
 حرف غم بر جان اعدایش قم
 دوستان با تیغ و دشمن زیر تیغ

سکه ترویج بر ز می نهم
 روز تا شب حلقه بر در می نهم
 تیشد با بر پای می نهم
 دم ز عشق زلفت کافر می نهم
 جای پا بر خا را بر می نهم
 نغمه بی چنگ و دف می نهم
 بر لب خشک آب کوثر می نهم
 رخنه می سازم بگوهر می نهم
 تخت او بر چهار نور می نهم
 کاروان بشک از فر می نهم
 کام برگردون از خضر می نهم
 تشنگان را با ننگ کوثر می نهم
 بر مذاق طبع شکر می نهم
 آشنا در آب گوهر می نهم
 زین عساز نوک خنجر می نهم
 لغزه آیین مکر می نهم

بدست خود چیده اند و لغت

آیین گرفته از تو سر دکان سلم
 حلقه ای و وصف را تو نقل دکان سلم

ای گوهر چشم تو آمد ز کان سلم
 بر دم دیدش تو بر زبان سلم

تقریر حق نامی توشیح کلام حق
در هم دکان نکلن تو جز علم هیچ نیست
تو عین علمی همه علم از تو مستفاد
در وصف عقل گو که بکون عقل اول است
از شرح صدر تو چه و هم شرح زانکه است
در بر بگذار رای میرت زمان زمان
هر ممکن است ز له را بکس نوال تو
کرده است رست رست ز رای میر تو
گر ابر داشت نکذاب یار ریش
از دست برد شکر فارت شعار چهل
از ترک تاز تو سن رایت فراز عرش
از دانش تو هست نصیبش نعیم خلد
هنگام گم گم جوشی حتر تموز چهل
تیرش کجارسد بر حدان جهان
تا چاک بکشد بغلامی طبع تو
گر رای روشن تو ضریب ارنامدی
ایمان بگیردش بعل تا نمیکند
تا طبع تو ضیافت فهم و حسد و نمود
از بام قصر جاده تو بس نارسافتاد

فکر حق رسیده تو تر جان علم
تو بصیرت تو بود تو امان علم
آئیند تحلی حقیشان علم
باز است هر زمان لب گوهرشان علم
هر گوشه از قدرت صد جهان علم
از هر طرف رسیده بسی کاروان علم
هر عقل سپهان تو است بخوان علم
زان رسته از خطاست خدنگ کمان علم
وقف خزان چهل شود گلستان علم
حصن حصین را تو دارالامان علم
گرد و غبار عقل و هم آسمان علم
بتان سر طبع تو باشد جان علم
شد سا طبیعت تو سایبان علم
کز زور قدرت تو نگیرد کمان علم
بستند از خرد گمری بر میان علم
کس گمیری نیافتی اندر دکان علم
در افتقای را تو صد امتحان علم
باز است بهر لغه رفیقت دمان علم
گو میرد بعرض برین نردبان علم

گر فهم و پشت بمثل عالمی شود
تا نصف اوج فکر تو تیرش نمیرسد
را اند چون عقل گل پئے فهم جلال تو
آمد زب که خادم رای ملک تو
تیرست تیغ علم قطع کلو سه جل
دانم از نیکه اتمی و علامه فرید
هر حرف گفتگوی تو علم شرح داد
مرگ جهالت آمده انفس نطق تو
از پر تو جهان تو عرفان باب و تاب
آئینه الیت علم تو علمت دریم را
تا استان فهم فطرت نمیرسد
ز اندم که مدح سنجی علم تو میکند

گر دوزمین او بهی آسمان علم
پر زور اگر چه آمده از بس کمان علم
افند شکسته پاهمه و هم و گمان علم
بس شرف است در دو جهان دوران علم
طبع بلند فکر تو آمد فسان علم
باشد خمیر مایه طبع تو شان علم
طرزیت خامشی تو هم از بیان علم
باشد مودای طبع لطیف تو جان علم
وز نسبت لبان تو شیرین بیان علم
روشن تر از عیان تو راز نهان علم
گو بر ترست از دو جهان قصه شان علم
دار و خرد به جل ممتنان علم

و این را به حق تعالی شایسته است

در لغت

من کیستم آن نحو تجلا سے منیرم
بیرنگی من قابل صدر رنگ مخالف
گر عشق زند جوش منم مود طوفان
آب دم منم چو شد عشوہ بخونم
چون شاد شود در دو عالم خنده زخم
در جلوه که صورت من آئینه گیتی

کز حیرت خویش نفس آئینه گیرم
خوشید نما آئینه ام ماه منیرم
در حسن تماشا طلبد چشم بصیرم
گر غمزه خدنگی بکشاید پریرم
گر لغظه کند ناله دلبا هم وزیرم
وز عالم منی همه یک نام نظیرم

آب رخ حسنم چو شود نشسته تماشا
گر جان دلم تشنه شود چشمه غم
بی برکیم از برگ و نو از نگ پذیرست
سجده عشقم بگل حسن صبا بم
گر عشق خرابی طلبد دشت جز غم
بردارم و بر کرستی سحر ز شاخ
من گسستم آن کاتب اعجاز و بیرم
شاد طایر صفون سر زده شکارم
تا لغز لغت نبوی هست سر و دم
در اوج سخن پای عشق است بدستم
سپاه و منزل مدح شه و نیم
تا جلوه کنم بر خود و بر خویش باز
از دشت الوار رخ او دم تحریر
بحر ز معانی شد از زمین محشر
من گرچه سزاوار نیم لطف بکین لطف
تو خاصه یزدانی و تو شاه شهبانی

گر عشق شود در از نهانگاه صمیم
در مزرع غم خشک شود از بر بطیرم
در خانه بی برگ و نو نقش حیرم
گلگونه طراز رخ یار است ز ریرم
و حسن سر جلوه کند مصر عمیرم
افتاده بر دل مطلق از جوش خیرم
کز فیض سیح است هیولای صیرم
پیش پیر جبرئیل مین است به تیرم
باطوطی طوبی ادب آموز صغیرم
مداح رسول سر عشقی و جریرم
تا عرش ز فرشتان آمده یک گام میرم
از دشت سیاهی نبی آئینه گیرم
خورشید بود مجره در پیش دیرم
لب بلب سر خدا بدست صغیرم
کز لطف تو ای رحمت حق نیست گزیرم
من بر سر راه تو تمنای فقیرم

در مزرع غم

در لغت

خنجور و دهاغم در جگر بنشسته ام
در گجان خوش بزرگ نیشتر بنشسته ام

داغ سوخته پر زادم بنشسته ام
ما بشوق لعل او دیوانه خون گشسته ام

شاعران و شاعران

کشته قلمم براه قاتلی خوابیده ام
 خانه دل بهر در دیار خالے کرده ام
 اضطرابم به در جان حزین استاده ام
 چشمه خونم ز ناسور جگر جویشیده ام
 جیب جانم بارها صفت دریدن گشته ام
 گاه شتم موج آب و گاه شتم گرد باد
 در تاشا که بشوق روی گلگون کسی
 کوشش عشاقم شدم و فشن قد نگاه صبا
 عاشق بیتابم و در بزم جانان جای من
 از شر آه من گلهای آتش بشکفت
 برده از خویشم نمی مرد افکن عشق کسی
 تا بجان فاده برق خنده دندان نما
 حیرت آباد جنونم یک پری گم کرده ام
 همچو سرو ناز جانان سایه دستی ندانم
 همرا پرورده ام از آب چشم و خون دل
 عشق خاکستر نشینان دشت رنگ یکمیا
 میروم بر دم ز خود از یاد و رفتار کسی
 عمر با آواره شتم در هوای کوی او
 جوهر گردیتی در جنسیرم کرده اند

تشنه زخمم ز آب بیزشسته ام
 سر بر جاکم بر آتش بخود زشسته ام
 ناله ام بر لب چو آه بر شر زشسته ام
 مردم آیم بجز چشم بیزشسته ام
 صاف مینای دلم و قف بجز زشسته ام
 من بسودگی تو کی در بجز زشسته ام
 مردم چشمم که در خون تا کز زشسته ام
 چشم مشتاقم براه نامه بیزشسته ام
 سر بر کتابم و پیش قمر زشسته ام
 گرمی تنگام در بزم اگر زشسته ام
 عاشق ستم ز جانان بی خبر زشسته ام
 ریزه الماسم و اندر جگر زشسته ام
 در بیابان طلب شورید و زشسته ام
 در هوا و بیایه هر بجز زشسته ام
 زیر نخل غم بامید شمر زشسته ام
 تاب با خوردم کنون با بجز زشسته ام
 در سفر آواره ام و در حضر زشسته ام
 این زمان برخاک ریش چو زشسته ام
 حاکم و در آب خود مثل کب زشسته ام

بویم تخت گل ترست جلوتگاه من
 مطلع نوز و گریبان قبا ی خاوم
 رونق بازارم و هر کس خریدار من است
 محشر شور قیامم بے صدا افتاده ام
 نقشگرد پیکر من رنگ پروازی زنجیر
 میروم بر دم شتابان سکه صحرای عدم
 ای تمنا راه در رسم دوستی از من پرس
 سر بر بے خیرم و هستم بخیر امیدوار
 نخل من بار آورد آنجا ز آب لطف او
 رب غفور و رحمت العالمین دارم شفیع
 ای حبیب حق بجز بطف تو دارم نگاه

سر بر شیرینیم اندر شکر نشسته ام
 چاکم اندر گریبان سحر نشسته ام
 سکه تریحکم و بر سرق ز نشسته ام
 مخزن چندین کالم بے سحر نشسته ام
 مرغ بے بال پریم بر یک شجر نشسته ام
 وز غفلت بمنزل بی خطر نشسته ام
 خاک پای دشمنم در رنگ ز نشسته ام
 بانیا زاندر ره خیر البشر نشسته ام
 گرز بے آبی درین جابی نشسته ام
 منکه با چندین گنایان بی خطر نشسته ام
 درست بے دست و پایی زور و زور

دلغت

با خای سوز درون گرنشینم
 ز بس خاکساری فزود آب رویم
 تپاک دلم برده تاب نگارش
 بیاد قد و ز فرس گل تر
 ز محفل میگیرم دستم گرفته
 ز گرد هوس شویم آئینه دول
 شود اطلس چرخ فرسوده من

بنجا کستر خود چو اختر نشینم
 بگردیشی جو گوهر نشینم
 شوم خط بنال کبوتر نشینم
 بخیرم بیای صند بر نشینم
 بدین ذوق شاید مکر نشینم
 بعد آبرو با سکنه نشینم
 چو بر خاک راه چسبم نشینم

شوم خاک نعلین سلطان عالم
 بخونم هیچ خشم ابرو سوار
 بنفتم اگر دزه سان در راه او
 سراپا شوم آتش از شوق نرزش
 کنم ساز با سوز عشقش ^{مشت}
 رسم تا بکوی تو ای قبله جان
 تو مولای من هستی و من غلامت
 بشود سنگیر من بے سرو پا
 اگر لایق محفل تو نیم من

چو افسر بفرق سکت در نشینم
 بکعبه در آیم بمنابر نشینم
 بگردون چو خورشید الور نشینم
 چو انکشت سوزان بمحرم نشینم
 چو مردم بحشم سمندر نشینم
 شوم خاک و در راه صرصر نشینم
 عجب چون چنان گرفتار نشینم
 که چون ماه بر تخت اخضر نشینم
 بگو تا گدایان بر در نشینم

در لغت

از بن زلف چو نعل شیدا بر آورم
 استادگی براه طلب همردان کجا
 از گرد راه جذب بهر کام اشتیاق
 از فکر تیره مطلع غم بر آورم
 حرف لب کسی چو ز لب ^{بشاره بنبی و انجمن} بر آورم
 با شتم چو لغت ^{سج} مسجای کسی
 از وصف روی او چو زخم آتشی بگل
 شوری بیا کنم چو ز اعجاز لعل او
 گریه فرغ او که چو تا بم بشت دهر

دیوانه ام که نام بسودا بر آورم
 تا خا و دشت غم ز کف پا بر آورم
 صد کاروان محمل لبلا بر آورم
 خورشید حشر از شب یلدا بر آورم
 صد العطش ز جان سیجا بر آورم
 گلپانک مر حباب ز کلمیا بر آورم
 دودی ز جان بلبل شیدا بر آورم
 خواب عدم زدیده غنقا بر آورم
 هر دهر را بجلوه صینا بر آورم

از جیب شبرک سر بیضا بر آورم
صدجوی خون رچشم تماشا بر آورم
رنگ سید زغال سویدا بر آورم
از هر گاه خیل ز لیحا بر آورم
تا چند ناله درد دل شب با بر آورم
صد آفرین من از لب اعدا بر آورم

در گوش عشق بجز جانش نهان گفتم
ریزم چو از خیال خوش گل عجیب دل
این خال دلنشین ترا تا کشم شبیه
یوسف صفت چو جلوه فروشی از حسن
آن چشم سرمه گین بیا و خموش کن
خیر انم جو نظم خویش منشا بد صفت

در لغت

آه اندر جگر نغمه گنج
دل مضطرب بر نغمه گنج
در بر آن سیمبر نغمه گنج
سرتار نظر نغمه گنج
صفت شیشه گر نغمه گنج
در کف نامه بر نغمه گنج
خونم اندر جگر نغمه گنج
حسن او در نظر نغمه گنج
شام اندر سحر نغمه گنج
درد دل فوج گر نغمه گنج
شوق وصالش و گر نغمه گنج
شور سودا بر نغمه گنج

اشک در چشم تر نغمه گنج
تا شنید است دلبر با نغمه گنج
تنگ چون گیرمش که از شوخی
و هفتش دیدن بود که در آن
بدرستی شیشه دل من
نامه من ز شوق زود و رسی
دیدم ام تا خدنگ و پیکانش
سیم چون بمنش که از شوخی
چون بود حال بر رخ هاش
می شود سبیل اشک ذوق وصال
دل من بیکه تنگ شد ز غمش
باز موی بر آورم که دگر

بدمان نگارم از تنگی
 لبکه بالیده در سر و غمش
 خانه دل ز خویش تن پرواز
 تیره روزم بخانه از تنگی
 بر خیزد آینه از عکس خوش
 پنخیل کلان امیدم
 لبکه پر شد ز در و بقیه در می
 با چنان وسع در مقام کلیم
 بفضای دو عالم ان شکر را
 حرف مدحش گنجی اندر چرخ
 در جهان با تحسین رویش
 هر که خواهد نه از وسایل او
 نعمت او بخوان بهفت فلک
 هر کجا جود او بود نافع
 هر کسی کو شک جلالت او
 عرصه تنگ است از او چنان بر خیم
 فکر توصیف خیمه جایش
 دور و منزلت قرب حق
 در بیان جلالت سخنش

جز نه حرف و گریه گنج
 دل شهید ابر بر سر گنج
 دوست با غیر در سر گنج
 نوز خورشید در سر گنج
 کاب اندر گهر سر گنج
 مایه یک مژ سر گنج
 در دل من هنر سر گنج
 پامی خیر البشر سر گنج
 خیمه کوه فر سر گنج
 که یکم بیشتر سر گنج
 نوز شمس و قمر سر گنج
 بدعایش اثر سر گنج
 کمتر از بیشتر سر گنج
 احتمال صبر سر گنج
 عرش را در نظر سر گنج
 که سرش در پر سر گنج
 آسمان را بس سر گنج
 غیر او راه بر سر گنج
 گفتگو به شکر سر گنج

پیش تیغش بفرموده یحیا
پیش تیرش بغزوه دشمن را
گفته او منزله بود که در آن
در سر سبک کوینا ه او بگرفت
از طغیان بنوستان امید
تبر او آتشی بود که از آن
نفت خیر الوزا بدیہی نیست
ای مٹنا تمشش کہ دحت او

درع و خود و سپر سنے گنج
قوس بردوش و بر سنے گنج
حیادہ راہ بر سنے گنج
زخم تیغ و بر سنے گنج
شجر بے ثمر سنے گنج
انگرس در سقر سنے گنج
بلکہ اندر نظر سنے گنج
کم درین بیشتر سنے گنج

و نعت

ای جان روان آفرینش
جان تو ز تور پاک یزدان
از ہستی تو وجود کوین
امکان تو ساز لغت کمن
علت کہ ز علم ماست بیرون
باگوہر تو نگشتہ ہم سلاک
از علم تمام تو عیان ست
قواصلی و اصلیت بے کیف
ہستی تو نشان سبے نشانے
کیف تو دلیل ذات بی کیف

قربان تو جان آفرینش
جسم تو روان آفرینش
از شان تو شان آفرینش
بود تو فکان آفرینش
ہر مسئلہ دان آفرینش
یک جوہر کان آفرینش
علم ہمہ دان آفرینش
فرع تو جہان آفرینش
وزت نشان آفرینش
برتر ز کمان آفرینش

پید از برائے وقت و پنهان
 از جوهر تو خسته ندارند
 و رقیب قدرت کبابه
 لغت سخت که جان نطق است
 شهبال بها شو در فیضت
 در دست تصرف تو قدریر
 چون رویتوشد بپرده پنهان
 اجزای جهان بپاشد از هم
 در رنگ بهار بشکفاند
 مولاتوی و جهان غلامت
 از حد تو ساعتی نباشد
 اوراک حلال تو مسترا
 سودای عدد و روسیاست
 اسید شعله جالت
 تاب خورشیدشان قهرت
 نسبت ندیم گیسویت را
 از روضه قدس سبکت داده
 از چشم تو یک نگاه رحمت
 خاک قدم فلک سیرت

پید او نهان آفرینش
 این با خبران آفرینش
 پرده رگسان آفرینش
 حلائے دهان آفرینش
 پر گمان آفرینش
 دوست عثمان آفرینش
 از چشم عیان آفرینش
 بی تابی جان آفرینش
 طغ تو خندان آفرینش
 آنت همه آن آفرینش
 این جمله زمان آفرینش
 از و هم و گمان آفرینش
 وجه یرقان آفرینش
 دفع خفقان آفرینش
 منتاب کستان آفرینش
 باغبان آفرینش
 خلاق جهان آفرینش
 آشوب نشان آفرینش
 داروی روان آفرینش

اشعار نبوی قیامت

برای مردم و بندگان

<p>مهر تو مستاع سود کو نین حق شتری وسیع شانت وصف تو چه آید از ممتنا در مدح تو عقل کل بر آید ای رحمت حق بنجاک پات از تشنگی نم نوالست</p>	<p>قهر تو زیان آفرینش کالای دکان آفرینش یک هیچچنان آفرینش از بے خبران آفرینش بخشای بجان آفرینش بازست دمان آفرینش</p>
---	--

در لغت

<p>مگر که هست رخ شاه دنیا خورشید جهد چو برق شعلی او بپایم چرخ بگاه جلوه رویش بار می پوشید بوصف چهره او میکند بصفحه دهر ز تاب نامیش ماه کرک شب تاب قمر چو پنبه در غفلت پیش چین بند سبب ادبش خوانده اند شایسی خیال روی میرش اگر بگیرد جانی ز نور پاشی رفتار در رهش بینی بگاهشش انوار بر درجوش و هم چو شرح ز لعلان نقش پامی شریف بشوق لعل جیب خدا بچرخ درست</p>	<p>کجا فروغ شعلی حق کجا خورشید بزرگ طو رشو دجله تو تیا خورشید بسان ماه شدی ورنه بی ضیا خورشید رقم طرازی نفسیر و الضیا خورشید ز نور عارض او کمتر از سه خورشید مقابل رخ او قرض کهر با خورشید کسی که گفته بود روی مصطفی خورشید و مدد مرد نک دیده پر ضیا خورشید بسان دزد پر کنده جا بجا خورشید یکی که آفرید دوم که خورشید که جلوه میکند از نقش لعل با خورشید که دیسایه او را با ضیا خورشید</p>
--	--

بفرق چرخ کی آمد و بروی زمین
چو برگ کاه رسد در ره خفاش
بچشم آنکه غباری ز راه او برسد
مگو می تا شعاعی که تار اشک غم است
چو دزد ره او غم سیر چرخ گشت
اگر غبار سرکوی او بجا زده برود
کسوف را اثری در فروغ او نبود
ده چو حجاز او جان بجا لم بے جان
اگر ز کوی او دزد تلف گردد
ز دزد ره صافش اگر برد تا بی
بجا می که بود مهر او تا بان
تا ند ظلمت باطل پیش لعان
بکار و آن تجلی سرور داری
نشد ز نور جیب خدا بیان حرفی
رقط از سر و رخ جیب یزدانیم
بفرز آنکه روین است در قصیده لغت
منوده بکیمش **سایح نور نبی**

ز نقش لعل بنی صدر هزار باخویشید
شود بچیدن او قرص که باخویشید
تا هم روزی چرخ است چشم و خورشید
بغش دزد او هست مبتلا خویشید
بغش بر فلک شور مر جا خویشید
شود چو عارض جانا نه دلر باخویشید
ز دزد ره او گر برد ضیا خویشید
بزرگ طایر زین پر دزد جا خویشید
ز چرخ حادثه ز اوست خونها خویشید
فرا چرخ شبانکه شود سپا خویشید
فلک بذر سپار دبر و ناخویشید
فروغ رای نبی هست حق ناخویشید
بلال نعل حادی و الضحی در ناخویشید
منوده شرح بسی گر چه عمر باخویشید
صدف بود پی شگفت پیش ناخویشید
بسی سزد که شود خویش من ستا خویشید
فروغ فکرت او را کند ثنا خویشید

در لغت

نور بهار آمد که بناید در خسار گل

بی محابا جلوه بفریشت سر بانا گل

آمد آن وقتی که از فیض هوا بر چار سو
 عند لیبان چین راشد نفس باد صبا
 اگر چنین گرم است بازار بهار گل شدن
 باز در زم چمن امروز رنگ دیگر است
 اندرین موسم اگر صنع چمنبندی کنند
 گلرغان چون در گناه عشق بر دوش کشند
 گرمی بازار گلشن تازه رنگ بو گرفت
 اگر سدنا شیر این آب و هوایش برده
 آتشین رخ کرده می آید بگلزار جهان
 دور نبود از ابدان را اگر گلگشت چمن
 گریه زینان نگ بوی دلبان میشد
 گر همین جوش طوبیاست بنحو آید شدن
 اندرین فصل بهاری مهر و مه با اختران
 صبحدم اندر گلستانها ز تاثیر صبا
 فیض موسم گر چنین عام است چون بیرون
 اندرین بوش بهاران ز سحر ایل کلا
 می سرزد چون طبع عالم بایه گلشن شده است
 اگر تو داری شوق گلگشت چمن باشن
 ای که می چینی ز گلزار قصیده گل بیا

در گلستانها شد دهر خشتی از دیوار گل
 غنچه قریب آمد که گرد و غنچه منتقار گل
 می تواند شد دست مردمان دنیا رگل
 باده گل بپایه گل ساقی گل و میخوار گل
 هر گل جوهر شود در تیغ جوهر دار گل
 قطره های خون عاشق می شود بر دار گل
 عطرها گل هم شیشه گل کان گل و عطار گل
 برخ آئینه جای سبزه زنگار گل
 تا فریاد در بهاران گرمی بازار گل
 گل شود و در آنه تبیج بان بشمار گل
 میشدی در اینچنین موسم چه بقدر گل
 وزه از فیض هوا در روزن دیوار گل
 دور نبود اگر شود بر حسن مینا کار گل
 باز نینان راشد و هر گوشه دستار گل
 در هوا اگر دوشه را از سنگ بر کسار گل
 بر زمین ز تنگی جای خور و فشار گل
 که بجای سبزه خط روید از حسار گل
 بشکفته اند زمین شعر من بسیار گل
 یکدیگر هم از گلزمین این عزل بردار گل

در گلستانها شد دهر خشتی از دیوار گل

چمن

گلستان

گرندارد عشق آن ابرودان خسار گل
 زخمی بهرم میا و ریش من زنها گل
 برگ پان در بزم او سر پای گلشن شود
 عند لیبان خروده گو یا ندمی آید کسی
 جلوه فرما در چین بکیر که از شوقی خست
 این چه ظلم است ای که وقف دیگران اری همین
 در گلستان شد سخن سنج ان بت جاد و بیبا
 ای متناهی فرستم گل بان شک چمن
 زیر این فرش زمین هم عالمی از رنگ و بو
 رنگ و بوی جمع کن تا برست جانی دهن
 از مخالفت هم نه بیند کاوشی ایل جمال
 غله صحرائیت گر خرابی گلستانش کنی
 لطف سیرا شود که معجز آرای بهار
 می نویسم در خلق شاه دین بنگر بیا
 صورت او سرو باغ مصطفای ذریع جمال
 مقدم سلطان عالم زینت کون و مکان
 سرف و صف حسن و خلقش پیش استاد بهار
 گرمین عشق او نالد بیا در روی او
 خنجر می گرد و بسا داباز در گلشن خرد

شد سرا پا خون چرا با سینه افکار گل
 بی رخ او میخند در چشم من چون خار گل
 بشکند از خنده که نازنین بسیار گل
 بزم سامان داده در سر گوشه گلزار گل
 هست چون من سر سیرک دیده خنجر گل
 بر فراز من نمی آری گهی دو چار گل
 شد سرا پا گوشش تاز و بشنو و گفتار گل
 تا بگوید از دل مجروح من سارا گل
 میرسد ز انجا با این پر چه اخبار گل
 چشم بکشا و بین بر فرق و بر ستار گل
 با چنین صحبت نمی یابد زار آزار گل
 زین جهان از داغ عشق مصطفی بردار گل
 بشکند از زمین نقش سمر مهوار گل
 همچو شاخ این نقش سطر اودا ز تار گل
 سیرش از گلستان صحت غفار گل
 بر سرش آن کف با همچو بر ستار گل
 در دستان گلستان میکند تکرار گل
 جای اشک اید برون از دیده کار گل
 بکرمی پیچ بخود از شرم ان خسار گل

حقی را بقیه می آید و شعر و صفت می آید

بزم او رشک چمن باشد که عکس رخسارش
گر بچند در چمن گلشن همی سازد نثار
فیض برگیرد از خلق او اگر ابرسطیر
گر نهد بر تخت چو بین پای معجز آفرین
گردد از لطیف خلق اندر و خا از نپناه
خلق او اگر کسی اندر جحیم آرد شفیع
کرد عرفی مدح اکبر من مدح پادشاه دین
بلبلستان مدح آن نهال قدسیم
تا بود سامان صحرا از خنس و خاشاک و خا
کفر او در جان خلد از بیم قهرش خارها

ایازت با او بگویند

میدماند بر زمین بر سقف و بر دیوار گل
بر سر یک خنده آن شاه صد خوار گل
هر حجاب آب می گردد بدربار گل
تخته رشک برگ گل گردد سرسماز گل
دشمن او را بریزد از لب زنها گل
بر سر ایش فشانند شعله های نار گل
گر تو بینی گل از نو خاست و از من خار گل
می فشانند بر سر او رحمت غفار گل
تا شود سرمای آرایش گلزار گل
دین نهاد از ذکر خلقش بر سر و ستار گل

در لغت

نمیکند نظری بسوی این و آن نرگس
مرو بباغ که بینی تو ز نشان نرگس
شود چو مطرح انظار آن ببری سازد
بسرقت تا بند طفل غنچه زر گل
بر زیر خاک نهانست عظم بیت
ببزم نگاه گلستان بهار او رده است
شدم بگلشن بر خویشتن جفا کردم
بشوق چشم صنم گر بباغ گریه کنم

نارنگی

مگر چشم صنم گشته طرز دان نرگس
بین چشم نرمن گهر فشان نرگس
بزار غمزه چو چشم پری رخا نرگس
ببزم نگاه چمن هست دیدبان نرگس
بباغ و بین مید پنهان نرگس
قصیده گل آید قصیده خوان نرگس
زیاد چشم کسی شد بلای جان نرگس
دمد ز آب سر شکم گلستان نرگس

هزار نطق بشوخی کند اگر چه عیان
 بی نظاره او داغ جمله دیده شدن
 عروج مستی چشم بنان خواهر یافت
 ز جام لاله بگر خورده باده گلگون
 بعضی باغ که باز از خود فروشیهاست
 بهار چشم بنانست چون کشت خجالت
 شهید چشم مگر زیر خاک خون شده است
 بچشم آنکه شود در مزد دیده نگران
 بهار بهر که امشب نظاره سامان است
 نشانه ام نه محبت در قصیده نرس
 بهارات ابدی گر طمع کند سر نه
 یو شوق او کند آتش گلشن آرائی
 ز عکس چشم درخ میجو آفرین برش
 اگر ز خاک ره شاه دو جهان بدد
 رسیده از عدم و دیده بر رخسار
 اگر گلشن اعجاز او صبا آید
 نسیم غضب و قهر او چو حرف دهند
 چو نواز و بچمن انجمن سر و ز آید
 بوسف چشم حبیب ادبک شودی

بزرگ چشم بنانست بی زبان نرس
 دید سینه مار ابلیستان نرس
 اگر چه نشا رسا ند بر آسمان نرس
 که است گشته چه چشم پری خان نرس
 بچیده در هم و دینار بردگان نرس
 بگو که رخت به بست در بوستان نرس
 که میدد همه هم رنگ از عوان نرس
 به پیش یار فرستیم ارمان نرس
 که می شود همه گلهای بوستان نرس
 ز چشم کس میسر نشان نرس
 کشت ز خاک ره شاه انس و جان نرس
 برای آن رسد از چشم حریان نرس
 همین شود که ازین گل دمازان نرس
 نهند بر سر و چشم عرشیان نرس
 کشیده چشم ازین غصه برستان نرس
 شد و بصیر چو انسان بوستان نرس
 شود بنرم چمن چشم و چمن نرس
 سمن شود و قمر و مهر خاوران نرس
 بزرگ سون اگر دشتی زبان نرس

نظاره نمودن و دیدن

نظاره نمودن و دیدن

هنوز شوق تماشای روی او بقیست
 بعشق چشم نبی گشته لبیکه زار و زار
 بخیر مقدم آن شاه فرحتی دارد
 برای طایر دشت مدینه می بندد
 باغ مدح شده دین رسیده است نهند
 نزد بنامه نظم خطاب رضوانی
 بین گلشن نظم کبیا خریدارش
 نزد گلشن جنت اگر بر در رضوان
 بر در بوی گل گفت شاه تافیزی
 شنیده ذکر چمن بندی مدح نبی
 بگلزمین سخن کاشتم پسندیده
 به از طرف پی نظاره باز جای نیست
 رسیده تا بگلستان مدح سرور دین
 چوبه ایم تمنا بهج فخر دو کون

دیده است جاز خاک فغان ز کس
 نمانده است بجز پوست استخوان ز کس
 از آن شده است بگلزار زرقشان ز کس
 ز سیم و زر بر خود صد شیان ز کس
 بجای گل برفرویش بر منان ز کس
 که خوش نشاند بر آب بهشتیان ز کس
 دیده است درین باغ بی خزان ز کس
 که گاشتم بهج چشم حوریان ز کس
 بگلستان من آورده کاروان ز کس
 رسیده از همه سو پیش من و آن ز کس
 و گرنه در کف من بود بی کران ز کس
 بنرم شعر من استاده بر کران ز کس
 ز دست برد خزان مانده امان ز کس
 سزد که پامی گذارد بر آسمان ز کس

طرح از کمالی قلم کار شده است
 اینک

در لغت

نظر چون باز دارنی عیان بین بینی
 نظر بیکانه است از حسن نظر به چو شد
 ز خیر چشم جان بیکار ساز آینه پیدا کن
 ز لیلجائی طلب هرگز در این ان بسل

چو پوشی از مسکان چشم تماشای مسکان بینی
 که روی دستان بهم بچشم دستان بینی
 میان جان جانان از حجابی گر نشان بینی
 که حسن دوسنی در هر شایع کاروان بینی

نظر چون دو برین افتد رسد از لفظ بر معنی
 تو غنائی بدام آب گل تا کی فرو مانی
 طالعسمی نه انداز هستی تو بر سر گنجی
 خیالت راز و مهم ثبات کردی رشک افشایی
 خیال این آن بر همین هنگامه جمع هست
 بود یک معنی الفاظ گوناگون درین دفتر
 بزرگ آینه می الفاظ گوناگون مشو مضمون
 ز هستی در عدم چون پانپی طی کن هم آن ادی
 فربنگ یو خوردی ز گل بوی و فانیاید
 نباشد هیچ شکار حسن خالی گر نظر داری
 مشو مغرور گردد درام چون نفس لعین تو
 بیا از محبت آکه نقد راحت خود را
 درین مهتابند آئی به پستی بایدت رفتن
 محبت آتشی دارد که چون از وی رسد تابی
 بعشق از زنده اندم که دانی رنج رحمت را
 وجود واجب رحمت نباید جبر بر نقصان
 هنوز اگر تنی از درد غم شادی هوس داری
 مرا افسرده کرد افسردگی های تو ای غافل
 گل خسار بنما تا بجوم بلبسان بینی

بچشم جان نگر تا از نشانه های نشان بینی
 بکن پرواز بهمت از مکان تا لامکان بینی
 طلسم بسته را بکش که گنج شایگان بینی
 یقین را بجا از کوری باطن گمان بینی
 شوی گر جمع این آن خیالی در میان بینی
 نسازی مد عالم گر بجای جان و ان بینی
 که کلاز معانی پایمال صد خزان بینی
 فنا را کفنا سازی بقای جاودان بینی
 بدل انقی اگر سوزی بهار بی خزان بینی
 بسوی خویش می بین چند سوی هوشان بینی
 بسی بهیاری باشی که عدد را بهربان بینی
 بیک خرجه رحمت خریداران گران بینی
 اگر زیر زمین باشی نرسد از آسمان بینی
 بجای مغز آتش اندرون استخوان بینی
 فزاید هر قدر غم جان و دل را شادمان بینی
 فزاید محبت گر کما هستی در جسم جان بینی
 بجان خار محبت نه بهار بی خزان بینی
 غزل خوانم با سید که میجانی بجان بینی
 بچشم من ببین خود را که سیرگستان بینی

تصویر حق حسن و از تو جهانی خند مشتاق است
 بدیوار تو باشد ورنه دل از چشمم بر دارم
 کنی تا چند رنگین پیچ از رنگ خا ظالم
 دل من از خیال عارض تو رنگها دارد
 شماری یادگار از خاک سودا کشمگان دارد
 بچشمم نقشان چهره زرد و تمشا بین
 تمشا اندرین بزمی تو تنها در سخن سبلی
 ز نقایس شه عرش آستان گلنمه میرانی
 بیاد مجلسم وحت طراز غم که غنیم
 چلویم فست شانش جو مینی تهر جایش
 نظرداری بیدین خوشش وحت محل جایش
 برای علم یزدان سینه اولوح محفوظ است
 گر اندوزی فروغی از خیال روی تاباش
 پرست از نور او عالم بیاد دیده پیدا کن
 بخت خدانت از کوی او تا پیشش فریاد
 برو از کعبه بر عرش معلی جباه او بنگر
 محمد معینی داد و بخوان از نسخه وحدت
 پدید می صورت او دیده حق بین کرداری
 بیای ای روح سنج کوه و دریا دیده کبشا

بشوخی طبع کن تا جان عالم را تپان مینی
 چرا بنیم کوشش من مسوی دیگران مینی
 جفا تا کی روا زنیسان بچون عاشقان مینی
 در دهم را بیدین میناب صباغ کتان مینی
 بدوشش کردادی چون غباری ناتوان مینی
 اگر خواهی بهار را تپا و گلرخسان مینی
 شناسی شاهین کن عقل کل را سحران مینی
 بمرغ فکر خود روح اقدس بستان مینی
 مرود در بزم عرفی کش ثنا و اشک بهان مینی
 سر عرش برین در پایی سنگ آستان مینی
 که جبریل امین بر ناقه او ساربان مینی
 فراز چرخ این لوح خوشم را ترجمان مینی
 هجوم مهر چون پروانه کرد شمع جان مینی
 که هر یک وزه را در جیب مهر خاوران مینی
 که خاک پای اقدس تو تیا می جویران مینی
 که داغ سجده او بر جبین عرشیان مینی
 که سنگ درگاه او قبله قدوسیان مینی
 بگواز بهشتش که نطق حق اندر زبان مینی
 کف جودش مافیت صد بحر و کان مینی

ز لطفش چون بیان ساری من مان تن بابی	ز تیغش چو سخن انی اجل در خون تپان بینی
تن بدخواه او را جان بدوی در کین یابی	چو شیر قهر او در زنگاهی در کمان بینی
متنا کوی او خوش فیتی دارد و سه جزو را	اگر مالی بنگارش در کنار عیشیان بینی

در لغت

زیک رنگی چندین نگ روی کامها بینی	اگر نا آشنایانم چشم آشنای بینی
بهر سه جلوه حسن تو برخود چشم میدوی	گل خوشید بر سرداری و نقش پای بینی
فروزان آتش جان کلیم شعله ارنی	تو نواز نشان بدیدینا خشم آنگن عصا بینی
مگر سودای بازار محبت را ندیدی	که نقد داغ جان ماساع ناروا بینی
ز معطلی جمله خیر آید نگامت نارسا باشد	که غم را قهر دانی شادمانی را عطا بینی
مرا حجت جمله سازست فاطون لغت جو	شفاه گزنیابی تان در دشت او او بینی
تمام آهنگ عالم را صدای کوه می بینم	دعا گوی دعا یابی خاجوی حبس بینی
خورشدهای لذت آه سزاوار خورائیدن	نه بهر آنکه هر دم مسده وقت استلای بینی
چو پیوستن بجانان مشکلی آید هم ز خودستن	بسی بینی نه هرگز یکدل بے مدعا بینی
اگر گاهی افتی زودت اغز آید و بردارند	پر کاهی اگر باشی تو جذب کهر با بینی
عزل خوانم دل شورید من میزند جوشی	که حسن عشق را گلریز حرف مر جاب بینی
بیای جان جان تا جای خود در جان بینی	غبار مقتدر دیده مالتیبا بینی
بیای حسن تو نورنگا چو هشتا قان	که دیگر دیده بی نور یاران پر ضیا بینی
نیم در مانده بهر تیز رفتن سنگ ره چینم	مکن ز طعنه جانم خزن چو بر پاییم حساب بینی
بود چشمان من تاریک بے روی و دیداری	تو خنیا این مردمان ریشه آب بقا بینی

یونیک رنگی چندین نگ روی کامها بینی
اگر نا آشنایانم چشم آشنای بینی
گل خوشید بر سرداری و نقش پای بینی
تو نواز نشان بدیدینا خشم آنگن عصا بینی
که نقد داغ جان ماساع ناروا بینی
که غم را قهر دانی شادمانی را عطا بینی
شفاه گزنیابی تان در دشت او او بینی
دعا گوی دعا یابی خاجوی حبس بینی
نه بهر آنکه هر دم مسده وقت استلای بینی
بسی بینی نه هرگز یکدل بے مدعا بینی
پر کاهی اگر باشی تو جذب کهر با بینی
که حسن عشق را گلریز حرف مر جاب بینی
غبار مقتدر دیده مالتیبا بینی
که دیگر دیده بی نور یاران پر ضیا بینی
مکن ز طعنه جانم خزن چو بر پاییم حساب بینی
تو خنیا این مردمان ریشه آب بقا بینی

<p>تمنای تو ای از نوهای غزل خوانی بکن حسن نبی عینک اگر خواهی خدا بینی نگاهی میکنی در رفعت شانش از آن ترسم بپرس از خضر سیرانی لعل جان تو ای او بشکر کوئی نبی توانی بصورت دید او را فقط آدم زنا دشمن دیده کوه نظر داری دعا میخوای از او گرب کشاید در دعای تو تمنای فقیرم بر درت ای محبت عالم نیکویم ز این ان برسم من بهائی کن</p>	<p>نوامی مدح کشتن جان دل را با تو ای نبی گرا ز نور خدا بینی چگویم تا چسب بینی که انبی در غلط و انگه محمد را حسد بینی که هم اب بکار آتش نه جان مصطفی بینی اگر بینی بعضی عین مرآت حسد بینی و چشم من نگار تا جمله نور کبریا بینی اجابت از دعا لیس شاد بال مدعا بینی بسویم یک نگاه از بی غیر النساء بینی که غیرت آنچه تو از بهر من ای خیر خوا بینی</p>
---	--

در غزل خوانی

در لغت

<p>نمای دو جهان همه باشد بخوان تو از فرط قرب دیدگان نار ساختاد شرکت بظلمت تو نزار کسی که شد آید چگونه درت عهد تو در حساب یا لای لا مکان تو همی را فی از زمین چون شد تخلق تو با خلق او تمام تا حجتی بود به نیابت سبج را امکان تو رسیده فرا سرحد و حجب از مار میت یافته ام سربس نشان</p>	<p>عالم بسفره کست میهمان تو نشناختندشان خدا را از شان تو از کاف کبریا ای حسد کن کلان تو پیشین پس زمانه بود در هم زمان تو ای یک تاز کس نشود همخوان تو مداح ذوالجلال بود مدح خوان تو آورده حرفی از لب معجز بیان تو جان میدهد بر بنخ کبری نشان تو تیر قضا بود ز قدر در کسان تو</p>
--	---

ذات تو هست مظهر بیچونی خدا
شرح بیان خالق عالم بیان تو
زین سنگ ناطق آموزان مرده ندگشت
در کائنات سعی تواز بهر وصل دوست
از بیکه شد کمال تو ظل کمال او
تو عین علم و علم جهان از تو مستفاد
توازی برای حق و عالم برای تست
بادا ذلیل هر که نداند ترا عزیز
دارم یقین که رد نکند التماس من
تا روز رستخیز بر آرم چو سر ز خاک
مهرش یا چگونه نباشد که بالیقین
از نعمت کریم نباشیم بی نصیب
چست آمدی بفرصه عشق احد فراز
سیر تو ما و را و را و را بود
بیرون جانده بختی شوق توازد و کون
ای عین بود هر دو جهان را بود محیط
پیچید خویش طره عو جهان که گفت
از بس متاع بحر است راج داده
زین ملح جان خضم بنی خون نموده

بر لامکان شده است ازین ره مکان تو
دیگر کجا بود که شود هم زبان تو
فرق است در زبان مسیح و بیان تو
بر بام قرب جذبه حق نزد بان تو
شان چند اظهر نماید ز شان تو
باشد یقین هر آنچه بود در گمان تو
تو آن خاص ربی و غیر از تو آن تو
از عزت عزیز بود عز و شان تو
دادم قسم عجیب عسار ارجان تو
حشرم کند بزمه فرمان بران تو
تو مهربان مائی و حق مهربان تو
تو میزبان مائی و اوسیزبان تو
سیم محبت است مکر بر میان تو
زنگ و بهار حسن قدم گلستان تو
جذب محبت از لی ساربان تو
بحر نوال و مکرست بیگران تو
سنبل غلام گیسوی غنبر نشان تو
نرخ صدف گرفته گهر در زمان تو
شد تیغ آبه ارمیت زبان تو

در مدح مرشد خود گوید

گنجینه دار سرا الهی جان تو
 در راه عشق حق نشود همسان تو
 تو پاسبان دینی و حق پاسبان تو
 شان صحابه جلوه نماید ز شان تو
 جانم فدای خاک ره آستان تو
 خورشید عز و مهر شرف و فتان تو
 مهر مدینه آمده بر تو نشان تو
 تو داخل جنانی و جنت مکان تو
 شد بارگاه شاه دو عالم مکان تو
 تو میهمان حبیب خدا میزبان تو
 جانها فدای ان لب ایمان نشان تو
 محتاج بامباغی مدح خوان تو
 مضمون تراشیاں چکنه کن نشان تو
 باشد سر عروج کمال آسمان تو
 شیران خورند فضل صید سگان تو
 بهتر ز من هزار بود کفشان تو
 جان من و تصور با عز و شان تو
 در دجیای منم و در آستان تو

ای راز فقر مصطفی در نهان تو
 ای حامل امانت رب احد ملک
 ای مخزن حدیث نبوی و کلام حق
 ای در حضور سپید کونین روز و شب
 ای در جوار نور خدا ساختی مقام
 قطب سپهر بار که مضطربا توئی
 بر چرخ فیض عام توئی ماه نیم ماه
 جایست میان سبز و برشته رسل
 باشد که رشک جاه تو پدید بجزیر سیل
 هرگز نعمت است مهیا بخوان تو
 در دوش کلام خدا و رسول او
 حاشا که مدح سنجیم از شاعری بود
 توصیف تو چنانکه توئی تاب عقل نیست
 تو آفتاب جودی و من ذره تو ام
 من کیستم که ز لاله را بیم ز خوان تو
 من کیستم که با تو دم خادمی ز ستم
 من کیستم که دیده کنم نازان جمال
 من کیستم که قرب تو باشد نصیب من

در مدح مرشد خود گوید

من کیستم که حرف شنای تو گشتم
 شایم چو در حساب که ایان تو روم
 لطفی بحال زار من ای ابر مکرمت
 عبد الغنی تو باشی من بردرت فقیر
 ای آفتاب دین نظر هر کن که من
 رجمی بحال خشک لبی ای سحاب جود
 ای ابر فیض بار تمنا می تشنه جان

فیض تو باشد اینکه شدم مدح خوان تو
 شیرم اگر شمرده شوم از سگان تو
 آخر منم نه تشنه لب و تفتنه جان تو
 محروم چون روم ز سر آستان تو
 یکدزد ام زگر دره کاروان تو
 بیگانه سبزه ام مگر از بوستان تو
 غارت بیگانه مگر از گلستان تو

ایضا در مدح مرشد خود گفته

ایکه برتر از خیال همچو من شان شما
 گویند اندم یک الفت اما همی نازم که من
 پر قوی دارم بوس ای آنکه مهر خاوری
 گویند دم لایق در باقی آن بارگاه
 گویند باشد خاک نعلین شما کمالش کنم
 سخت بیضیا بدای خورشید اوج هست
 باشد از باد فنا اندر پناه ایزدی
 توده خاک هست کعبه شایگان چشم من
 کی شود محروم این جو رفیق ناتوان
 ای در آغاز شما پایان دیگر سالکان
 نایب محبوب یزدان وارث علم لدن

حبذا طالع که هستم در غلامان شما
 در شمار آیم ز اطفال دبستان شما
 کرک شب تاب پیش فلکبان شما
 کاش می بودم من از خدام دربان شما
 گر بدست آید مرا آن گرد ایوان شما
 گر شود این دزد ناچیز بهمان شما
 شمع ایامم چو آید زیر دامن شما
 گر بیایم یک پیشیز از گنج احسان شما
 از عجم گسترده آمد تا عرب خوان شما
 پس چنان باشد کسی اعلم پایان شما
 روشن از مهر نبوت کوشک جان شما

در مدح مرشد خود گفته

صحن ایوان نبوت هست بستان شما
ایکدایان حقیقی هست ایسان شما
به ز افلاطون بود فضل بستان شما
حافظ مطلق بود دایم نگهبان شما
زردلم از جمله اقرون است ارمان شما
ز آنکه هست این بی ریا مخلص شما خوان شما

در تماشای بهارستان حسن کبریا
اهل ایمان آنچه میداند می بیند بخش
حکمت یونان کجا و حکمت ایمان کجا
ای نگهبان طریق خاستم پیغمبران
نیست این لاف و کرافت خاموشی و عری
بادی گوشتی بگفتار شربت اسی حنین

در لغت و در مدح مرشد

فنا مضمون اول زلف سوره اخط ریختش
معلم حسن آفت خیزد من فضل سیتین خوشش
که آه سرد و اشک گرم باشد باد و بارش
خیا رم سرز افشانند نبرد و از و زدنش
نمی خندد بروی زخم دل صبح نمک زدنش
که برق لن ترانی سخت یکسر خرمن جاش
کسی کو غم نمیدارد چرا خواند انسانش
سن اسجد خوان و جلو تنگ جانان بستانش
بدوزم لب ز هر منطق اگر باشم زباندهش
ندیدم یکدل صافی که سازم محرم جاش
ز طبعم طلعی هست بیست و پنجم بدویش
پری در شیشه دارد گردباد گردیدنش

دل من نسوختن و جنون حرفی ز غنوش
سراپا چاک بودن باب فضل زخم و جوشش
نگرید تا دل از دردش نمی خندد گل معنی
فنا آموز تعلیم وفا یم در ره الفت
که دادگر به یای شام دل تنگی دهد یارب
چه پرسی از دل ارانی سرائی من بشده عری
چهل روز از غم بارید چون بر بایه آدم
دل من حکمت آموز فنا و عشق بر بانش
بسوزم خرمن معنی بشویم و غیر حکمت
بجسم سینه دارفتم بهر سنگا و محفل
بجوش اضطراب ل ز شوق پایمال او
جنون سامان دهان از شوخیهای جوشش

بجوشش

بجوشش

در تماشای

بجوشش

دم آبی سحابی بسلطان او که اندازد
 طلب بگزین که مطلق توبه از چرخ برین آید
 دلم در جستجوی بی نشانی شد دران وادی
 ز دست انداز عشق بی محابا کش چمی پرسی
 دلم معشوقی در دو داغ سوزان می تابانش
 چمدین بیکاری نفس سهل شوخی بازش
 ندانند آیت ترسب چون ابروی قاتل را
 دل غم پرورم بر فیه زخمی بود جهان
 سیار دجان و تاب یک قلقلی ننگه نارد
 ببا زار گهر سنجان همی نازم بان گوهر
 بخواب حتی طفل دلم در شام غفلت شد
 حکیم عشق کو تا بر دلم ورس چون گوید
 ز شوقش آتشی دارم بخو احم خراش
 نازم جذبات را که چون اسی نشد پیدا
 منم آواره آن دشت جشت زای تنهایی
 تا شاگاه سیاهان عالم چه میپرسی
 دل من مگر از تنگی آفریده جانیها
 کنم زین تکلم ناهنج سید عالم
 جمالی و سپهر روی انور مهر تابانش

که آب خجربیدا شد صرف شهیدانش
 بمهر آرد نقاضا جان حقوبی ز کنعانش
 که صدره کم نماید راه را غول بیابانش
 سرفرازد میدان غم یگانه می جوگانش
 کهن بخش مان خون یزان سرخی تابش
 او اسرگشتگی آشفته گی زلف پریشانش
 چه مطلق چشم را گویند در دوزخ بندانش
 که شود صد قیامت در فعل دار و نکدانش
 سبک روح دل عاشق چرا گوئی گراشانش
 خذف را خنده در گیرد برون آرم جواشانش
 بود صد شوخی برق فنا گهواره جنبانش
 که افلاطون فرستد تحفه عشقی زیویش
 خنجر ز شعله از جان گر نشیند با دواش
 بمهر آورد و پیوست راز راه چاه کنعانش
 که برق اضطراب دل هم حشمتی غزالاش
 که باشد دو جهان دید به خلوت نشینانش
 مگر بنشد کشتای تیر عشق از زخم پیکانش
 بخوانم مطلع شکسته و غور شد در شانش
 سر عالی بود و عرش دکت با ما در شانش

بخوانم مطلع شکسته و غور شد در شانش

عظیم فوت شان معلی کعبه دارد
 شود در خاکپای کفشن دارش فلک زبید
 نه تنها قطره دریا در فرشته فیض
 سخنم مطلع صفت مطلع فرد مطلع او
 چرا باشد که تا میم جهان جان جانانش
 بود و لکنه برق تجلی چون دل صافش
 بود تا سینه او مشرق انوار سبحانی
 بر غم اهل عالم بر حرم فیض حسام او
 عباد چه ان شاه چه میسرش گیرد
 ملک صورت ملک سیرت ملک نعت ملک عفت
 بود چون سینه او قلزمی علم حقیقت را
 با سخن بود حق شکر ریز شهو دآه
 فروز آتش عشق حقیقی باطنش زین سان
 بیاد حق بود از لبیک در شوق فراموشی
 هنوز از محبت عالی مقولونیازی با
 از دوبر و از شعله با نیک انا الشمسی
 بسوج انگیزی فیضش فروشم تشنه کامیها
 نیاید برز بانس جز حدیث و آیت برحق
 چنان اندازم اکنون خاک خود را ز پرغل او

که غفل کل بود گشته راه بیا بانس
 که جاه او بود عرش برین کرسی بایوانش
 سلیمانی نماید بر هم بر خوان احسانش
 که می یابم دل شوریده خود را شنا خوشش
 که در آغوش پرورست جان جان جانانش
 فروغ شعله طوشت تاب داغ پنهانش
 طالع خزاناید نگه و دور گر یبانش
 شب روز است منع باز گشتن کار و بانس
 بصورت استین افشاندن آید بسکه دامنش
 مراد از مردم چشم است میخوانم چو انانانش
 سراو میتوان گفتن حباب بحر عرفانش
 بیافستان عرفان نغمه سنج طوطی بانس
 که باشد سینه اش تنور و جوش شوق طوفانش
 نگارستان عالم بکطر از لوح سبانش
 علوم مرد و عالم ابجد طفل دبستانش
 خود و دوزخ را اگر فروغ مهر تابانش
 که دارد قلزمیها قطره از بحر عانش
 کلام او همی زبید چو گویم دین ای بانس
 که تر دامن غبارم گشته تنگ صحن ایوانش

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

سرم گریه بغلین ای همیشه می سودم خدا را هستی یا شاه نفس کا فری دارم خدا را رحمتی بر ماندگان ای قبله عالم	بسی حضرت عبدالغنی پاکدامنش که تنگ کا فری داند اگر خواهم مسلانش تکنا بر درت نام بدل خورشید اش
---	--

در لغت

زهی بشو رنگد آنها کیف نعل شکر بارش جهان برهم زن ای من فدایت این چه شوق است نمیدانم مسیحا می چه خواند کرد با جانم ندیدم ساقی در یادی چون چشم است او درین حشت چه سازم بار فیهی پاک پیرهن ولی دارم که با جذین جالبش که میدارم نه دخل بوسه می یا بجم نه خرج خنده می بینم بباری کرده گل امروز از حسن پر وریان ندارد بادوس یک شیوه از نیزنگ ساز بهما بکاشن کار و با عهد لیبا می شود آبی صنم را گفتم ای کا فر مگر تو دشمن دینی چه میرنجی تنان شوخ نگذار ندبی دینش تراوشهای کلک باز رنگ تازه میریزد بود از ناوک مرغان شیر افکن چو ز بهارش دل دیوانه من بروی دآزده میداری	بخوان عشوه باز خم دل بریان میخواستش بچشت فتنه میخواست بدین از غمزه بیدارش لب جانان نمی سازد علاج چشم ببارش جهانی نشسته دار در فیض جام سرشارش دریدن مید مثل سحر پی هم ز بهارش نمیکرد و بختش آشنا لبهای ز بهارش ببغلی میزدیم در عشق لبهای شکر بارش دل دیوانه دارم خدا باد انگه اش یکی گوید و فادارش و اگر خواند خاکش ز بس گل آب میگردد و ز غیر تهای خارش جواجم داد و جا نم کرد و خا و لاس گفتارش ز شیخ ار سبجه میگردد می بندد ز کاشش بدل غنیم خیال مطلع ابروی خدارش ناقد و حشمتی دل در کند زلف طارش نیا مدر سپند تو بمن بگزار و بسپارش
--	--

بهین تسلیم گشت را که گیر و جانب دشمن
 بصحرای گیسوی آواراهم در یاد چشم او
 دلم هم نشان جانان بجاالم خنده ما دارد
 غزالی نیم گسستی برده از خویشم رشوخی ما
 بیایم اضطراب عشق صیقل آرزو دارم
 که میدانت فریاد اینکه جوی شیر می آرد
 خزان گر رسد با آن ادایم فتنه عالم
 بودیم ناتوانی در جهان حسن نیروی
 عروج نشسته حسن است سرونازان ساقی
 یزاد سخت میل زرم که عشق دلبر کا فر
 نگاشتن بادیه دارد که کیهالم خراب او
 بهنگام تماشایش چکیدنهای مرگام
 ز جوشن دل چه میسر می باین طوفان که می بینی
 مگر ساز محبت از صد ابرگر نمی آید
 رسید آمدم که بزم گلستانهای چراغ فند
 همی ترسم مبادا ناز آن ظالم فزون گردد
 پییر نهایی دل آئینه دار شوخی نازش
 سراپا نشسته در دم مبادا اگر زند فاسق
 فرستادی بسویش کاروان نالهها لیکن

دلم آرزو میگردد چه میخوانم دل آزارش
 فروشد شوخی مرغان بسویش سرخارش
 رخ زرد مرا کردند کوئی ز غفران زارش
 ز کار قادهام نادیده ام ان چشم پرگارش
 دلم آئینه دارد که تسکین است ز کارش
 بنایم بستیش ایل گردد موج رفتارش
 بچشمه حشر با بر پاکند آشوب رفتارش
 دمی از غمره گیر نامستقیم بیارش
 شکست قوبه مانند چید نهایی رخارش
 نماید خال روی بت سودایم دل زارش
 دل عاشق کباب پسته خندان نگارش
 عرق ریز و نگه از گرمی خورشید رخارش
 تراوشتهای مرگام نمی از بجز رخارش
 سوزان ناله فریاد می قصد بهارش
 ز لبس گل شود پنهان بخود از شرم رخارش
 ز جوش اضطراب دل منجوا هم خبردارش
 بخون آغشتن جاشم به این نقش گذارش
 بدزد در ریش من آن دشمن شیر خور غم دارش
 چه سودای جوشن دل جنس اثر چون نیست در بارش

منم کرده بردار چه خط چشم تماشارا
 تماشا را چه شد اگر نیم یکبایت قدر داعم
 نداری جنس طاعت گوهر شک ندامت چه
 کهنان ل مخو بجلی میرسم گاهی
 خوشا صبحی که تا بد نیرخت حبیب الله
 نمی از روز لیلنا تا بجان آید خریدارش
 عبادتهای حق سوره بخشد بی دلاسی او
 مدار چرخ گردان است عکس از قضا دایم
 مطلع دو جهان دین مجسم در سجانی
 سنده اوراق و عالم کرده بیان شکر
 بدو عدل او گر چرخ گردد بر خط جوری
 متاع حسن او کاینه حسن ازل باشد
 ز خواب برگ خواب نیست احدیش گران و رشاد
 اگر طنبویشنا سه مقام احتسابش را
 شده دنیا و دین مقصود خاصل خلقت عالم
 جمال او که عکس حسن بی کیفیت در عالم
 بستانیکه سرو قامت او سایه اندازد
 ز حد شرح او هر کس که بگذارد قدم بیرون
 بر چنان پاشی الطاف او نازم که در مرفق

بوی زلفان آید

دل بی تاب من یکدم نیارد تاج پیدارش
 که شب میرخت باران شر از چشم و کپاش
 که در باران محشر لطف حق آید خریدارش
 متاع کاروان مهر می آرم ز باران شرش
 فروزد مطلق را در دم اشراق انوارش
 که قهر حسن او صد بهیوسف نقش یو ارش
 که دین ویرانه عشق فخر هست معاشش
 چرا گردی رضای او بر اندازد ز پرگارش
 بسازد قبله نقش بای او به کام فارش
 ظفر از پیش تا زان نیز اعظم علمدارش
 زریز نقطه جواهر از بهیبت ز پرگارش
 بکف نقد غلامی بهیچ یوسف صد خریدارش
 بشور صورت محشر نیر توان کرد و بیدارش
 سازد با نورارش بر خیزد غنم از تارش
 ندارد یک خدای احد خداوندی سزاوارش
 چه امکان بی نقاب مصلحت بیند از نظارش
 ز طوبی باج گیر دیگر بزمانی ز تبارش
 اگر منصور علاج است بردارند برارش
 بهر خواجگی کسی از خدا بر پستارش

صلوات الله علیه

نقش است بر تاقی که بر آید از او کس

بهایی یک سخن صد جان شیرین گردیم گفت
 رفعت چرخ گویم آستانش را معاذ الله
 نمی بینم بنای چون محشر دار و گیر افتد
 چه خواهم گفت یارب که پرسی از بدویم

میجائی ترا و از دهن به کام گفتارش
 خرم سازم که ایش را فرستم تخم عارش
 شفیع المذنبین ما که آیم بزبانش
 بخشش امروز و فردایم بر آمل اهل کاش

در لغت

همیکه از دم گرم فغان شود آتش
 ز گرم تازی شود ریگان بدشت جنون
 زبکه شعله فروز و فروغ حسن کسی
 ز عشق شعله فروشی اگر باین گرمی است
 فساد من بیتاب گرمی بزم است
 دغان شمع بر آمد تو بزم روشن کن
 حدیث منغ ز عشق نگار سوخت دلم
 زبکه سینه او گرم شوق خون من است
 بسی بقتل من بی گناه سوخت دلش
 فساد دل سوزان نگویمت که مباد
 همیکه شعله شوق آید تو سر بکشد
 شدیم گرم فغان برورش ندانستیم
 بیا و از دم گرم بیاب سوز دلم
 بنا تو انی شان گرم لطف اگر باشی

چه برق آه دشت رتبان شود آتش
 شعله دزد و بر گدایان شود آتش
 نظر چشم تماشا گیان شود آتش
 بسوز دل یکی جسم و جان شود آتش
 ز حال سوز دلم دوستان شود آتش
 کز آتش رخ تو سجم دغان شود آتش
 بجان من سخن دوستان شود آتش
 ز تیز کردن تیغش فغان شود آتش
 سزد که ناله زار گمان شود آتش
 بچشم مست تو خواب گران شود آتش
 ز سوز ناله من آسمان شود آتش
 که خوی آن بت با مهربان شود آتش
 که چون رسد به دهنم دمان شود آتش
 توان بجان و دل عاشقان شود آتش

هوای شوق دل گرم جوش می باید
 ز بسکه آتش حسن تو شعله زد وقت است
 بسوز دل چو شوم گرم تاز وادی شوق
 ز بسکه آمده ام گرم تاز منزل دوست
 و رون هرگز و هر ریشم شرار غم است
 ز فوط گرمی جان التجا باب برد
 دل پرشته من میهمانش آید و بس
 مخوان ز نظم مناسی آتشین گفتار
 طلسم تازه به بندند دلبران از پان
 دلم پرست ز غم خمی آتشین منما
 و راز قصه سوز اندکی تو انغم گفت
 بکوی مدحت شاه زمین بکوی چنبد
 شهری که از اثر حشمت او عدولیس را
 متلع هستی آنان چو قهر او سوزد
 چو افکنند در آتش بزرگ نار خلیل
 بچو رحمت از نا خدا می حکمش
 بزرگ کاه چو فطرس نظر کند بپای او
 کنم دو حرف دعا را بیک ادا سخنیر
 برای منخلص او گلستان شود آتش

که آتش رنگ رخ گلر خان شود آتش
 که شوق جان دل ناتوان شود آتش
 سمندر برق و بدستم عنان شود آتش
 بدشت من حدی ساربان شود آتش
 بسی نماند که در جسم جان شود آتش
 اگر بخواند لم میهمان شود آتش
 ز گرم جوشی اگر میزبان شود آتش
 که حرف سوز غمش بر زبان شود آتش
 که اب گوهر و ندان شان شود آتش
 که حرف شکوه تو بر زبان شود آتش
 چو در غم تو بمن هم زبان شود آتش
 که این آن شود آتش فلان شود آتش
 که بگاه و غایب میان شود آتش
 غضب بجان و دل دشمنان شود آتش
 برای منخلص او گلستان شود آتش
 برای کشتی خس بادبان شود آتش
 چه باد تند که دارالامان شود آتش
 که بر یکی زبانی دشمنان شود آتش
 برای منخلص او گلستان شود آتش

در نعت

زخم چو حرف لب او زبان شود شیرین
 بیا و خنده او در کشم چو جام الم
 دم شنیدن اگر خنده کند چه عجب
 شما بایش بگرفته است در دل ریشم
 بالا بانش اگر طغ طبع بنماید
 دهم چو لعل لبش را ببر گل تشبیه
 چو محو عشق لبش را دل و جگر دوزد
 چو امتی ز لبش بشنود روز جزا
 کلام او بلبم چون شود علاوت بخش
 بشوق آن لب جان بخش بخودی بدم
 بیاید این لعل شین کشم چو باده غنم
 چو لفظ تلخ بگیرد لعل او کاسه
 چو در خیال شیرینش گذر کند حظل
 چو لفظ کو گذر در زبان شیرینش
 زخم طراز شود که بدخت خلقش
 که گزنجهره بار و گز گزارد پای
 بطیب خلقش اگر عطر او دهم تشبیه
 چو نام تیر رسد بلب شکر بارش

همه اینها در
 نعت است

بافتن زبان در نعت
 از نعت است که در نعت
 از نعت است که در نعت

ز دخت سخن او بیان شود شیرین
 ز فرق تا بقدم جسم و جان شود شیرین
 که قصه و دهن قصه خوان شود شیرین
 در آن خم نهان همچو جان شود شیرین
 کلام غیرت خشم الا مان شود شیرین
 نه گل که گلبن و هم گلستان شود شیرین
 خدنگ سخن نامهربان شود شیرین
 تمام تلخی محنت کشان شود شیرین
 چو شکر بنم استخوان شود شیرین
 چو خواب صلت نو شین زبان شود شیرین
 چو لعل در دهن من زبان شود شیرین
 فقط نه لفظ که معنی آن شود شیرین
 ز خورشید دهن طویان شود شیرین
 ز گفتش دهن قمریان شود شیرین
 قلم دست گلزن چنان شود شیرین
 تمام مجره و خانه دان شود شیرین
 نه عطری بل یکی عطردان شود شیرین
 کمان دست زده دهن نشان شود شیرین

چو حرف فی باب رسد عدویش را
لبش بهر شفاعت چو او شود بینی
شکر فروش بر آید چو نطق او بجهان
ز بسکه مدح سراسر شایلی اویم
ز نام او که چو قد مکرست بکام
که از کلام و باغم اگر چه تلخ بود
نخت از پی او بود تا بگوشتش جهان
چو شد مکان همه شیرین بلا مکان بروند
ز غمزدانی خلقش فسانه چون گویند
اگر کعب باشی بکام چاه فتد
بمهر او چو بنوشند ز بر عسرت و فقر
بفیض طبع جوادش چو استقاره کنم
دل بسوزد اگر عشق ان لب نوشین
چو روی او بخیالم رسد دم آخر
رسم چو بردارد آن شاه تلخی همه عمر
تو لطف کن همه شتند دوستان دشمن
رسیده از دل من آن سخن که هر ساعت
ز صبر و حنظل مرا مذاق تلخ شود
ز جاده او جگر کافران کشد تلخی

و مان خرم رفیق سنان شود شیرین
که شود حشر و شهید جهان شود شیرین
متاع تلخی بی مایگان شود شیرین
ز شهرت هم همه ملک جهان شود شیرین
لبم ز فرط علالت چنان شود شیرین
تمام کوشش و سراسمان شود شیرین
صدای زمره کن فغان شود شیرین
که از شمای او لامکان شود شیرین
بچشم غمزه جواب گران شود شیرین
ز اب و لود و پیش رسیان شود شیرین
بکام جان و دل خسروان شود شیرین
فراش و شتی و ساعل از ان شود شیرین
بر سینه تابد بمان از دغان شود شیرین
بلا بل سکر اتم بجان شود شیرین
بجان غمزه در یک زمان شود شیرین
که ز بر دشمنی دوستان شود شیرین
لب مای قنای از ان شود شیرین
ز شهید و قنای و شکر تادان شود شیرین
ز نام او و من مومنان شود شیرین

چو حرف فی باب رسد عدویش را

از شکر و مدح سراسر شایلی اویم

در مدح حدیث منوره

هر سوخته نخلی که محفوظه در آید
 از برگ و پر سوخته نخل عجمی نیست
 بید که بن خشک در انجا چون گشاند
 خرد او به شهر سموم آید و تخم
 از جنبش دامن نسیم سحر آید
 در دست دیران شاخوان مدینه
 از بسکه زهریه تراوند طوابعات
 مانند تن خسته شود باز نسیم
 که جوشش سیرابی و نسیم نایب نیست
 شاخ شجر خشک بر آرد گل و غنچه
 در بهمن دی ابر بهاری شده بار د
 طوطی شود و لغمه لغتش بسر آید
 یک فصل بهاری چو روزان چمن خلد
 پر مغز شود هر چه بود پوست تمامی
 چون آدمی محو شش همه رشک جنان
 که آهوی آنجا همه مشک است چه دوست
 باشد اثر جودش او که در آنجا
 برخ چو رسد غازه شود گرد مدینه

نام شاه شاد گرا

سر سبز نهالی شده با برگ و بر آید
 که شعله آتش بود آنجا تخم بر آید
 تر گردد و برگ آید و شیرین تر آید
 از حبت فردوس نسیم سحر آید
 گل گردد اگر شمع گل در نظر آید
 از خشک فی خامه برون تر شکر آید
 پر شیر شود کاسه چو زهر شکر آید
 در معرکه تاز خم در بر سر آید
 سوزون شجر از دانه زنجیر بر آید
 که خسته خمار و در آنجا تر آید
 و در دخی اود باد خنثانی اگر آید
 از سعی هوای بهوایش چو پر آید
 هم فصل بهار در گرش بر اثر آید
 چون فی رود آنجا بگی نیشکر آید
 مدح چمن از ز باغم چه بر آید
 جانیکه زانف گداز مشک بر آید
 لعل در و یا قوت شود گر حجر آید
 بخشد اثر سرمد چو در دیده در آید

<p>نور انیت او چه در چشمش که هر شب در نور شبش کرک شب تاب نماید بخت همزبست و بهره راحت و نعمت عمریت که فردوس آبار ایش خویش است غم را چون است مگر نام بدینه به گوهر چشم افشاند بسراو</p>	<p>کوئی پس بر شام صبح در آید خورشید بنور چو شب جلوه گر آید گرا کنش این بقعه در آید نه بر آید باشد که تمثیل صحرایش در آید در بزم مدحش نتواند که در آید اشعارش چو شب زهره بر آید</p>
---	---

در لغت

<p>درد افغان ند هم ناز و نفسم را آسایش دنیا همه خواست و خیالی بگرفته ام در عهد وفا بسته ام از جان افتادگی آموز که را بهی بنساید خردان بود تا بدست داغ ز حرمان بحسبیت بیداری این هستی برباد ای رهرو دین کوشش که باران حوادث وقت است که ریزند بهر کام هلاهل که طبع بهارین که کلافان جهالت بیلخی نکشم گزند پسندند ز بیم گشتم بجهان یک شهر آگاه ندیدم بگرفت خرد دست که زین کار چه حاصل</p>	<p>شادی نه پسندم دل پرورده غم را زین خواب پریشان نکشم خاطر هم را شادی نتواند ز کنم دامن غم را استاد بگیر از بی او نقش قدم را امروز برو جای مده نقش درم را ترسم که پریشان بکنم خواب عدم را گل کرده درین راه نگهدار قدم را ساعز زلف انداز بگوسائی جهم را ویرانه پسندند گلستان رستم را انانکه نه از گرم شناسند گرم را میخواست دلم تا شکستم لوح و قلم را کن مدح شهنشاه عرب را و محبسم را</p>
---	---

این سپیدکونین سخاکیش عطا کوشش
 احسان تو نگذاشته یک جو صله خالی
 دریانتوان گفت گفت را اینخاوت
 فضل تو یک لقمه کند سیر جانی
 پیدا شده فلک دگر بر سر عالم
 هم قصر تو فردوس برین یاد دماند
 میدان جودت بر تنگ ز بیمت
 در مدرسه کار قلم از شیخ بگیر ی
 زان پرده که با ساز و دوا ساخته عرفی
 از جود عظیم تو اسید صله دارم
 و اینم تنها که تو بسیار نویسی
 لیکن نتوان فت چنین راه که صعب است
 تا هست زمین کن گردون بسر جرخ
 پراز در اعطای تو باد اکف عالم

کردست گهر غشش نخل ساخته یم را
 انعام تو از چشم برا نکلده درم را
 با قطره چه تشبیه بود قلزم و یم را
 عدل تو یک کاسه دگر گری و عظم را
 تا رفعت جاه تو نصب کرده خیم را
 هم شهر تو از یاد برد باغ ارم را
 نگذاشته خضم تو اما نگاه عدم را
 در معرکه شمشیر کنی نال مسلم را
 بنوا ختم از بهر تو این تازه لغسم را
 ای در حرکت دشته لبهای لغم را
 دیدیم بسی دست میدان قلم را
 از بهر دوازده سپرد از قلم را
 تا هست بکف لعل و گهر معدن و یم را
 بنیاده جوان نختی دین تو مهر را

در لغت

تا شد ز تاب حسن رخ و لبر آفتاب
 از بکه آمدند بهم اختران داغ
 خطر خوش ناچو گوید کسی مثل
 کن جلوه ریزگو هر آویزه بر عذار

تا بد بیزم شوق چو در حشر آفتاب
 شد سینه برشته من یکسر آفتاب
 کی از غبار تیره شو و اغیر آفتاب
 بنواز دزه را که نشیند بر آفتاب

چشمی کشتا بعارض تا بان نو خطان
 تاب بخشش بوده بنان خیال دل
 عکس اندام این همه از صنع کردگار
 وقت است کاین قصیده من غاوری کند
 ای خطبه جلال ترا سبز آفتاب
 در عالمی که جلوه کند نور معجزات
 در بزم نور پاشی حسن و جلال تو
 گرد و زبر تو رخ حیرت فرا می تو
 از دزه های کویتو نتوان شناختن
 از حرف و صفت دزه کویت شود قلم
 چون نور دزه تو زند موج اشتعال
 در صراوح شان تو ای حجت عزیز
 که معجز تو ساقی بزم چمن شود
 در بزم جلوه تو کرد چشم شعله دور
 چرخ جلال است که از عرش برتر است
 چون حرمت عذار تو گردد شفق طراز
 از خاک او پاک تو گر سرمه ساز شود
 نور جمال تو چو شب ماه جلوه کرد
 خط بر رخ تو هر که به بیند گمان برد

در عالم جمال بین اختر آفتاب
 اینک شده است بت شکن آذر آفتاب
 آینه است عالم و روشنگر آفتاب
 شد مطلع زده حجت پیمبر آفتاب
 وی مطلع جمال ترا سطر آفتاب
 چون مردمان چشم بند شیر آفتاب
 خمر فلک سپند خجوم افکار آفتاب
 خورشید زار آینه هر چه بر آفتاب
 گرا فکند رخاک رست بستر آفتاب
 خط شعاع و آینه شود آواز آفتاب
 در بحر مغربی قلند لنگر آفتاب
 دریای نیل چرخ بود گوهر آفتاب
 شبم شود شراب گل ساغر آفتاب
 انجم سپند سوخته و مچر آفتاب
 شبیر ماه او بود و شبیر آفتاب
 هنگام نیم روز شود و صفر آفتاب
 چشم مرا نه تیره کند دیگر آفتاب
 بنشاند تا بعارض تو مه در آفتاب
 دارد بکاسه رزخ و عنبر آفتاب

نسخه خطی از کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی

جامی دهد چو ساقی عدلت بزم چرخ
 در عالم فروغ تو ای مهر دین فروز
 در دفتر مایع ضیاء جمال تست
 چون نوزده نوزده تو سراز پرده بر کشد
 هنگام خواب بر رخ پر نور چون کشی
 خال رخ زمین نشاز امتیاز چرخ
 گزده تو گام بسیر فلک نهسد
 در فیضگاه را می مسیر تو دزه
 گزده ترا نیز ستد ز روی مهر
 در سایه تو نور پذیرفته کاینات
 جانیکه نور فکر تو گردد سبک شتاب
 و اما نتر کنده نراز فرق تافت دم
 باروی روشن نشود همسر آفتاب
 ای آفتاب مهر شمس ای دزه را
 تنهانه من که از دهن دزه می دهر
 امیدم آنکه لطف عظیم تو
 تا هست نوزدیده شب ماه چرخیا
 باشد چو ماه نیز دین تو نور پاشش

از خون شبنمی نکشت ساغر آفتاب
 هر شیرک نهفته بر لب پر آفتاب
 دست دبیر و هر ورق دفتر آفتاب
 بر رو کشد زابر سیه چادر آفتاب
 خط شعاع تار شود چادر آفتاب
 از سایه تو چتر زند بر سر آفتاب
 بستر بیگند دم راحت بر آفتاب
 صدره برات نوز توید بر آفتاب
 گرد و بخت ادبی کافر آفتاب
 گویم که هست سایه پیغمبر آفتاب
 هر دزه غبار کشد در بر آفتاب
 گویم هیچ روی و نشینم در آفتاب
 نوز خدا اگر بود و دیگر آفتاب
 یکدزه نواز نو بکن یکسر آفتاب
 در صفت کند طلوع چو از خضاء آفتاب
 سازد سهای قدح را نور آفتاب
 تا هست شمع در لکن اخضر آفتاب
 بادا چو مهر چاه ترا نور آفتاب

گل کند از رخ گلگون تو چون نگ شفق
شب که چشمم گل نظاره او چید خواب
چشم معذوب بود در نگه بے صبری
گرنه سستیم ملاک رخ صاف تو چرا
بر در حسن که دست کشادی دارد
مرغ دل بسل صد گونه گرفتاری شد
عشق چون فت بهمان که ده حسن کسی
خراکش چو کشاید در دوکان خلش
رفته خلوت و شمیم سیفیه جلوت با
خون ل کرده بدین جام فراق ساقی
ای متناقضی نیک سخن گوی که من
یعنی آن مطلع انوار قدم کن نورش
گیر از محراب صبره چون نور کمال
در بیاصل فل خود دشت علوم دارین
لاسمان بام شود عرش برین کرسی آن
عشق اصحاب باو بود بشکر احسان
گر بر نندزدیابی تقدس پی او
شرق انوار چو از شرق وجودش تابد
یک حدیث رخ محبوب خدا پیش نبود

طره هم سازد به جلوه مشکین عشق
خواب من یخته و طالع من نگار ق
میکنند لذت و دیدار تو تعلیم عشق
آب حیرت بتراید ز آئینه شش
دست عشق است که یک لحظه نیاورد
زلف پر چین کسی یخته چون رنگ طوق
رویش آورد پیش پر ز گل و قد طوق
ابرویش عرض بد جوهری از کان صفق
شاهد حسن بود طرفه سوار ابلق
چشم من دیده ندارد اثری از با ذوق
پیش تو عرض دهم لغت رسول بر حق
تاقت یک لمعه بگرفته از مهر طلوع
گل نظاره بچیند ز گلستان عبق
پیش نهاده کتابی و نگردانده ورق
برهند لغت شائش چو بنای جو سق
لطف او داشت بخادم کین نگ عشق
عیسی از سوزن مهر گانش بدوزد و قرق
گیرد از پر تو او رنگ منعی روی شرق
از بیاض گل تر برید گرفتیم سبق

مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۳۰۲
شماره ۱۰۰
صفحه ۱۰۰

100-443887-100

10

چون تار کا کل سنبل بود میان کسی
شود صحیح بعد بتان ز کثرت ظلم
مزار گریه نین نموده پیش آبنگ
بهار حسن که وابسته نیست با فضلی
صد آفتاب بخوردم بشوق ماه خوش
زبان بلبل تو گل سیکند بهار در گد
کنم چگونه تماشا بیا من گردن او
و گر بکام سخا هم نبات و ندانی
شهید تیر و فام و دخت جانی نیست
شود بلال بدیوان شهادت او
سبکین زخم دلم در نک سجا بانی
رسید فصل عین وقت لاله کاری باست
برای بالاش من دشت رنگ بال پری
بر لبان تو در چاه او قاده دلم
عنان گران کن ای شهید اعز صناد
فشرده بکه بهم پیچید نگارینش
بفضل خنده شیرین گلشن رخ او
شیمیم زلف هر گریه ای جان بفروش
شب فراق تو ای شمع بزم جان حزین

سیدنی اریوچون لبان شیخ سیدنی اریوچون سیدنی

بگیر چرخ من و ام جذب کاه ریا
 کند حل جوار اگر بجا سے وفا
 بکاروان غم ناله شد چو بانگ ورا
 ز روی یار گل آتشین کند پیدا
 ندیدم که دیده است دزد از بصیرت
 که بیرہ تو بود غنچه گل حلوا
 که شیر مرغ کجا و من فقیر کجا
 کشیده ام ز لب یار بسکه تلخی ما
 بیازوی تو بود خنده های تیغ جفا
 چو تیغ از بی ترساندش بری بالا
 سخن حسن تلحیت بگیر زله ربا
 سر شک خونی ما می بہار دامن ما
 کہ یاد از انوی اور پختم بر سودا
 بروز تیرہ نشین اسی کند زلف رسا
 سبک ستاز و دانهایی ناشکیبارا
 نمانده قطره خون بی جسم دزد جفا
 ز پست دهنش میداد گل حلوا
 کہ گفتہ اند کہ امل بہاست مشک بہا
 نشسته در رشتیون چراغ خانه ما

میں نے وہاں ایک ایسے شخص کو

از دیدن آن خون دلوازان را میخورد
سخت‌کار نبود، بلکه حواس‌نواز

سید محمد علی بن ابی طالب

چگونه باده کشان را ز دل برون نهند
 موج سراخ نکیساز گوشش پنبه بر آرز
 بزمین بدیده تحقیق از یکی سازست
 فخر گوشش عنادل سرود خنده گل
 ز بهی تجلی حسن نازل حبیب خدا
 ظهور کرده بدینگونه افضلیت او
 چو طاق کوشک او قبله بیاراید
 دیگر عدم نپذیرد بر غم باد سیج
 کند فرض اگر صورتی بر روز سخت
 بحکم عقل و بصیرت نمی تواند بود
 عدیل او ننهد پا بجز صدها مکان
 جریده پر کند اوصاف کیسوار گیش
 چو جان سحلقه گیسوی اورهی یا بد
 بنچشم اکحل و سرمیکش مازاغ
 تجلی کف پایش بزمین که مدها بد
 فکند چشم کرم چون بروزگار کسی
 اگر امتناع با مکان بدل شود بهمان
 ندیده روز بدینگونه روزگار بهی
 چو وعده اش ننهادی قدم براده وجود

چو بشنوند تقاضای تقلقل مینا
 که کشیده زهرنگ لغمه خسار او
 صدای خنده گل ناله هزار آوا
 صیرخانه من میشود ترانه سراسر
 مطیع حضرت رب العلما مطاع و را
 که بشنود اصم و پاک بنگرد اعما
 کند طیر سرده مرغ قیله غما
 دم شریف اگر مرده را کند احیا
 بی وجود میولا بزمین حکما
 سوای صورت با معنی پیمبر ما
 رساییم نظیرش نداشتند روا
 جریده فتح کند حصار مینار او
 شود مفسر اسرا بعبده لیل
 بلعل احمر او رنگ میدد یو حا
 بنقش پای شریفش اگر فکند جلا
 گرفته روز و شبش رنگ دیده حورا
 نظیر او بود چه از عدم گذارد پا
 لبش نزدیک اسری بعبده لیل
 ز دست جو رتبان گم شری پناه وفا

قد چو قطره از ابر معجزش دردی
 و در بگاه و غاگر سمندر ارجوان
 زهی کریم که اندر شمار اگر اش
 کریم مطلق ما دارم از تو چشم صله
 بضا عتم منکر سوی جو خویش بدین
 زبان بجا که ره در گهت همی مالم
 بخش جرم متن که از زودست

بهار گل کند از خسار ما بهی دریا
 و جو خضم شود گر دشا را فاش
 بحبت و جوی عدو پاشکسته استقصا
 که وصف لغت حبیب تو کرد ارام نشا
 زمین سوالی کی دز تو صد هزار اعطا
 بفضل خویش سپنگن بجا که حرف مرا
 بجرم بخشی تو ای غفور بے هست

خوار و خاضع

در لغت

و هم زب در گلستان املارا
 کلاه بر سر شوریدگان عشق چر است
 بحبت و جوی دامنش سیده ام جای
 در آبکشی چشم که میتوان دیدن
 نگویت که بقتان بر آتشم آبی
 بلای جان حبیب عشق شیفنگان
 نه موج خون نه یاقوت تحت دل دارد
 بیای عشوه گری قد در باهی کسی
 بیزم خیر شستی و داغ حسرت آن
 توانی که نقش بدل بسته زلف نهوی تو
 ز سینه تا بگلو آه و خاطرش نازک

دیده تازه گلی نو بهار انشا را
 نشانده اند پس پرده داغ سودا را
 که تاب پرزدنی نیست بال اعتقار
 بیای بر مرثه صد موج خیز دریا را
 ز شعله رخ تابان مسوز صد ارا
 مجو گواه و بین تهمت و پنهان را
 چه استعاره کند چشم زار و دریا را
 صنوبریت که در پا بگنجد و لبها را
 بجز دل سن گرم کرده صد جارا
 بکعبه ای بت کافر نهی طیب را
 که سحلی کنند بیهم ناله آوارا
 آواز

مرده بدست بستان دل که جز بهین یک چشم
 چو گرگ نامه کس دستگیر او که نمود
 بر او برادری نعمان بهین بسینه من
 نصیبان نمودند بکنار رسد دوست
 مدام قید جنون هم خلافت آزاد است
 بر آرد و خال رخ ناز بهین بگاری کن
 بعشق زلف پری طلقان دیده زار
 بحشم زده نظر کن که دیده خفاش
 متاع درد گر انامیه یافتند از ان
 کنند باده عشق نصیب شان که مدام
 بد لکشمی بیکان درد عشق دهند
 بغض خون بگر خور به تیه ناکامی
 نگذرد چشم متن بهار باغ جنون
 بیا و چشم بصیرت کشا که خواهی دید
 ز بهی بصیر که آن زنگس خدایش
 عیان حقیقت بگردان سجده نور حسین
 ز تیغ معجز سازد عیان چه جبر فصل
 گذار شب و چشمی که معجز نورش
 چگونه گام نهاد از عزم بر راه وجود

مخاطب غایت کرد و از آنجا که در این شعر

چه شد که خون بگر ریختند حشا را
 را با ز پنجه شیرالم ز لیس را
 که داغ نوزد کهن رنگ داده صدارا
 بچرخ طالع ما با می نیست جز دارا
 ز سر برون فگم ریشه های سودا را
 درون دل چه نهی نقطه سویدارا
 ببار خون و کین غازه روی سودا را
 نکرده اند سزاوار دید بهیارا
 نداده اند درو نهایی ناشکیبارا
 بزر تلخ فرو شدند من و سلوارا
 بقلب خون شدگان کار چشم بینارا
 که از پی تو فرستند من و سلوارا
 بهین بریده مجنون جمال لیلا را
 فروغ بزم بنی شمع طور کسینارا
 بیک نگاه به بند نهان چیدارا
 ننموده است بپایش چه ماه سیمارا
 چه اکت ز تن لفظ جان معنارا
 بر آور دز گریان ذره بهیستارا
 که تیغ وحدت او پابریده همشارا

زین مقدم او تا سپهر بالیدے
قد شریف بود و ناز گلشن قدس
ز نغمه های تمنا چو گفته حرفاظ

اگر مکان نشی تنگ اهل دنیا را
که استقامت دینی است کرده بالا را
سماج ز سره بوجد آورد مسیحا را

در لغت

ولکن از سر قفان برخاست
خطه میدان از رخ مسوراو
حسن معنی که معنی حسن است
شمع سان تاب عشق پنهانم
ناز جانانه از یک صدف شد
رشته شمع گشت تار نفس
از خزان گل بروی خاک نشست
جلوه هفتش قیامت کرد
در ره جلوه گاه شوخی او
حسن او فتنه جهان گردید
و امن جان کشید دست جنون
خوگر فتم بناله بهجو بر سر
برهین چون گمان نقطه نماند
و چنین است شوخی رنگش
میشوم خاک بردش پس مرگ

یعنی از جان من توان برخاست
ز آتش ایمنی جهان برخاست
از بتان کرشمه دان برخاست
شعله گشت و ز اسخوان برخاست
صد فغانم ز یک فشان برخاست
شعله از دل تپان برخاست
بلبل از شاخ گل تپان برخاست
شور از خاک و فشان برخاست
گرد از حبان ره روان برخاست
اعتمادم بر زاهدان برخاست
دل عشق پریشان برخاست
که امیدم ز کاروان برخاست
و هم خطایم از ان میان برخاست
سرخ روی زار غمخوار برخاست
تا نگردد کز آستان برخاست

سودناک شمع است از سر که شمع جانم می باشد و از سر

بسیار است که خطایم از ان میان برخاست

بسیار است که خطایم از ان میان برخاست

بند پیرهن کسی بکست
بر من فکنده چشم و باز گرفت
خانه چشم من ز پانجشت
ای فلک دهر کجروی تا که
آتش فتنه چند افروزی
می ترسی ز قهر سرور دین
شور حسنش جواز جهان برخواست
بود آهنگ نغمه خلقش
نطق را از پی ستایش او
ماند استاده تا بروز قیام
رحمت عالم از تو فریادست
بسوی خویشش بچنان ز کرم

مار از گنج شایگان برخاست
تیز نشست و از نشان برخاست
سبیل از چشم غوغشان برخاست
رستبازی ز درستان برخاست
دود از جان موسسان برخاست
آنکه از خشم او امان برخاست
گرد از آذری بستان برخاست
که لواط ز کن فلکان برخاست
مهر خاموشی از دمان برخاست
بهر تعظیمش آسمان برخاست
کز تمنای تو امان برخاست
که بلاها ازین مکان برخاست

در لغت

در جگر خسته ام آن مژده خورشید شکست
خشکی لب ابدین تشنگی جان پیرس
تا بیکشای چرخ و شب غم کو مرا
در غم عشق صنم رونی تا قوس ویر
لذت ناز صنم چون توندانی مجوش
زلف چلیپا نهاد رسم چلیپایان

خم خم طره اش خم بگر شکست
مستی ساقی بهم شیشه ساغر شکست
رنگ بروی دلم رشک دو پیکر شکست
زاهد حق جوی را ناله دل و شکست
کاسه جینوی خویش لیلی اگر شکست
شیشه ناموس دین غمزه کافر شکست

بجای قافیه شکر است

جلوه ساتی است رنگ صبحی برخ
کفر چلیپا کیان بسته زلف صنم
غصه رفتار و خورد و ز رفتار ماند
بوسه که با او غنچه شد و گل نشد
در طلب بوسه کرده بلا آشنا
دریم عشق کسی کشتی دل را در ^{دو تایی} در
عاشق روم خورده اخست رقیب و دش
جان چندم با در خمی چشمی شود
مدح شهی یکیم آنکه گدای درش
لمسه خسار او روشنی خورشکست
پرده کشیدن رخ رونق در شکست
هوش نسیم چمن گهت مویس ربود
درخت گیسوی او زینت انشا چو شد
ماه چه تاب و رویش ضیای چمن
سعاد او در چمن گشایان زارستین
رنگ است از سخن فکر سخن رنگ بخت
رسیده و از نقش آبروی کیمیا
شوکت عرش بهین گفت شان نشنگر
خشم شد دین پناگشته چو آتش فشان

ساغر زین مهر در کف خاور شکست
بندش از تسمیان گیسوی کافر شکست
سرو جان کلی پاسه صنوبر شکست
ساغر لب تشنگان بر لب کبر شکست
ساغر امید من از لب دلبر شکست
موج طوفان غم آمد و بکسر شکست
کلب عقور سرش از بوی لاف شکست
برق پشه های او خانه مجمر شکست
تاج شاهی بر سر فقر ثاگر شکست
دش لبش قیمت قند بکر شکست
خنده دندان ناقص گوهر شکست
چمنش مستان دانش جام گل شکست
رنگ سواد خطش رونق عنبر شکست
تالیش خسار و رنگ خنجر شکست
کشمکش غیرتش شاخ صنوبر شکست
وصف گل اندیش رنگ سنبل شکست
جاده اسی درش پای قیصر شکست
بار دانه آسمان جادیمبر شکست
گرمی او رونق شعله آذر شکست

هر که بگاه و خانام زگر زشش ببرد
 حرفی از ان احتساب بر دصبا و چمن
 بود یکی صد نه مجر خصم افکنشش
 رعب شده دین بهین حلقه قهرشش نگر
 باد شده دین پناه آنکه بهم کفس را
 مطلع دیگر کنم مقطع انشای خویش
 بسته باشنا لغت بکه بر شکست

خضم نگون بخت را تا رکی مغفرت
 ساغر می در کف لاله احمد شکست
 آنکه در خبیری حلقه حیدر شکست
 لشکر کفر و ضلالت تا صفت محبت شکست
 پیکر معنی او معنی و پیکر شکست
 سبک گران سنگ آن قیمت گوهر شکست
 حرف تمنا دل خضم همیر شکست

در لغت

عشق است که دل را می خون کرده بسیار
 سازیم رگ جان همه صرف غلش او
 تحریر کنم راستی قامت سوسوی
 چون سوخته شد و ادب و رون گشت معنی
 خورشیدین مانند آخته از نور پرنده می
 در دانه من باز بجدان کند آهنگ
 کلکم بی آرایش حوران معانی
 زیب است ز نظمم برخ شا به معنی
 بر صفحه انشای من آراسته باغی
 این فصل و فصل دیگرش عین بهار است
 گشتم چمن را ای معانی که به بندم

جائز از بگو بخته آب م خنجر
 مژگان پریر وجود هر لوک بخت
 بهر قلم آرم زارم شاخ صنف بر
 دارد دل سودا زده خاصیت مجمر
 بر عالم و شد پرده پی دیده شمشیر
 در سوق جهان نیست خسر یاری گوهر
 از صفی تحسیر من انداخته بستر
 شد طره تحسیر منش زلف مغبر
 پیر بسته بر صرع جریسته صنف بر
 دارم چمنی کش نبودیم ز صرصر
 یک بسته ریجان کنم ند زیم بر

درست و از ان کلام در لاله احمد شکست

با انچه چنانکه در ان کلام شکست

گروم زخم از دحت گیسو پیچید
در آینه عکس رخ و پیشانی فاش
مضمون آنست که ز جوان بتر اود
شیرین چو شود از لب او حرف بیانش
چون حرف بران لب آتشاه بوفش
سپاره شود دزه ز تاجش برایش
رخشانی خاک ره او طور دهد یاد
در عالم ایش چو نمایند خطایش
منت زد لیلی نه پذیرد بر سائی
نگار کند گر بسخن حسن فزاید
چو در کمرش استوان گفت که بخواست
رخشنده بلال آمده بر چرخ شجاعت
بشیده عدو تا صفت ترسش تیغش
بر دشمن او چو شیر مناساید
تیغ افکنیش خشم نخواهد که شجاعت
چون شاه معنی نکند ناز بکلکم
این راه در است نه استوان رفت
تا تیغ بود صیقل آسینه جرات
وقف دم شیر بود طاق عدویش

صفت دشمنان را از زوایا

سایم بگیر بیان صبا عطر عسبه
آینه نهادست بهر دیده چو هر
نظم چو بود داحت لبهای پیچیده
حفظ ز فروشنده بگیرد بشکر
هر طلق شود دشمن اب دم خنجر
از پر تو رخ سنگ شود مهر منور
یک ذره او غیرت صد مهر منور
گویند بخورشید که ای ذره خاور
فلکش که ز تعلیم ازل یافته رهبر
لطیف شود افزون چون قد مکر
کز قطره او قلزمی انداخته جعفر
تیغش که از او پیکر ختم است دو پیکر
جز بار براند نظرش نامه مغفر
در عرصه ایجا اثر ستم مگاور
منت کشد او نباشد ز محقر
کش از کمر گفت دی آراسته ز یاور
ختمش بد عا سا ختم آمده خوشتر
تا خنجر الماس بود عرض جوهر
دیش بد دای خدا باد منطق

حزین از او

دلی از او

در لغت

بنهم هزار غزل خوان پریده از گلزار
 زمین بزلزله افت ز صور فریادم
 تمام خون شده گل از لولای خونیم
 لولای شعله فشان بر ششم چو درستان
 ز غار غم جگرم بکه خو بچکان باشد
 چنانکه دیدن گلچین نبود و بنماید
 به امنش غایتستان سرانداستم
 سپهر کرده بمن آنکه زینهار نکرد
 گذشت آنکه نوا سنج و نغمه خوان بودم
 گذشت آنکه ببرد ششم سفینه گل
 گذشت آنکه ز نور چراغ گل گشتی
 گذشت آنکه همی ریخت شاد گل را
 گذشت آنکه فغان لم جرس بودی
 گذشت آنکه بجز لاینگه نسیم سحر
 گذشت آنکه هواداری چمن میگردد
 گذشت آنکه ز فوط صفا حصا چمن
 گذشت آنکه چرباران نیامدی بچمن
 گذشت آنکه چو قمری همی زد می کو کو

بجای زمره خونم تراود از منقار
 فلک بارزه در آید کشم چنانکه زار
 ز گرمی نفسم سخت خشک شد تن غار
 ز شاخ هر شجرش بشکند بهار چار
 بزار گل بد ما خم ز غنچه منقار
 بحشم من نمایند دیدن گلزار
 که سنگ تفرقه یار دز آبگینه حصار
 نگاه و غمزه جانان بجان عاشق زار
 که می بشاخ گل که باحت گلزار
 سبق ز وصل دلارام بود در تکرار
 سحر که بان همه قندیل مهر دیره زار
 سر شک شادی من نگ خازه بر رخسار
 چو محمل گل ترا می سوسه بازار
 سوامی بگفت ریحان نبود هیچ خبار
 بهر همی صبا آه سرد جان هزار
 ز عکس گل همه گلزار و آشتی بکنار
 سر شک بلبل نالان بیا می در کار
 بر قصه می شنید و سرو صوفی وار

گدشت آنکه بسرم چمن همی کردم
 هوا خوش است چمن لکشت و تاز بهار
 بیا که باده شوق آمده است غارت پوشش
 بجزش مستی عشق تو باده بر او
 شفا زد و تماشا کنان بعد افسوس
 فغان شو بخت رسیده تا فلک
 گدشت آنکه بخت را چو آمدی چمن
 تنبیه بکه در آتش لم لعشق نگار
 بجز دل شده بیاب عشق طوفان خیز
 صبح و عده چو غم رسید تا شبانگه پس
 رخس نبو چه آگاه از شرای دلم
 زبکه بود و دلم کشته لب معشوق
 ز داشت کردن من تاب باریست کس
 غزال حشوی یعنی دل رسیده من
 ز دست بر جنت دست پاچه شد جانم
 بیا بیا که دلم تا که بخون غرق است
 ز باغ غارت من تاز به مطلعی گاه کرد
 ز داغ ریخته از بکه رنگ صد گلزار
 شدت سینه من بهر بار تخته مشق

بهر صبح و بهر شام این غزل نگار
 دو صد هزار غزل خوان بیا بیا ای یار
 ز کف زبده غمان یاد عشق بخت یار
 ز پنجه غم فرقت دلم خور و چو فشار
 اجل طیب فنا دار و دمنم بیا
 عجب که نشود آن شوخ از پس دیوار
 همی نمود بسی این قصیده را نگار
 بود که آخته برق اشک دیده زار
 تلاطم غم و جان کشتی گشته مہار
 مژده بهم نزد من بشوق صبا بیا
 متاع حسن چرا چید و بر سر بازار
 خدنگ غمزه قاتل نشسته تا سه فار
 بگاه قتل بچنید یک لب زینهار
 مقابل آمده انای خدنگ غمزه یار
 گزارد دل منیست با شوقیست گزارد
 ز دست غم بسیران نشسته جان نگار
 بخون گل کشش سازم از خط گلزار
 هزار ناز فروشد تخم به پیش بهار
 بکاک تیر بلا حرف جور بسته نگار

بهر صبح و بهر شام این غزل نگار
 دو صد هزار غزل خوان بیا بیا ای یار

خرد نموده اشارت باین دقیقه چو من
 ز لیس آب نمک ریختند بر رخ او
 کشاده لعل ببارض بچشمه خویشید
 به ان گلی بگلستان آبی ثباتی خویش
 چو رازدان مقامی ز هر طرف بشنو
 و لم نگاشته یک مطلع قبیله بخون
 قتاده ام بسر بستر انجان بیار
 ز ضعف سر و برگ خیال یازم نیست
 دماغ کو که بسود می زلف یار پرم
 بستیری صرصر نمی توان برخواست
 ز ضعف مریین زار بر نمی خیزد
 چنان فروز غم زین مرض که حوصله نداشت
 اگر نه دست کشد چاره که چه چاره کند
 طویل شد مرض من فقیر گشت علاج
 ز بار ضعف کان گشت تیر قامت من
 بجوم درد بخیزیم صفوف ارست
 قوی که موج ققاده باده باب حیات
 قوی که آب بر آرمی آتش گل سرخ
 قوی که پروری آبی در آتش یا قوت

شدم رهین تخیل ز خطر روی نگار
 گرفته آئینه عارض صنم ز نگار
 ننگنده دام سیه ماه من ز بهر تیکار
 چکیده دخت دل از چشم خو بچکان بهار
 هزار از مرز و ناخنی مزین بر تار
 سجاده فروز از اشک چشم دریا بار
 که گشته بیکر تصویر فرس جسم نزار
 بچشم زار نماده است طاقت دیدار
 دلی نماند که تا بد بلامی عشق نگار
 مراد می شود این گل قتاده غبار
 اگر چه گوشتش کنم بهول فرقت و لدار
 ز حوزدن غم من تاب و طاقت غمخوار
 بچاره من بچاره چاره شد از کار
 ز ناتمامی در دم تمام شد تیمار
 خدنگ در درج بمانم شسته تا سوغار
 نماده هیچ پایم جز بجز تو ای غفار
 قوی که رنگ فنار بخنی بزهر مار
 قوی که آب بر آرمی آتش گلزار
 فروزی آتش مرجان آب دریا بار

توئی که ابلق ایام و بختی گردون
 بر آوری ز گل تر تو شعله گلبرگ
 فتنه رحمت بی منتهای تو چو حجاب
 ترجمی بنما کترین سلام تو ام
 برای آنکه بود از بهار احسانش
 برای آنکه بود تحت چرخ و فوق زمین
 ز بهی جیب خدا سید صغار و کبار
 بنجا عرضه حلتش اگر رسد بسحاب
 به نیم حبه انعام او وفا نکنند
 ز قصر چو دو عطاایش که عرش پایه بود
 خلیل ز لرزانی زخوان انعامش
 سیج مایل بهجا جان جان بخشش
 بنجار چون ز عطا خانه اش فراخیزد
 چو دیده ام که در آن نیزه هم تعیین است
 زخوان حلتش امروز آنکه ریزه بچید
 نشسته در کف رحمت خدا ایمن
 خدا رحیم و جیش رحیم و شافع خلق
 بدست عرش چو آید ز دوسه فخر نهد
 چو نام مار بیاید بران لب جان بخشش

در نیم حبه انعام او وفا نکنند

سطیح و رام تو باشند بی عنان و جهار
 گل شتر تو دمانی رشا خسار چار
 تمام مرجیه گردند نیک و بد کردار
 تققدی که ندارم بد بگیر استظهار
 تمام فرش زمین شک ساحت گلزار
 پراز شمیم خلقتش چو طبله عطار
 بسیرت آینه لطف و رحمت غفار
 بزرگ سنگ نشین فراسر کهسار
 شوند عین جواهر چو جلگی کهسار
 بهار گفته سعادت ز سایه دیوار
 به بند عشق بود یوسفش ز لیلادار
 کلیم سایل برق تجلی دیدار
 سحاب گردد و بار دهمه در شهوار
 نگویم اینکه بود جو و ابرون ز شمار
 صبا حشر بر قوم بشکند نامار
 گرفته بر که بذیل حمایتش ز بهار
 عجب که از سر شادی بنیری اسی بزه گار
 ز کاه مقدم او طره بسته بر دستار
 شود چو شربت آب حیات ز بهار

بکوی پاکش اگر مسجده سلیمان
ز عرصه گاه بنزدش عیار اگر خیزد
حلاوت لب او شود باروی سخن
چو دم زخم ز صفای رخس عیان بینم
ز نعل معجزه دم بریزدش چو زنگ طلب
بود تجلی امین براه او مثل
چو دستگیری افتادگان کند ز کرم
چه نسیمی که بود در جریده چو دش
لبش که منبع جانست و ترجمان قدم
ز رحمتش چه عجب گر نگاه لطف کند

برند بگلد از دانه دانه اش ز نار
شود بدشکر به خواه ابر آتشبار
نبات ناطقه اش جان طوطی گفتار
بروی آینه بنشست طوطی زنگار
جاد کوه در آید چو کباب در رفتار
چو او نکرده کسی در فضا می گذار
بساط خاک شود و چتر گنبد و دوار
ز بی شماری انعام او عدد و بیکار
از وسیع بدر یوزه برده یک گفتار
بجال زار من مدح خوان باستغفار

نیمه

در نعت

نماز شد فصل گل لاله بدل اغ کهن
شعله حسن کسی خرمن جازا شده برق
ره رودادی عشقیم بعد نا کامی
راه روش بود از بسکه سر منزل عشق
اشک غم آب خویش در در فراق سفت
نسبی نیست درین شت مگر تنهایی
آه از آن شت که از بهر هلاک رهرو
اندرین بادیه در یکسیم سرگردان

کرده گل از سرو از سینه بهار گلشن
آتش عشق دگر ساخته دل را گلشن
خار در پا و گلوشنه و یکشاده من
لاشه با هر قدم افتاده نه گور و نه کفن
نقد با خویش نداریم بجز داغ کهن
راز داری بنود جز دل دیوانه من
خار افکننده براه و بکر ز دامن
ای صبا گو ز من خسته بیاران طن

دیش از این پیش

یاد آن روز که من هم بشمایان بودم
 یاد آن مهر که در رنگ صبا میگشتم
 یاد آن وقت که در محفل دل سوختگان
 یاد ای سحر بیانان فسون ساز که بود
 می فرستم که دهد یازمین گاه بگاه
 ای بت عریده جوگر تو نسازی با من
 ای جناب پیشه من این چه قیامت باشد
 من تنهایی و بیداری شبهای دراز
 کف پای من صد خار بیابان چون
 دل مجروح من صد خلش خار غمت
 من جز به یکسی از هجر تو صد گریه تلخ
 بگذر از جو رستم و رنه سخاک ره تو
 ای متن **س** تو کجای و کجا منزلت
 شد چو از نور نبی ظلمت عالم روشن
 عرصه بر فتنه ز بس تنگ شد از بهیبت او
 تو سن عزم چو راند پی سیر فلک
 بهر اوستد اعزاز بدوزد عیبی
 سنگ خار خورد از شیشه دود خشم شکست
 کشته و معجز او ملزم ارباب عقول

بهدم بهمنفس یکدل و یکجان و دوتن
 با حریفان گل اندام بصحن گلشن
 مشعل آه شدی از دم گرم روشن
 از من شعله زبان گرمی بازار سخن
 غزلی ریخته از طبع غم اندوده من
 من صحرا و حدیث تو و سوقی بزرگ
 تو زمین شک چین من تو داغ گلخن
 تو دوازده آغوش رقیبان خفتن
 تو و اعیار و تماشای گل و سیر چین
 تو و صد تازش و گلهای سرت چین
 تو و با هم نفسان خنده شیرین کردن
 من صد محشر افغان و بخون غلظین
 قدمی نه بر غمت شهین شاه ز من
 یا سهرین جلوه بر فروخت ز شاخ سوسن
 چشم قاتان بنان ساخته ما و مسکن
 ان شه عرش مکان برور دین خیز من
 سازد استر ز قمر امده ز مهر روشن
 شیشه را اگر بکند حکم که خسار البشکن
 جمع گردیدن اصداد نماید بین

چون شب انجمن افروز دایست گردد
 اگر شود داخل جنت زره فرض محال
 لطف طبعش چو شود معجزه آری بهای
 گردد از لب عجا از دای طبعش
 لطف ماحش سجدات چو دوازده عجم
 نوز آن نور خدا که بود جلوه فروز
 او فتد رخنه چو شمع شریفش ناگاه
 احتسابش چو زند بانگ انا آخه هم
 نوز زد شعله از آن انجمن افروز جهان
 بر تن مهر فلک چاک شود جامه نوز
 گردگان سخن جنس ماحش نبودی
 دوست آباوشنیدن همه تنگست بر
 اسی تمنا سر من باد فدای می تقدش

آتش طور کند مشعل ز شمش روشن
 حاسد او نشو از غضب حق ایمن
 گل فشانید بر خلق چو اردی بهمن
 مرده صد لغزه لکبک زند از دفن
 بکند کار بهاسایه بر زاغ وز عن
 خاک شیر بشده آئینه دشت ایمن
 صد نقش از منصور به بند در وزن
 خون شود جرعه می باده کشان بهمن
 شمع خورشید با فوس فلک شد روشن
 گر کند جلوه رخ روشنی از برومین
 اینقدر باشدی رزق بازار سخن
 حصص آن شاه چه گنج بدقت گفتن
 فرش آن راه شود دیده نادیده من

دو بیت

جلوه عکس نماید چمن انشا میم
 گشته هم رنگ پر نیخانه سر سودایم
 شیشه باده عشق است دل شیدا میم
 در بنای خانه دل ناله جان فرسایم
 من خود رفتم نیم نکه حورایم

برج سج کل بی خار رخ حورایم
 پنجه ام بسکه خیالات پر یزدان
 ستم از جوش خیالات سینان ساقی
 رستخیز است که آراسته بهنگامه شور
 چکنم چشم نیم چشم اگر از عالم حسن

عظیم نیز بتا پاک بسر شد گونی
 از پی ساختن سر و چراغان پرورد
 ساغر عشق کشیدم دل چایم خن شد
 بر زمان بسر جان دل سکین تازد
 زیر سرنگ بود باش خار ایضراق
 قلب شد بسکه اثر ز پی جان تو کن
 سر و مهر آمده جانانه بحال من زار
 بعد آزار سخا هم ز فلک عنخواری
 بسکه آیند تاج ز اخس ازل
 وصف آن غیرت خورشید بود انشا هم
 ذره ام خاک نشین آینه خورشیدیم
 حفظ دارند چو دلباز مذاق معنی
 چمن معنی رنگین بگلستان سخن
 زیب آبش ز گل مطلع لغت نبوی
 تیشه یک سخن آن لب ایمان ترایم
 لامکان اوضیافت که ان شده کردند
 خواست نیا که جایش بودش عز نگاه
 در مقامیکند جلوه فروغ مهرش
 عقل خندید کجا جان کجا بروی شاه

آتشی داشت کنار و بعل کا کا ایم
 شجری غرم لطف چمن پیر ایم
 تنگی ز مهر و د چاشنی صبا ایم
 فرصت نه مینه غم ناپروایم
 خار بستر شده گهای گل دیبا ایم
 تنگی خلق فرا دید خوش حلوا ایم
 سیک فصل شتا سردی این بر ما ایم
 سر زافوی سکنه نرسد دارا ایم
 سر ز دکی صغر انکند کسب ایم
 ظلمات منکر مطلع صد بیضا ایم
 آن جابج که بواجع کن دریا ایم
 در نگیرد بجز از من سخن گیر ایم
 سر و دست ز افکار سهی بالا ایم
 سر همی خواست ز کلکم سب انشا ایم
 بی نیاز از دم اعجاز لب عیسا ایم
 عرش گفتا که بفرش او میشا ایم
 دین بر شفت که جایت نبود مجا ایم
 ذره گوید که ولی نعمت صد بیضا ایم
 جان همگفت بقربانی او زیبا ایم

شانی لای خاکیش فکمی آراست
سنگ کیش اگر دست دهمی آرام
جان من سیرنگرد و بس چشمه خضر
میر باد جان من از عذاب محشر

عرش میگفت چه باشد چو کنی غباریم
صندل در دسرقوی و دین میسایم
برد رحمت حق تشناب دریا بهم
عذر خواهی چو ساید کرم مولایم

و لغت

ایک روز و شب فرومانی بظلمتهای خواب
ایک می سازی رقم مثال عنقا و سها
ایک میلانی بشهبازی هستی پشته
ایک در بندار خویشی تو سن گردون آ
ایک بیرون داده سوز دل از چشم پر آب
ایک وقف اضطرابی بر کج سازی مقام
ایک داری جلوه آئینه رویان در نظر
ایک باشد در ملکوت زیر آب زندگی
ایک باشد باره الماس چای دل ترا
ایک می سوزی عشق مهرشان جان خرب
ایک وقف حیرتی در رحمت صافی رخا
ایک میکاسی بخت و جوی تشبیه کمر
ایک می جوشد از هکرت تازه مضمون مرزبان
مرجای دفر هر دو جهان انتخاب

و یک دانی خویشی را شهسوار آفتاب
و یک شناسی ز نادانی کینه نزار از غراب
و یک بفرستی عقابی سیستی بیش از دباب
و یک از پاتا بگردن رفت اندر غلاب
و یک دارد اشک خونت گرمی اشک کباب
و یک در خاکی چو ماهی یوانسانی در آب
و یک در بحر غمگشته غرق شتاب
و یک داری تشنه کامیهای آب خفته آب
و یک میریزی ز چشم زار با قوت نذاب
و یک داغ حسرتی داری بدل چون آفتاب
و یک داری در بیان لعل خوابان هیچ نواب
گم شدی در فکر مضمون مان لاجواب
چند شعری هم بخت سید عالی خواب
مصرع قد تو نظم خلق را لب لباب

مر جاسی در زمان عدل راحت بخش تو
 مر جاسی آنکه اندر چشم ایندین تو
 بسکه دارد گل ز رشک عارض تو هیچ کتاب
 هست خود لم یزل گلگون رخسار تو
 کاتب تقدیر از مهر نبوت نقطه زد
 دست بر مس کردن اندام پاک تو نیافت
 و امن الموده عصیان شود بر عشق تو
 مطلع غرا بخوانم که فروع حسن ام
 بسکه هست از تخیل قدم با نوریاب
 لطف عامت عزم تبدیل طالع گر کند
 بسکه می جوش شفاعت از لب جان بخش تو
 رشک آینه گدائی غیرت کوثر شود
 مطلع دیگر بخوانم که نهیب عدل تو
 پشه را اگر حکم فرمائی بر اے حساب
 خنده های برقی خشم تو چو آرد در نظر
 پیر زال بخت اعدایت نمی گردد جوان
 آتش تهر جهان سوزت چو گردد مشتعل
 چشمم دارد این غمناهی اشیم از لطف تو

و دودمان فتنه همچون بخت اعدایت بخواب
 رسته های جان بیداری بود گهاختی آب
 می چکد بی سمنی شردن ز اور قش کتاب
 دید کی پیر فلک چون تو چشم آفتاب
 کرده از افراد عالم چون جودت انتخاب
 زین سبب هر دم کف فسون می مالده با
 زاهدان پاکدامن املا سے ثواب
 مشرقستانی نماید گاه تسطیرش کتاب
 دزه های صحن تو در شب نمایند آفتاب
 آب خنجر حلق را سیراب سازد همچو آب
 مصیبت از شراب زخون ناب جتنا ب
 گر چکد در چشمه زهر از دمان تو لعاب
 سرکشانه از زهر اندازد بتن بیم عقاب
 انتقام بچه عصفور گیرد از خراب
 دودمان آتش سوزان بگیرد چون کباب
 گو سواد خنجر او کرده ز نقش اختاب
 نسر طایر را کند در هیضه گردون کباب
 بی حساب آید بفرود دس برین روز حساب

و لغت و مناجات

و هم چو شرح ز اعمال ز نامهای سیاه
 پرست بر برگ و برایشانم ز لذت جرم
 سکون حرکت من جمله مصیبت است
 هزار حیف بجایم هزار وای بمن
 الهی از که بغیر تو العیاش کنم
 توئی که از تو هنوزم بودم سید کرم
 توئی که چیره کنی مور را به پیل دمان
 توئی که سفره انعام عامت ز زمین
 توئی که مطبخی مانوده خورشید
 توئی که کرده از راه جود سام بپا
 توئی که کاشته تخم نفه در دل نی
 توئی که ساغر گل ساختی بدین آئین
 بخشنده و وابسته رهنمائے تو
 نمی ز قانم احیاءت چشمه خضر
 ز روز ساخته بهر خلق جلوه گهی
 الهی از پی آن حمت برون ز شمار
 الهی از پی آن عظمت و جلال که هست
 الهی از پی آن حفظ خود کرو ما ہی
 بان تو ایش عالی کرو مه کنعان

که طاعتهم همه قشرب و مغز اوست گناه
 نمی ز غم نفسی بے گنه معاذ الله
 ما قول من اثم و مال فصل گناه
 که دیوفس بخور نیز بچم کشیده سپاه
 سوای رحمت مامت بجویم از چه پناه
 اگر چه ساخته ام جان زار و وقت گناه
 توئی که سینه در می کوه راز خنجر گاه
 توئی که ساقی بزم نوال است میاه
 توئی که ساخته آبدار خلق ز راه
 پی عبید خود این مفت نیلگون خرگاه
 بشاخ صوته ماندی گلی ز سر و ستاه
 که می خورده هزاران از و خناده سپاه
 چو رهنمون تو شوی غول هم نماید راه
 ز مهر مهر تو یک ذره هست مهر گیاه
 نگنده ز شب تیره طرح خلوت گاه
 که ناامیدی از است عین کفر و گناه
 به پیش آن کمرخت به سپهر دو تپاه
 وجود حضرت یونس بمجده داشت نگاه
 با وج تحت نشاندی ز قهر تیره چاه

نم گویان بی

نم گویان بی

بآن کرم که به یعقوب کرده رد بصر
 مبین بکار من بی حیا تراست حیا
 برای آن شده سندانشین او ادنی
 محیط صدق و صفا آبروی بجز وجود
 کرم پسند و کرم پیشه و کرم نهاد
 فهمی اکل و انانی سفر لوج و قسمل
 زهی جواد و کرمی که در سخاوت او
 ز نور آن کف با آفتاب جلو کند
 رسیده عرش زمین بوس پای قدش
 بدفع زهر بلایل کند تریاقش
 چون گدازد دید بران عرصه مکان برزو
 فروغ چهره او صبح عید اهل بهشت
 ملک مطاف درش قبله گاه عرش برین
 ز کوه نور چو بر خلق کرده ارزانی
 نبات ناطقه اش نوشداروی ایمان
 گذشته از دل اعدا خدنگ بهیت او
 بسر لگی شده پنهان بهیتش می ناب
 بجز نقش ز تمنا می خسته جان گویند
 بجزر خواهی این عرق لجه حصیان

بان خطا که نمودی تو با سلیمان شاه
 حجاب عفو بر افکن برین جریده سیاه
 که هست پیش تو از بهر شفاعت خواه
 چنین در می نه بر آید ز کان صنغ اله
 بخود استن زد منرا آنچه داده او با خواه
 علیم امی و خواننده نقوشش بجاه
 سخای جمله جهان بهجو پنج در و خباه
 مشی ز نقش قدم پی پی نماید ماه
 چو کرده جلوه فراز سریر قرب اله
 رود چو بر لب جان بخش نام زهر گیاه
 بلند پایگی او بلا مکان خسره گاه
 ضیای ناصیبتش قبله مسدود خورگاه
 گدای ذره آن گدست انجم شباه
 رسیده دانه از گشت او بچون ماه
 ز نام قدم مکر بر بد مذاق شفا
 نداده زیب منور از میان بد بند شگاه
 چو شرم ملت او سر سرون زد از خواه
 که امی شفیع عصات جهان حبیب اله
 ز روی مهر بجهان لب شفاعت خواه

این کرم که به یعقوب کرده رد بصر
 مبین بکار من بی حیا تراست حیا
 برای آن شده سندانشین او ادنی
 محیط صدق و صفا آبروی بجز وجود

نام کرم که به یعقوب کرده رد بصر
 مبین بکار من بی حیا تراست حیا
 برای آن شده سندانشین او ادنی
 محیط صدق و صفا آبروی بجز وجود

روغت

عزالت بگزین ایدل شورید ز دنیا
با آب دم تیش بشو از طلب نان
گر جان بلب آید ز مرض و مکش بگذر
گر حسن پرستان همه تن جلوه فروشد
هرگز مطلب قند مکر ز لب یار
سنت کش بقطره مکن کام و گلور را
صد معنی جرسته اگر پیش تو آید
لیکن پی دخت مودوح الهی
دست تو بردگی ز لبها سیمجا
یکدانه از خرمن انوار تو بهیمن
صورت گر تقدیر کی نقش نه بستی
خاک قدت سر به کش چشم وجودت
رنگینی بزم تو بسر شارعی ساغر
در عهد تو ای شاه ام فتنه بجا است
جز بمعنی محبت تو نفهد دل دانا
حیران جال تو چه مهابت چه خورشید
جان بچاکد از لعل تو میگام تخم
روشن همه کوهن ز انوار وجودت

زین شت بلاخیز بپراز پر عنقا
بر سفره ارباب کرم بست میا
بر خویش منت مخوار و اطبا
ز بهار بسویش مکش چشم تماشا
یکم بزی تلخ بجران چو ممتا
صد سال نشین تشنه دهن یزید دریا
موزونی از طبع مجو اسے دل دانا
صد گونه مضامین طلب از فکرت والا
گرد و حجاز رکفت عجب از تو گویا
یک خوشه از مزرع جاہ تو ثریا
تصویر نکردی اگر این بیکر یکیت
شد سایه تو مردک چشم عدم را
در چشم سودت فکنده خورد و مینا
بکشد شسته بالشت پسر از چنق
بجز حرف تو نارد بنظر دیدہ بیتا
آئینه شود پیش رخ چشم تماشا
صد شمشید یک حرف تو چون خضر و میجا
یک نذر ز نور تو چه هشتاب چه مینا

مستأجرین و زمینداران و کاشتکاران و باغداران و

<p>رنج و الم عشق تو جاندار می ایمان پیش رخ تو ماه یکی کرک شب تاب دربان تو از خازن جنت بود افضل</p>	<p>خاک در تو صندل در در سرتقرا در دیده آئینه ز سیاهی تو بیخنا باشد رگ درگاه تو بهتر نیت</p>
--	---

در نعت

<p>می زند عشق از دل جنون نهادم چو ششها آتش عشق گل افشاده است در جان و دلم تا که پایی خای داغ سودا سوخته است الوداع اسی جان شیرین دست پیچ بر نهان از لب کام جستن خویش را خون کردن کی صحبت های جنس شناسی گل کند صرع عشق ترا میازم ای جان ستزاد پنجه آن قاتل بے باک در هر جلوه بسکه آن نازک بدن را تنگ در میکشد دوره کوشش نماید جلوه در رنگ پری هان دل دیوانه ام آنگاه میان سازگن بسکه شد مطبوع عالم ذات محبوب خدا عکس آن جان جهان نرو در چشم آئینه پیش با افتاده مضمونست فردوس برین یافت مکان از وجودش قوتی کاندرد و کون</p>	<p>نه نیت کوید می لیلی نژاد آن حسن را هر صحر صبار دامن می زند موج صبا بر سر شورید گل داریم و آتش زیر پا بهر قتل خلق بر دست کسی رنگ حنا گر نداری با و آرام بیره پان را گو سوز بگلانه با گلشن نگردد آشنای ورنه عشق دلبر دیگر کجا و من کجا سیکند اظهار خون خلاق در رنگ حنا مینماید خنده دندان نما و زرقبا هر زمان جوشد جنون از جان بی آرام از سردیو انگلی آشفته گوئی تا کجا سنگ خارا حزن جان خود کند آن نقش با هر که او را دید رویش در دل او کرده جبا در هیچ گلشن انعام آن خیر الود را جمله اشیا را مسخر کرده را سپید و سیا</p>
--	--

آتش عشق از دل جنون نهادم چو ششها

روایت است که حکایتی در شریعت است که در حدیث آمده است

<p>معرزش گرجام گردد از برای مصلحت شومی ویرانه شرب سعادت شد ازو چون بخار صحن او اندر هوا گرد و سحاب بر زبان چسبیده الفاظ و برون نامد کی در خیال حرف لبهای نیمی دارد گذر مقدم پای نیمی طرح طهارت بسکه سخت در نای او نیندازد خلل صد نفخ صور سجده گرانان عالم را نشود بی عشق او سماع شاه امام گرجا قیامت شود هیبت او بسکه جا کرده است در جان لاش اگر شجاعت نبود لاشش لشت و پناه یا شفیع المذنبین امان تو بگرفته ام دور نبود از کرم گردت جایم دمی</p>	<p>خرق عادت عادت دوران شود صبح و ساء سایه سار یزدان بال پر پوشش هما جای باران بر زمین لوار بار و از هوا بسکه شیرین شده مان ز وصف خلن او مرا بیکر قند مکر شد تمامی تن مرا شد مصلا ی عبادت و من خاک از بهر ما آن شد دین گرجایی را بفرماید بسا رشته تسبیح ز تار سیان افتا نغمه گل را شود موج صبا ز نجیر پا موج بحر مرگ داند خشمش بوری یا کی شدی از وی ظفر افتخار باب مدعا روز رستاخیز گریه است من بهر خدا دور مانا ز شما تا کی مثنای شما</p>
--	---

در لغت

<p>گل کند زخم کف پا از خلیه نهایی خار ارغوان اشک خونین و دیدم از چشم زار دیده گریان بریزد طرح خندین چشمه سار زخم دل صد خنده گل آور و بر روی کار محشر آرائی نماید از پیش جان گلزار</p>	<p>که چون تاداغ بریزد بر زمزم بهار عزت لیب ناله سازد آتشیان بر شاخ صفت سینه پرداغ سازد جلوه در رنگ چین نغمه ستانه یاد از ناله بلبل و پد لب کند از بخشش افغان بی عالم کار صور</p>
---	--

در نهادم آتش نشانی فند که سوز و جان و دل
 تا سارار ابدت غم شد و حشت کجا
 اینکه میخواهم بخوابم بخوابم مگر در جوش عشق
 آنکه نواز زمین و آسمان را در گرفت
 آنکه بر گل شمار و گلشن فردوس را
 آنکه بشکافد سرگاز زمین را اگر ز او
 که نسیم طیف عام او وزد اندر جهان
 بر زبان خلق گردد و در سکون ضرب المثل
 رخت خجالت بر سر بازار رسوایی کند
 نازم این عفو و کرم اگر کنی یکبار عذر
 دشمن بقتل تو آن شاه رسل از قهر او
 ای مکناسینه خواهم داغ و داغ از جوش

جسم زار من نماید جلوه در رنگ چنار
 که موم آه تا از جان برانگیز و غبار
 عشق آن عشقی که بهشت را حبیب کرد و گار
 آنکه شد از جلوه آتش و جنت خوشید زار
 جود او گلهای افلاک جوار و در شمار
 آنکه سازد ناو کشت از سینه گردون گذار
 در حین باد خزان یزد و صد رنگ بهار
 چرخ گردان کند حکم از بهر تبار
 پیش و پس گل چو جنس خویش سازد و گار
 رحمت عاشق بخشد مر ترا نهاد با
 در دو عالم جز بهرگاهش نیاید زینهار
 تا گل مقصود جان و دید مرا زین لاله زار

در لغت

بیا که قلم غم بی تو کرده طغیانی
 بیا بیا صفا بی تو سخت های دلم
 بیا بشوق تو ای گنج حسن از عمری
 بشوق سبیل لعل تو ای گل خوبی
 ز جوش گریه بود هر سام دیده زار
 به هیچ و تا بچنین وفاده جان حزن

منو در سبیل شکم بدیده طوفانی
 هجر اشک روان میکنند مر جان
 دل ستم زده کردت جمع ویرانی
 ز هر طرف شده ام جمع و پریشانی
 تمام موی تنم میکنند مر گمان
 که دست برده ز گیسوی تو به بیجانی

من بکنج غمت مشور آه و گر یہ تلخ
 زبان بہ بندم ازین شکوہ پاو بختایم
 شہ شفیع امم عدل کوشش ظلم کہ از
 شہی کہ از رہ عزت ہزار دار و تنگ
 برای خدمت او آفریدہ شد ہمہ خلق
 کسی ز راہ غلط گر کند بد نشن او
 بدل بطبع غضب طبع رحم را سازند
 پیغم کام ز غم شس برین فرا گذرد
 خان کشیدہ ہمیر انداز شہب بہمت
 چو بار اراہ گلگشت لامکان خیزد
 لکس تنوسن او تانہ رہ برد جبریل
 غبار تھر کجا ذیل جود او ز کجا
 محیط رحمت و الطاف عین جود و سخا
 صلائی عام بخلق از رہ کرم دادست
 قبا ی نور چو خورشید بہر او دوزد
 رقم طراز شوم کہ بوصف جہر شش
 منورست نہ عالم از وہمین اسرور
 بطول است نخالیش ہمیرسد ز نہار
 چو جلو کردہ صفای جبین روشن او

تو در خندہ باغبار شکر اختلائے
 بہر شاہ دو عالم حبیب حوائے
 نشانہ ہیبت او گر گراہیچ پائے
 کہ اسی در کہ او از خطاب خافائے
 جواد ہم کنند عذر تنگ بی جائے
 نزحی از تقاضای طبع انسانے
 کند بگوئی سرش دست مہر چو کائے
 کند مرکب خود کرد می سبک رائے
 کہ دشت ہر دو جهان کردہ تنگ جیدائے
 کند جذبہ حق آید شش بہ یکرائے
 کند ز طرہ حور جان کس رائے
 کہ بہت زادہ لغام او فراوائے
 یعنی ز فیض ہمیش نمودہ عمائے
 بخوان خلد برین خواندش ہممائے
 بسر و دیدہ کند ماہ نو گر یابائے
 شوندہ دایرہ ہا چون ہلال نورائے
 ہنوز او شدہ اشراق صبح امکائے
 درازی ہمہ امید ہائے طولائے
 بہرزم دہر شد آئینہ وقت حیرائے

<p> باین بهار ایدشت گلشن جنت چو برگهای گل تازه جان گردند فقیر او نکند بر غنای دهر نگاه خراج خواستن از بهر مضارع و دهرنگ چشم خویش من قدر چاه دنیا را بادشاهی دنیای دون چو می نازی گدای در که حق شو گذارشاهی را زبان ببند متنازه اش آموزی </p>	<p> کند و حین لطف او خیابان ز رشحه کرمش شعله های نیران که پستی است بلند می این ره فاس گدائی است که گرفته رنگ سلطان که مضرت بحسبیتش پریشان جز این بدان که جهان باقی است چو پان چو مور پش و مجر شکت سلیمان بخوشتن نظری کن منو ز نادان </p>
---	---

در لغت

<p> ترا از نوریزدان آفریدند از ان نور اعرافان آفریدند بکنعان ماه کنعان آفریدند بآن شاه سلیمان آفریدند بگردون مهر تابان آفریدند بطل و بدر خشان آفریدند ردای جرج گردان آفریدند بعالم جرم و حصیان آفریدند بعضی معنی جان آفریدند پی هر درد در مان آفریدند </p>	<p> ترا از نوریزدان آفریدند ز نور علم تو یک لعه بر تافت دهر تا از حال تو بشارت شود تا منبر سلطان تو ز تاب ذره خاک ره تو ز نقش پای سپ و ناقه تو شود تا با معنی فرشت ره تو شفیع ماصیانت تا نمایند بصورت صورت جسمی و لیکن توان آرام جان هستی که ناست </p>
---	---

شود و تا صرف اثبات کمال
گل حسن که گنجان بدو پیش
وجودت ای سر ایا جان عالم
ز خاک بایت ای حسن خشم
ز نار عشق تو ای بسر نور
خبر کویت ای چشم دو عالم
ز نور زده های داشت شرب
مکتب سار ابیوت ای گل قدس

بدرک غنل برمان آفریدند
بهار طاق نسیان آفریدند
چو در در بحر عمان آفریدند
بجنت حور و غلمان آفریدند
فروغ نور ایمان آفریدند
بهای صد مغان آفریدند
نجوم چرخ گردان آفریدند
چو شبنم اشک ریزان آفریدند

در لغت

زهی جلالت قدرت بهر زبان مذکور
بدور عدل تو هم پیچیده عقاب شود
شد دست بینش تو هر کجا بهار بخش
طیب اهل شکر شفاعت تو شود
شهاب توئی که بود این باطن شتر زاد
چو آتشیزه قهرت فدا به دشمن تو
شد و چو قرب تو با حق به بزم دهریان
بقول عرفی اگر فزده تو جلوه کنند
بوی نصیب جهان از نور حمت یزدان
شهاب توئی که بر یوانگشت پی امضا

نمای حسن تو بر لوح مهر و منم مسطور
بهستاری طفت تو ناتوان عصفور
چو لفظ آمده محسوس معنی مسطور
بسیار آتش و وزخ بدایع شان کافور
ز خلق تو شکرستان چو خانه زنبور
شود برای تشش قهر بحر عین تنور
قرب فهم کن اهل سلم معنی دور
بزرگ سایه شود آفتاب طهر نور
توئی خزاین طفت رحیم را گنجور
ز بارگاه مشیت همی رسد منشور

اهل دودیه رو داز سر و شفا آرد
نموده تباب خست حسن اسیلانی
از ان بین که ز بار انظم تو شد و غم
شها بپین که تمنای بی نوازی تو ام
ترجمی که در کتاب دوریم بنود

چو دست لطف بمانی تو بر سر رنجور
بود فروغ جمال خمیرایه نور
ز ترک و نماز حوادث رخسارست گرد و نور
به رد و بجز در قوزنسا لها رنجور
تفقدی که ناغم و گریه پینسان دور

در لغت

بیای عشق کن یک شمع خون چشم گریان
ز سوز دل چنان کن گرم زاری چشم گریان
بسودای شهادت سیر از جانم چنان فرما
لب فریاد زار اسو محشر در نهاد افکن
بزرگ شمع آتش زن بغیر استخوان من
بیاد بیا نه کن در شوق پی انبار محبوی
نماید خرق عادت گر کلام معجز آرایش
کلام او بتفصیل از غنی طوفان برا نگیزد
بجوای منیرش را جهانی کاندان عالم
فرانجی تابین بر سفره انعام عام او
بریزد مایه صبح و صد کان از شکستهایش
برای سوره و ایل تفسیر است طولانی
چو بیا به حکم او خورشید محشر با چنان گرمی

خجل از سیل اشک حسرت من سلاطین فاذا
که ریزد جای اشک آتش بپشتارم چو مرگ
که ندارم لاله عید قربان تیغ عریان را
بفرما رشک خورشید قیامت داغ سوزنا
پر پروانه کن بر شعله داغ جگر جان را
چه محبوبی که از عالم بود مقصود و یزدان
جاد بی زبان عاجز کند در نطق سبحان را
چو اجالی نماید جاد به در قطره طوفان را
نسیکیزد جای دزه خورشید و رخشان را
که این خوان مردگون نشاید یک نگر از
پس انعام بی پایان بپشتاند چو دامان را
به و کیسوی عمر داری دین و ایمان را
بسان چرخ دهنانی نماید نستان را

بیا فرشت با جبین سجده و بر آرم زبانی
بیا ای خاکراه او متشاگر کنی جان را

زخم در سجدی گرا ز لب جان بخشش و حرفی
بیا سودا بکن سایش کونین بستانی

غزلهای لغت

بیا و گیرد لیل من ترانی آشکارا کن
بیا نقش کف پارا جواب بیدر میان کن
نقاب از چهره بکش از ده زده شک جیان
تو بنما آن کف با اندمال زخم دلبا کن
جهان را بر زلفافاس و آن بخشش میا کن
دل بر قطره را منبع صد جره دریا کن
بست فرش ره از پرده چشم تما کن

بفرما جلوه بر هم خور و ن عالم تماشا کن
جهانی بر سر راست تجلی آرزو دارد
سراپا ظلمت آبادست عالم بی حال تو
رخ یوسف بد بتریدن بدست تماشا کن
لب معجز بیان بکش و از رحمت بگو حرفی
بیا زار ابرو دای عین رحمت رهنه قضی
قدم بگذارد در سر منزل عاجز نواریها

دیگر

بختی جوان خود بخند و روی حق نما بکشا
تو ای روشن گهر سیاهی بالور و صفا بکشا
حجاب از ابروان ای محرم راز و نا بکشا
زوال لیل آیتی بنا و گیسوی رسا بکشا
بفرما صورت معنی عیان بند قبا بکشا
شکلی کن گره از خاطر اهل صفا بکشا
دوان بخشیان در شور با ناک مرجا بکشا
بر حمت کینشتر فزانه چشم سر رسا بکشا

ز حسن پرده ای آینه حسن خند بکشا
ز رخ جلوه بی کیف حق آینه می خواهد
بیا شرح رزق قاب تو سید آشکارا کن
مشام اهل عرفان بگفت قدس آرزو دارد
بیان را سخنان تنگ است در شرح اتم شرح
بختی غم نشست آینه بی عکس مال تو
بر آرزو جره بیرون پانیه بتا کی گردون
گردون نخل انگد است ز بهار آستان

تمنا هم خاک را است افتاده ز همی

بی امزش در ماندگان است دعا بخشا

غزل

جلوه می سازد ز شان احمدی شانی دگر
عارض او فخر تابانست و از نور قدیم
قدیم صری چون شود همگ حرف آن
بود محبوب لبتا که هستی ز و دلی
کودمان این مریم کوهان مصطفی
که بچشم او رسد علم فلاطون جهان
در گنج اندرین مان عطای شاه دین
نیت شایان جلالتش که شکست آسان
طرح سبیل کجا و کاه راه او کجا
در بهای خاک راهش کی ستانم کوه طور
در ره شیرب مجسمان که میدار و نهان
سوی این گویی ندارند اهل انشائی زبان

تا بد از نور عیاشش نور پنهانی دگر
در کنار خویش دارد مهر تابانی دگر
کین نیات جان بود از شکرستانی دگر
دارد این محبوب حق حسنی دگر آنی دگر
بخشش این سرچشمه ایمان جان جانی دگر
خوانده آن تکمیل یزدان در دبستان دگر
ای فلک! بود حق در خواه دامانی دگر
دارد آن شاه دینی تهری و ایوانی دگر
دارد این بومی گزلف پریشانی دگر
زانکه هست این سرور جان از صفای دگر
بی سرو سامانی این راه سامانی دگر
جوید افشای تمنا نکته سخباتی دگر

بخواز به نیمی نگهی دیده سارا
از حیرت نظاره حسن کف پایت
بر عرش فلک بسند یزدان بخشای
کونین بیکدست بخشای و نسجی

بخشای که از چشم تو بهیم خدا را
پیش نفس حور نشند آئینه پا را
گراز فلک چاه تو یابند سهارا
بخشای اگر بهر عطا دست سخا را

سخن از این صدای

کافیست پی بخشش من نیم خیالی ای شاه بفرما که شود سر نه پیشش	بهر چو منی رسیده کن دست و سارا تا که ره تو چشم تمنای گدارا
چون ز پیدای پی پذیرد بر تور از آسمان سیر از دفرق اورا تا بان سوی علو	مست تعلیم تو از گنبد فراز آسمان پیش در کلاست سجود بانیا از آسمان
بدت عهد جلال تو نیاید در حساب شکر چاه و جلال تو نگنجد بر زمین	ساعتی باشد از عمر دور از آسمان ایکه ترک و تار تو آمد فراز آسمان
گر در رحمت کشائی بر تمنای دور نیست	باز شد از بهر تو باب فراز آسمان
بزمی چو صد داور ز ملک کشیده سپاه را بگذار مهر فلک چنان مثل زخم رخ شاه را	بفر از نه فلک برین زده آنکه خمیه جاد را که ز دیده آن مهر و ضیاء برین زخمی فلک را
چه عجب خلعت نور حق شده بر تن شاه ما هر بخشش بر دو جهان شهری که بگاه بخشش نور او	چو که بین ز راه او هر روز مهر کلاه را بشار داد که خردی ننهند خرمن ماه را
نخبد ز دام غم ابد ز بهر بجهت قهر رب شود ای تمنای لطف او چون دستگیر قمار	بد بر بنی گویم مانبرد کسی که سپاه را که کشد ز چاه بلای غم من زار نامه سپاه را
تمنا چشمت سار جان شیرین شد دمان من سبح صاحب راج معراجی دیگر دارم	بود تا حرف لبهای بنی و روز بان من خیال اموج قصر عزت او آسمان من
چو حرفی از مدح سید کونین می شنوم	کشد مذکور مستقار فکر من بیان من

چو عجب که کشیده سپاه را
چو عجب که بخشش نور او
چو عجب که بخشش نور او
چو عجب که بخشش نور او

<p>خدا می آید و آباد اسرار جسم و جان من و از عالم بالا توان جستن نشان من خیال صورت با سبئی او شد جان من چو پاشد گرشوی اسی بنده پرورد مهربان من</p>	<p>چو چشم من که قربان کف پایش گم خود را بفکر نیت ایوان آن سلطان فرافتم بگلگشت بهشت از مدیج سرور عالم متناگر چو عاصی شد بهت آخر ظلام تو</p>
<p>نور خدا بصورت انسان برآمده خورشید و مه بگنبد گردان برآمده یک پر تو تو از نه کنعان برآمده آینده سان حسن تو چیران برآمده هر مرغ لغمه سنج و غر بخوان برآمده</p>	<p>ای گوهرت ز معدن یزدان برآمده تا دوره ز پر تو نورت دهد نشان تو مهر برج حسن قدیمی که بیس ازین هر چشم کان ببرم صفای تو راه یافت چو شوق روی تو جو متناهی بی نوا</p>
<p>که باشد عالم بالا سر اسر پایمی بند او به چشم جرج تا به اختر خجست سمند او فرستد آسمان از انجم رخشان سپند او دمی چون شکر افشاند بمحشر نو شخند او الهی از چه بستان باشندان هر و بلند او بلال افتاده است از نقشش ان سم سمند او بود ذکر بان سید کونین قند او</p>	<p>نه تنها گردن مهرت در خم کند او چه داند کس اوج طالع او تا کجا باشد ز چشم مهر بنید دوزه کوشش گر آسیبی بکام ز بر نونشان اتم تلخی شود شیون خیال باش تدلی قمری او بت ما او می بجرخ اول سحابی ان بجرخ بهفتمین یا متنا را هوای قدیم روی دل نگیرد</p>

شرح بزم لامکان حسن جهان آراسی تو
 در شمار وی نهند اهل امل فردای تو
 بی حجابی دید حق را دیده بنیای تو
 نوزخی باشد نظر در دیده بنیای تو
 رشک میانه نقشش ای لامکان پیای تو
 شرح باشد از کلام این زدی انشای تو
 میدهر جان مکر عیسی لبها سے تو
 شد به بند سایه تو در عدم بهمنای تو
 که قدر حکم قضا جاریست یرفقوای تو
 سرو باغ اصطفا آه سهی بالای تو
 تا عالم نقش لبست این پیکر کیتای تو
 حضور الیاس اندیم لب تشنه صحوای تو
 عقل کل بشد یکی گشته بیدای تو
 یافت آب از گوهر تو گوهر آبای تو
 چشم دار و کنیز از چشم حمت زای تو

مر جبا ای صد رایوان نبوت جای تو
 مر جبا ای آنکه باشد عدوات عین فا
 دعوی پنجمش می تو نیست حد قدس بیان
 طاقت نظاره ایزد ندارد این نگاه
 گو کلب قبال فلاح است ای نوز خدا
 شکر قول تو چون کافر نگردد و بالیقین
 بر کلامت گردد سازم روان دیویم
 مثل تو ننهاد پاکیه پایوان وجود
 تو بدیدان مشیت ان سراج حکمتی
 سرفراز عالمی سخیل ارباب شرف
 خانه صنع الهی ناز دارد و بخویش
 داور آن بحر جان بخشی که از بهر نمی
 منزل جاست کجا در هر عظم کجا
 از وجود پاک تو حوا و آدم را شرف
 این تمنا می خیزد ای حمت العالمین

دیگر

گرچه باشد جلد عالم بهر جان افتاب
 بهر حد و شمار شمع از کمان افتاب
 کرده پنجم سخت مار شمشیر لبان افتاب

مر جبا ای ذره تو میران افتاب
 نایزده چشم بدخواه شمع ای ترا
 تو بهیای تو ای آینه حسن قدیم

<p>بسکه نور افشان خرامت بر اوج شرف نارش از خوان انوار تو اورا ریزه سست تو تو که با شمع عشق کرسی محیط این شمع نبود که از مهر تو بهر شام و صبح بهر کسی که خوان نور ذره تو ریزه چید اگر کند مطلع فوزی مهر حسن رویتو از رخ تابان خود یک ذره پر تو افشان</p>	<p>ذره راه تو آمد سمعنان آفتاب از سحر تا شام و ابا شد دبان آفتاب اینکه می تابد با از تابان آفتاب ریخت اشک خون ز چشم غنشان آفتاب چشم او هرگز نمی افتد بنان آفتاب همچو چشم گم شود حسن عیان آفتاب چشم حیران تنها کن جهان آفتاب</p>
---	---

عزل

<p>چگونه چشمه آب حیات جان و دانش را زیبا پس از دمی حیات بخت بخت کس نمیدارد بشست و بود تیر قضای بهرم یزدان قضا بگذریش از بهر بلاک دشمن یزدان ز چشم بگذرم در وصف دنیا خامه فرسایم بود جسم لطیف او همه جانے همه نوزی فراخی حسن بهد از پی سر چشمه ایمان</p>	<p>چو گفتم جان ایان جهان شیرین بیاش را ز درگاهش سپردن من نظر کن پاسبان را نظر بر باریت افکن بیدین و سرکاش را توان گفت استجابی نقطه تو کسناش را نوسیم گر بهائی سایه تراغ کماش را مگر چون در کنار حلقه بگریفتی میانش را مناسکی بسزد تنگی دمان درفشاش را</p>
---	---

دیگر

<p>جولان هم چو تو حسن طبع سلیم را یعنی بستیاری فکر فلک سیر غیرش کجا که چشم کشاید در آن مکان</p>	<p>ارم بچنگ پای عشق عظیم را موزون کنم مدح بنی کریم را باینکه برقی حسن بسوزد کلیم را</p>
---	---

هر دور در او باشد و ناموخت از طبیب
از عقل طول سفره انعام او پرس
آید اگر بجوش بهار شفا عیشش
میرسخت جای زهر غصب در گلوئی خشم
درمی بجال زار ممتنا که تا کجا

انگشت او گرفتن نبض سقیم را
غرغش بدان درازی عهد قدیم را
روید گل امید و رجا خسار بیم را
بی هم انوشد اردوی لطف عیم را
پیش خسان برودل و جان سقیم را

غزل

ز بهیفت قصر شان محمد
بسر منزل قرب بی کیف یزدان
بحسن او انکته سیخ قدم را
به خشکی بود چشیده آب کوثر
بیایم روانی دگر ای ممتنا

شد ایوان وحدت مکان محمد
نشده گیری بهمنان محمد
کند تر جمالی ز بان محمد
دیوان و لب تشنگان محمد
دهم جان چو بر آستان محمد

دیوانچه

ز بهی قدم قهر بر عرش برده پاییه خاک
با نکه عالم صفت خازن جودت
کشم تا ز شرف حرز بازوی ایمان
تویی که عدلی توان کرده با جاد ستم
چو تیغ قهر برانی ز دست معجزه خسین
بکام خویش چو سموم قهر بریزد
بخرق عادت اگر انقلاب دهر کنی

سزد که پای نهی خاک بر سر افلاک
بهیچ سخن خندانست صدر امساک
ز نقل پای تو داریم القاسم شراک
که هیچ شعله نکر دست باخس غلشاک
بقرق و بهر سنگافی تو مسخر افلاک
با ستاره بر د طبع زهر اتریاک
محیط چرخ نمایی محاط مرکز خاک

سجوان مبارک و مور و عنایت کن		ز بخت خویش بود تا بکی تمنا شک
	دیگر	
<p>ای صف کمال تو فرا تر زیبا نها تاورد نمایند با ساسی شریفست از روی خوشت حرف زند تا گلستان بد خواه ترا تا بدت تیر نمایند آئی بسر قهر چو از بهر پلاکشت راهی است ره منزل جاه تو که در وی صد جان تمنا دهد از خالق عالم</p>	<p>در مانده این ره پیر یقین با چه گاه نها و او ندست هیچ زو ندان بربا نها و اگر ده صبا بر سحر از غنچه دها نها نمایان کشیدن شده در کار کا نها سورتن خضم تو کند کار سنا نها از انجم پر نور بود سنگ نشان با قربان سربوی تو ساز و همه جا نها</p>	<p>یا و اول من وقت تو لا سے مدینہ جای کف پا چیت جشمیم خریدار سرتا بقدم کعبہ سید پوشش نباشد آسودہ در و باز شہ عرش مکانست باشد همه شیرینی خلقی شہ کو نین نعل شہ کو نین بران سایہ چو افکنند یا رب همه اندام تمنا شدہ ام لیک</p>
	دیگر در مدح مدینہ منورہ	
<p>باشد سر شوریدہ و سودا سے مدینہ کز قار و فرود شد همه صحرا سے مدینہ دار و همه تن وقت بسودا سے مدینہ کج سر چرخ آمد و خبر ا سے مدینہ سر بر زد دست ایشانکہ ز خوا سے مدینہ شد خاک شفا خاک مصفا سے مدینہ خواهم کہ شوم تاز و تمنا سے مدینہ</p>	<p>دیگر</p>	
	دیگر	
ای ظهور نور حق از رو سے تو		قبلہ ایمان جان ابرو سے تو

<p>منزل جاہت فہ از لامکان چہرہ تو عکس گلزار قدم حبت و جوی تو بحبت و جوی حق بہر یام لامکان قسب حق چون نہ برویت تمنا جان دہ</p>	<p>راہ قصر قرب رحمان کو بسے تو سبیل باغ تقدس موسے تو حبت و جوی حق بحبت و جوی تو دو کند آمد دنیا کیسو سے تو می فراید جان و ایمان موسے تو</p>
---	---

غزل

<p>ای جا نیو در دل جہا نے یکتا نے تو دلیل تو حید قرآن کہ بہین محبت انت داج بہار گلشن تو شا کہ بوصف کیسو سے تو مشکست ز نافر تقدس خورشید ز غیرت رخ تو بیرون ز روز سایہ تو از بہر کلام قدسے حق بہر تو نعیم بہشت جنت امید تو از شش از تو دارد یعنی سگ کو پتہ تمنا</p>	<p>وزیر تو لامکان مکا نے شان تو شان بے نشا نے از شان کمال تو بیا نے بابلبل سدرہ ہمز با نے گو نیم کہ عنبرست و با نے بخشیدہ خدایت ارمغانے دل سوختہ و برشتہ جا نے لطفت سہ خلق آسمانے میم و ہن تو تر جہا نے برخوان ضیافت ارمغانے دل ریش سقیم خستہ جا نے وا کردہ زبان باستخوانے</p>
---	--

دیگر در مدح نقش قدم شریف

<p>این نقش پای کیت که دبد به جای اوست این نقش پای کیت که دبلو به جای اوست این نقش پای کیت که ارنگ کانیست پرواز خاص کرده بکاشر جهان طراز دار دسر نیاز متنابر آستان</p>	<p>دل در هوا اوست روانم فدای اوست صدمه هزار مهر یکی روانمای اوست با آب و رنگه نه سزای بهای اوست بپیرنگیش بدین که چه رنگین اوست کز روی اعتقاد کنون جبهی اوست</p>
<p>فی صلاح و زهد و تقوی فی عبادت گرچه دورم از حضرت لیک و یم سویش از ره عاجز نوازی پای برزقم گذار از سر دیادلی ای ابر رحمت قطره چون گل صحا کعبه از در جنان آیم دور تو سحاب علمی لب تشنه تو عالمی</p>	<p>بیک حس اعتقادی ز دل جان باشناست استنانت قبله و مرغ و لم قبله ناست خاک تعلین شریفست بر من کیمیاست سبزه بیگانه من هم بامید آشناست گردن من بسته زنجیر چندین اویاست تو ملک فقر شایهی و متنایت گداست</p>
<p>ز اید بصیوة و صوم و تقوا نازد عارف بعارف و متناهی اشیم</p>	<p>عالم بعلوم دین و دنیا نازد بر مدح حبیب حق تعالی نازد</p>
<p>سلطان جهان بهفت کشور نازد خورشید بانوار و متنای فقیر خدا تفریط کشور کشای جاد و بیانی تمام شد از دم غلامی پیغمبر نازد</p>	<p>تاجر مبتاع لعل و گوهر نازد تمام شد از دم غلامی پیغمبر نازد تمام شد از دم غلامی پیغمبر نازد تمام شد از دم غلامی پیغمبر نازد</p>

تسلیح کج زبانه فرموده سخی گزارش هر وقت به ترانه ریزی محامه کلام مخور عالی نظام گوش نماز آری با صفاست
 و صامعه فروز اصحاب ذوق و جهانی خوشنیت بلندم که بعد از سه دهه شگری زلف شاه سخن بر آید سخنوران
 سودمند چه سخنوری سلاطین تصدیقه قابلیت خلاصه دیوان اهل بیت حرقت آموز درون نگاه با سخنبران
 سرخیل با نصیحتان نکته پیرای سرحد چشم دیده وری یادگار عرفی و خانقانی و الویری شاه بلند فکر
 خوشن کلام تنه تخلص شیخ محمد حسین نام در مضطرب سخنش صعبای خیال خم خم و در بحر فکرش
 مضامین یاد در تلاطم سادگی مضمرش چون عذرا ساد و رویان سازد لغوی بی پرکاری فکرش
 مانند خط و خال حسینان تماشا که به انگیزی اگر قلم در بلند می فکرش خط بر کشد سخن چون سرود
 از ورق سر کشد با تامل بوضع بیکانه بیکانه زمانه است و از یگانها س زمانه بطور خود بیکانه
 سخن کیستم که از عهد به پیش بر آیم به که نعمت تاریخ سر آیم قطعه تنه تصادیه و بیخود و سال و غلام که بکشت
 یکدی از نه خانه نام نگهان به کسب همه و همه نعمت است خلاصه تقریر لطیف ریخته خامه خوش
 مولوی احمد الهین صبر هرا و آما دی یکجا بنشند را پاس گذارم که کلام
 انگیزی فصاحت قصاید مولوی تنه رستمه از ابر نوال است و لمعان معانی آن در روشن
 تابی از خوشنید احوال او گلکهای نازک خیالی در گلشن طبعش تنگنا پیچیده است و ریاضت
 مضامین عالی در چمنستان خاطرش و مانده او فهم کلام اسانش دشوار و دشوار گوشتش را غم
 غلامون در کاره قلنده غلغله نظمش بایران در عرب شوری به عرب گفتند حاشش حجم خواند به چمنستان
 بزور تیغ نظم خویش عالمگیر معنی شد به که در ملک سخن سخن نقب گردید سلطاننش به طبعش از به معنی بیدان
 سخن نازد به فلک بهیا جاگوی بگذارد بچو کالانش به معانی از عروج بندش کرسی نشین آمد به سخن معراج غوث
 یافت از طبع سخنانش به فلک برخویش می باله که بعد از گذشت عمری به تلافی کرد دوران به پیشه ابد و در
 نداده اکلانش را به مقبول عرب قوما به چو در بند آفریدستی تو خود محمود و ابرانش

ت.م.ق. LYTTON LIBRARY, ALIGARH.

DATE SLIP

۸۹/۳۵/۳۲

This book may be kept

FOURTEEN DAYS

A fine of **one anna** will be charged for
each day the book is kept over time.

۲۲/۵

ت.م.ق

۲۴۰۵

۱۹۱۵/۴۲

ت.م.ق

۱۹۱۵/۴۲

۲۴۰۵

ق

قصائد

No.

Date

No.

Date

No.

۵۷۰